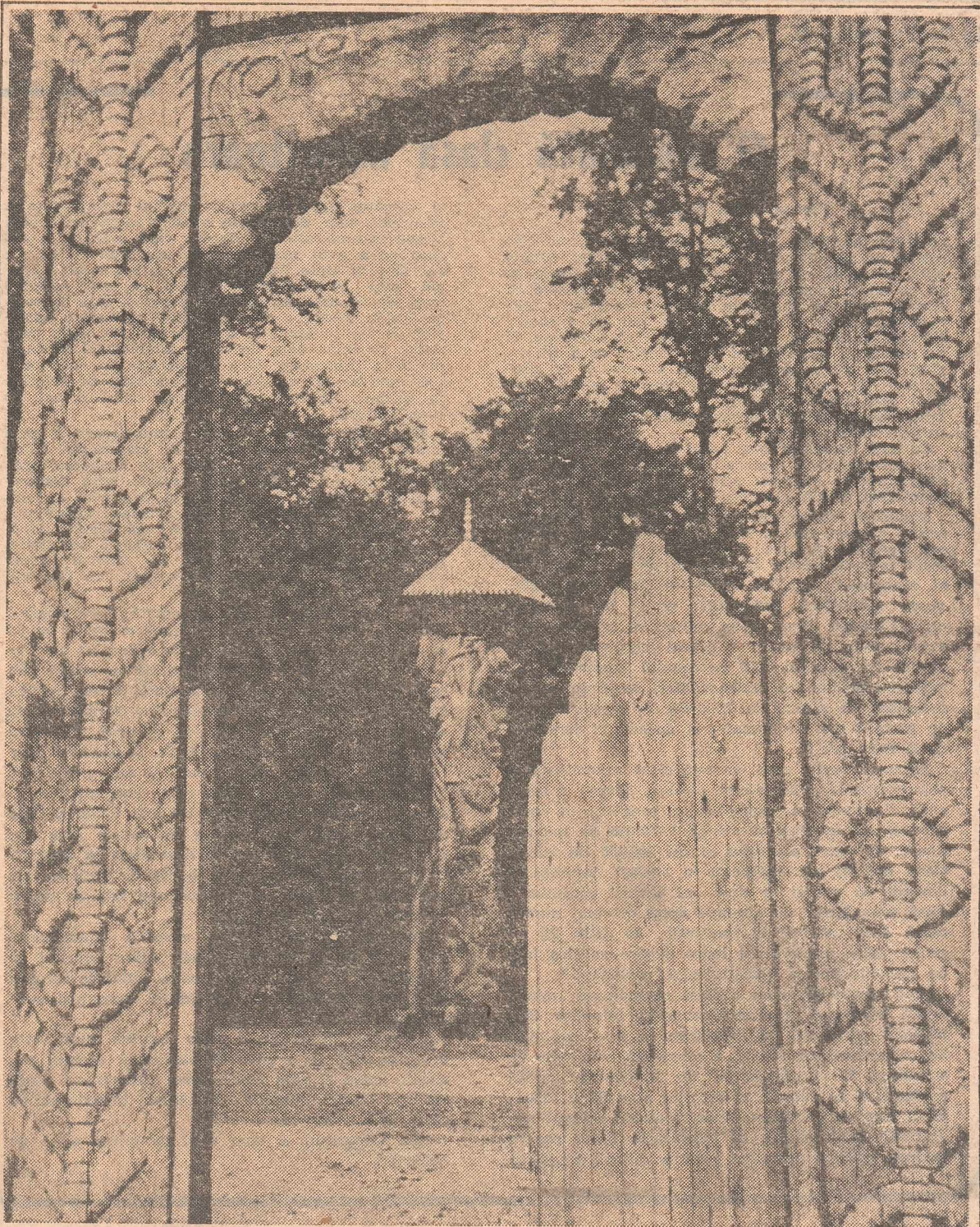

Un moment de înaltă semnificație în cronica
relațiilor dintre două popoare, cu rodnice
consecințe asupra colaborării și păcii pe
continent și pe întreaga planetă:

Vizita de stat a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Austria

Poartă maramureșeană

Fotografie de **SORIN POSTOLACHE**

24

ANUL XXX (1357)
11 Iunie 1981

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Un premiu pentru conștiința muncitorească a unui sector

Convorbire cu tovarășul IOAN POPA,
prim-secretar al Comitetului de partid
al sectorului 2 al Capitalei

— Anul trecut sectorul 2 al Capitalei și-a scris una din cele mai frumoase pagini ale istoriei sale. Ordinul Muncii clasa I, de curind decernat, pentru rezultatele întrecerii socialiste dintre sectoarele Municipiului București, pe anul 1980 reprezintă cel mai elocvent argument.

— Rezultatele activității noastre economice și-au găsit un corespondent deplin în grija față de calitatea vieții oamenilor. În anul care a trecut au fost construite și date în folosință peste 10.000 apartamente, peste 90 de unități noi comerciale, policlinica dr. Grozovici și dispensarul uman, din strada Trei Scaune. Tot sporire a gradului de confort, a civilizației, a calității vieții, înseamnă și realizarea modernizării șoselei Fundeni, a străzilor 7 Noiembrie și Gherghiței. Rețineți că, în anul care a trecut, valoarea lucrărilor realizate prin muncă patriotică a atins 755,7 milioane lei, reprezentând 2.115 lei pe cap de locuitor. Uneori cifrele nu pot fi ocolite. Iși au partea lor de frumusețe și de adevăr.

— Totuși, obișnuiți, știm, să nu-i treceti cu vederea pe cei care au muncit mai bine.

— Îmi face plăcere să vă pot spune că, în obținerea acestor importante rezultate, și-au adus contribuția, în mod deosebit, colectivele de la Electroaparatai, TCIAZ, Calculatoare, Neferal, IPRS, IMF, CIL Pipera, Sintofarm, ICRAL, Foisor, INCERC și IPROLAM, care se înscriu cu ponderea cea mai însemnată în realizările obținute. După cum, iarăși îmi face plăcere să amintesc un fapt cunoscut de acum în întreaga țară: din cele 13 unități

(Continuare în pagina 4)

GEORGETA ȘTEFANESCU ■

În Munții Cugirului

Din Vinerea își profilau în zare
gigantica, urseasca lor spinare,
și îmi păreau suprema depărtare
pe care mi-o doream cu disperare, —
Ei, Munții Cugirului.

Odată într-un car tîrit de boi,
copil fiind, vecinul nu știu care
pe tata și pe mine, pe-amîndoi,
ne-a dus cu el, așa, ca-ntr-o plimbare
în Munții Cugirului.

La focul tăietorilor de lemne
întîia dată, țărănește spus,

am înțeles că stelele fac semne,
imperceptibil, semne fac de sus
spre Munții Cugirului.

Cică-ar vesti primejdie sau pace,
furtună, viperă, tîrîș de fiară, —
își leagă firul vieții, orice-ai face,
de stele înțeleptul de la țară
și-n Munții Cugirului.

Acum de-aș vrea acolo a ne-ntoarce
drumul ne-ar fi oprit poate de Parce.
Frați vinereni, mi-e dor de voi, de tata,
Cu voi la drum să plec sunt oricînd gata
spre Munții Cugirului.

TIBERIU UTAN ■

O minunată clasă muncitoare

Zilele fierbinți ale acestui iunie încărcat de evenimente — politice economice, sociale, științifice, culturale — sînt în mod evident dominate de o manifestare ce se va caracteriza printr-o vastă cuprindere problematică și pe care o așteptăm cu toții cu deosebit interes. Este vorba de deschiderea, la 25 ale acestei luni, a Congresului național al oamenilor muncii.

După reunirea, tot în acest an, a unsprezece mii de oameni într-un larg forum al înfăptuirilor noii revoluții a ogoarelor, iată, deci, pregătindu-se pentru a se întîlni pe aceleași coordonate ale experienței și gândirii celor mai înaintate, unsprezece mii dintre cei mai buni oameni ai fabricilor și uzinelor. Realitate organizatorică, cu înalte virtuți democratice. Realitatea ce impresionează prin ea însăși dovedind, fără putință de tăgădă, că în România omul muncii a devenit veritabilul cap de decizie în toate problemele de fond

(Continuare în pagina 2)

EUGEN FLORESCU ■

Edificarea binelui

Nu pot vorbi decît în numele meu; ale mele greutăți și izbînzi le cunosc cu adevărat, iar despre citeva voi aminti aici. Cred că o vocație adevărată, cu putere de lucru și dăruire în deajuns, care are de exprimat un mare adevăr în cuvînt o poate face pe deplin astăzi în România, că vocațiile excepționale în poezie sau alte arte nu trebuie să tacă sau să ia drumul exilului pentru a se exprima.

Există motive istorice suficiente, oameni și fapte pentru a te socoti solidar lor în acest spațiu care să-ți fie stimulente pentru a nu te lăsa biruit de greutățile inerente oricărei creații adevărate.

Nu-i nici un efort zadarnic pentru a-l face pe oameni mai buni, mai pregătiți de viața curată a jertfei de sine, viața iubirii adevărate. Iar a avea darul cuvîntului ca poet, ce imensă responsabilitate!

În aceste vremi, în acești ani, nu pot să nu fiu recunoscător că pot să scriu așa cum socot eu în adîncul sufletului meu că se cuvine pentru păstrarea ființei spirituale a poporului român din care fac parte, că în mare parte ceea ce scriu ajunge prin cărțile ce le public în casele oamenilor Patriei mele pe care îi iubesc cu tot ce am mai sfînt în sufletul meu.

Apoi, faptul că la Universitate pot citi cu studenții, traduse de mine, în fața lor, din cele mai profunde texte ale umanității, de la Psalmii lui David la Imnele Bizanțului, fără opreliști, lucru care cu două decenii în urmă n-ar fi fost cu putință.

Dar faptul cel mai fericit al vieții mele de scriitor acesta este, că Istoria Patriei

mele față de care sînt dator în eternitate, faptele cele mai luminoase și jertfitoare le pot exprima în cuvînt, de la catedră sau în cărți. Mă socot fericit să fi putut scrie cele trei cărți de Imne ale Transilvaniei, Moldovei și Țării Românești și să le văd și tipărite.

Dacă mă doare ceva adînc este faptul că nu folosim cum trebuie ce avem, puterea de muncă, anii de viață, că sîntem risipitori în multe, mă doare că sînt mai multe circumscripții decît bibliotecile, că tirajul unei cărți politiste poate fi mai mare decît al unei cărți de poezie, că sînt încă multe orfelinate cu copii din părinți care divorțează, că atîția oameni se țin mai mult de scaun decît de adevărul care trebuia să-l slujească. Mă doare sufletul cînd văd tineri intrînd cu țigara în gură la mormintul lui Ștefan cel Mare și Sfînt, cînd pe mormintul lui Brîncoveanu plouă și la Sarmizegetusa nu se face restaurarea așa cum trebuie, cînd în librării nu se găsesc întotdeauna la îndemînă operele clasicele noastre...

Cum vedeți, condiția de scriitor este, înainte de toate, datorie; dator sunt să priveghez cu toți oamenii de bună-credință ai Patriei la propășirea și edificarea Bineului, Adevărului și Frumosului, la împunerea diletanțismului, fanatismului intolerant, forme de manifestări ale răului în istorie.

Știu că locul meu de viețuire, de muncă și priveghere este aici, în Patria română pe care trebuie s-o ocrotim cum își ocrotește mama pruncul în lacrima ei veghetoare. Poetul este mai mult al neamului său decît al lui însuși.

IOAN ALEXANDRU ■

O minunată clasă muncitoare

(Urmare din pagina 1)

ale țării. Realitate care ne aduce aminte cuvintele rostite de secretarul general al partidului atunci când, adresându-se celor ce, pe alurea, mai încearcă să ne ofere exemplul libertăților lor, le spunea că sintem gata să acceptăm orice schimb de experiență în materie de democrație, dar cu o condiție: să accepte și ei ca muncitorii să participe, și nu numai să participe, să aibă dreptul de a decide când este vorba de adoptarea planurilor de producție, de stabilirea și distribuirea beneficiilor. Căci fără acest „amănunt”, fundamental, la ce bună toată vorbăria despre „libertățile” și „drepturile” omului muncii?

Ce este muncitorimea noastră, astăzi, ne-o spune tot secretarul general al partidului, zilele trecute, printr-o formulă memorabilă: „Avem, zicca domnia-sa, o minunată clasă muncitoare!”

Minunată, așa încerca eu, cu modestie, să traduc aceste cuvinte-elogiu, în primul rând prin marea salt numeric pe care muncitorimea română l-a făcut față de trecut. Efectiv, în 1939, anul de vîrf al economiei specifice regimului burgeois-moșieresc, muncitorii muncitori erau în România circa 1 000 000. Pînă la un milion se reușise deci a se înainta de pe la mijlocul secolului trecut, pentru ca în anul 1980 personalul muncitor din ramurile economice, extraordinar multiplicat de socialism, să ajungă la 7 340 000. O creștere deci de peste 7 ori, în numai trei decenii și jumătate de la Eliberare!

Minunată este, cred, această clasă muncitoare și prin creșterile ei actuale și viitoare. Numai în acest cincinal, numărul muncitorilor pregătiți în toate formele de învățămînt atinge 1 750 000 de mlădițe tinere, iar dacă adăugăm și cei 300 000 de tehnicieni, maiștri etc. calificați în același interval e limpede că numai în cinci ani actuali pregătim o clasă muncitoare de aproape două ori mai numeroasă decît „virful” ei cantitativ, în 1938. Să nu spună, oare, nimic acest lucru despre politica față de muncitorime a socialismului românesc?

Cînd spune că avem o clasă muncitoare „minunată”, tovarășul Nicolae Ceaușescu folosește fără îndoială termenul cu deosebire în sens calitativ. Ea, muncitorimea de azi, e minunată prin ceea ce a preluat din tradițiile ei de totdeauna: cultul profesiei și al muncii, al lucrului bine făcut, disciplina numită pe drept muncitorească, refuzul nedreptății și împilării, al ineșitășii, lupta pentru măsura egală și prețuirea reală a valorii, dragostea

și dăruirea față de țară, spiritul revoluționar. Minunată este deci clasa noastră muncitoare prin aceste nenumerate fire de aur care o leagă de tot ceea ce a avut muncitorimea mai bun în trecut, dar și prin toate trăsăturile pe care i le-au adăugat anii socialismului. Fiindcă ea este astăzi o clasă de cu totul alt nivel profesional față de ceea ce era în trecut, o clasă de înaltă cultură a meseriei, serios învățată și nu „furată”. O clasă cu o înțelegere intră deja în sfera intelectuală și cu o paletă a profesilor fără comparație în ceea ce a fost cîndva, dar cu depline posibilități de referire la aproape tot ceea ce înseamnă cucerire, azi, pe plan mondial.

Minunată este clasa noastră muncitoare și prin înaltul ei nivel de pregătire, de experiență și de organizare politică. Minunată prin valoarea prezenței sale în cîmpul vieții sociale, prin demonstrația pe care o face, zi de zi, așa cum spunea tot zilele trecute tovarășul Nicolae Ceaușescu, atunci cînd arăta că ea, muncitorimea noastră nouă, dovedește din plin că știe să conducă societatea incomparabil mai bine decît au făcut-o clasele sus-puse, de altădată, și care credeau că fără ele România se va prăbuși rapid.

Așa mai adăuga că este minunată clasa noastră muncitoare și prin faptul că înțelege foarte exact că vorbele bune ce se rostesc la adresa ei nu trebuie să-o ducă cu gîndul că a atins maximum din ceea ce poate face. Ea e minunată tocmai pentru că, primind cu bucurie aprecierile formulate de secretarul general al partidului, înțelege pe deplin și îndemnul său pentru viitor. Îndemnul care înseamnă spirit revoluționar și mai pronunțat, pasiune pentru nou și mai mult crescută, calificare, disciplină și organizare tot mai bune, calitate a muncii mereu mai aproape de cotele cele mai înalte atinse în țările foarte dezvoltate, o valorificare a propriei munci și a bogățiilor țării cu tot mai mare eficiență, responsabilitate față de popor și țară tot mai crescută.

Minunată e, astfel, clasa noastră muncitoare, prin ceea ce, la un loc, putem numi spiritul și acțiunea ei de clasă conducătoare, activă la cel mai înalt nivel în rîndurile partidului comunist conducător.

Minunată, în sfîrșit, e clasa noastră muncitoare prin tot ceea ce a adus ea oamenilor acestui pămînt: orașe și sate mereu mai înfloritoare, viață tot mai bogată, numele României înconjurat cu elogii în întreaga lume.

...La Congresul ei vom veni cu inima plină de bucurie!

Lumea în care trăim

Un singur cîștigător: umanitatea

Al treilea război mondial a avut loc! Știrea a fost făcută public de agenția spaniolă E.F.E.

La prima vedere s-ar putea crede că este vorba de o glumă de 1 aprilie transmisă cu întârziere, de o știre imaginată de un reporter dornic cu orice chip de a oferi cititorilor o informație senzațională.

Nu — sintem asigurați — nu este așa! Războiul a avut loc! Este adevărat, un altfel de război decît ne putem imagina. A avut loc doar un război simulat. Un conflict... „jucat” prin intermediul computerelor. A fost un fel de partidă de șah nucleară, prefîgurînd desfășurarea celui de-al treilea război mondial și, îndeosebi, urmările acestuia.

O „joacă”? Așa s-ar părea. O „joacă” cu computerele imaginînd însă situații și efecte foarte exacte. Iar „joaca” a fost deosebit de bogată în conținut. După cum declara, referindu-se la această „joacă”, Ruth Davis, fost adjuncț al ministrului apărării al S.U.A., în cadrul unei conferințe desfășurate la Chicago, „Esențial este faptul că dintr-o confruntare atomică nu va putea leși niciodată nimeni învingător”.

Nu este aprecierea unui nimeni în materie. Cuvintele aparțin unui fost conducător al Pentagonului, un specialist care a expus învățămintele tuturor strategiilor care au „jucat” partida celui de-al treilea război mondial. Dealtfel, operațiunea a fost repetată. O simplă „joacă” n-a fost suficientă. „Partida” a fost reluată de mai multe ori.

Și ca totul să fie cât mai exact, în această sinistă „joacă” au fost încercate și epuizate toate posibilitățile începerii unui conflict mondial — atacul nuclear prin surprindere, extinderea unor lupte, a unor războaie convenționale care au loc în prezent în diferite zone ale planetei, confruntarea atomică locală, inclusiv declanșarea ca urmare a unui accident tehnic a sistemelor de rachete nucleare. Concluziile au fost de fiecare dată aceleași: al treilea război mondial nu ar putea avea învingător!

Tehnica militară produsă în prezent face posibil să se răspundă prompt chiar și unui război atomic declanșat prin surprindere. Prelucrarea în computer a informațiilor furnizate de sateliții de observație a eliminat definitiv orice „factor surpriză”. În fracțiuni de secundă se poate depista orice rachetă care se deplasează spre o anumită țintă. Computerele calculează în miili de secundă direcția, zona și chiar obiectivul spre care se îndreaptă acestea, și automat, ca o reacție în lanț, declanșează sistemele de apărare și evident, de contraatac. O reacție ce nu se poate opri decît atunci cînd au fost lansate toate rachetele, de pe toate rampele de lansare. Pentru că astăzi pînă și

„creierul” computerizat al unei rachete poate „citi” într-o miime de secundă orice informație care i se furnizează pentru a-l ajuta să localizeze obiectivul de atac.

Miile de rachete cu încărcătură nucleară care s-ar declanșa aproape simultan, pornind de pe rampele de lansare, și dintr-o parte și din alta, ar conduce automat la distrugerea, la pieirea deopotrivă și a celui atacat dar și a agresorului. Și ce înseamnă o confruntare atomică nu este greu de imaginat. Ar fi o catastrofa înfiorătoare pentru omenire. Așa cum se știe Pămîntul plătește și astăzi tribut greu celor două bombe atomice care au explodat în urmă cu peste 35 de ani la Hiroșima și Nagasaki. În fiecare an mii de oameni se sting și acum din viață ca urmare a efectelor contaminării radioactive.

Un al treilea război mondial nu ar avea învingător! Este nu numai concluzia acestui „joc” al computerelor, ci a specialiștilor, a savanților întregii lumi. În schimb, pierderea ar fi resimțită de întreaga omenire. Al treilea război mondial ar periclita însăși existența planetei!

Faptele sînt fapte. Primejdia pe care o reprezintă pentru umanitate un război al rachetelor, un război cu ajutorul atomului, este clară. Problema esențială este aceea de a-l evita. „Joaca” din computere poate fi nevinovată, poate fi un experiment acceptabil pînă la un punct. Pînă la un punct în care există riscul de a se trece un prag — acela dintre „joacă” și realitate. Sincer, așa prefera o altă „joacă”. Să punem computerele să organizeze o lume fără arme și fără războaie.

Dar pînă atunci, vital ar fi să se negocieze. O negociere deschisă, fără calcule ascunse și prejudecăți, o negociere care să țină seama doar de interesele adevărate ale tuturor popoarelor lumii. Sigur, orice negociere este grea. Mai ales cînd este vorba de arme sofisticate, de armele cele mai moderne ce se găsec în prea multe arsenale ale planetei. Tokuși trebuie să se negocieze, indiferent de dificultate. Pentru orice fință rațională caracterul distrugător al armelor atomice face războiul nuclear imposibil de acceptat ca mijloc de rezolvare a diferendelor.

Al treilea război mondial nu ar avea învingător! Negocierea nu este însă un război. Dimpotrivă. Deși destui consideră că uneori negocierea poate avea un cîștigător. În fapt, pentru ca „joaca” războiului să fie definitiv înlăturată este necesar să se ajungă la o negociere. O negociere al cărei unic cîștigător să fie întreaga omenire. Să fie pacea, liniștea popoarelor, a umanității...

AL. PINTEA ■

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu la „Arenele Romane”

La 75 de ani, „Arenele Romane”, atrăgător edificiu cultural-sportiv înălțat în Parcul Libertății din București de renumitul inginer constructor Elie Radu, autorul grinzii de beton, una din marile realizări ale secolului, sint astăzi mai frumoase și mai încăpătoare ca oricînd.

Reîntrînd, astfel, în patrimoniul cultural-sportiv al bucureștenilor, Arenele Romane vor putea găzdui diferite spectacole de masă, de operă, opere, spectacole de revistă, concerte, proiecții de filme, iar atunci cînd se înlătură scaunele din incintă — și manifestări sportive care în mod obișnuit se desfășoară în sală.

Consolidate și modernizate potrivit recomandărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, „Arenele Romane”, păstrînd întreaga concepție a arhitectului Negrescu, autorul proiectului care stă la baza acestei bijuterii de piatră.

Cu prilejul vizitei efectuate, în ziua de 6 iunie, la „Arenele Romane” de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, primarul general al Capitalei a informat că prin încheierea lucrărilor de modernizare și renovare, executate după proiectele unui colectiv de specialiști de la Institutul „Proiect-București”, clădirea hemicicului a fost mărită. De asemenea, tribunele au fost prelungite pînă în dreptul scenei, fapt care-i permite vechiului lăcaș cultural-sportiv să dispună de încă 1 000 de locuri, capacitatea totală a Arenelor numărînd acum circa 3 500 locuri în tribune, la care, în funcție de manifestări, se pot adăuga alte 2 000 de locuri în incintă.

Secretarul general al partidului a apreciat eforturile arhitecților și constructorilor de a valorifica, în interesul public, un asemenea ansamblu arhitectonic, cit și preocuparea lor de a-i asigura o folosire polyvalentă. În același timp, conducătorul partidului și al statului a sugerat ca pe această scenă repusă în activitate să se organizeze programe culturale-artistice și sportive cu caracter permanent. În scopul unei exploatari cât mai eficiente a Arenelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, de asemenea, să se studieze posibilitatea aplicării deasupra scenei și în alte părți ale construcției a unor ornamente să se integreze arhitecturii originale a monumentului și, în același timp, să-i adauge un plus de frumusețe. De asemenea, s-a recomandat să se studieze posibilitatea folosirii integrale și eficiente a spațiilor din zona colonadelor.

MRCEA S. IONESCU ■

Cele mai înalte distincții acordate cosmonauților Dumitru Prunariu și Leonid Popov

Luni la amiază, în cadrul unei festivități, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a înmînat titlul de onoare suprem de „Erou al Republicii Socialiste România” locotenentului maior Dumitru S. Prunariu, cosmonaut-cercetător, pilot inginer de aviație în armata Republicii Socialiste România, și colonelului Leonid Ivanovici Popov, pilot-cosmonaut, cetățean al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, comandantul navei „Soiuz-40”, conferit prin decrete prezidențiale, pentru îndeplinirea cu înaltă răspundere a misiunii încredințate la bordul complexului orbital experimental științific „Salut-6-Soiuz” și realizarea cu succes a programului științific de cercetare a spațiului cosmic, cu prilejul efectuării primului zbor cosmic comun româno-sovietic. În cadrul aceleiași festivități, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat ordinul „Tudor Vladimirescu” clasa I maiorului Dumitru T. Băiu, pilot inginer de aviație în armata Republicii Socialiste România, cosmonaut în echipajul de rezervă, conferit prin decret prezidențial pentru activitatea deosebită desfășurată în cadrul programului de pregătire și realizare a primului zbor cosmic comun româno-sovietic.

Înfăptuirea cu succes a primului zbor cosmic comun româno-sovietic este rezultatul puternicei dezvoltări a economiei, științei și tehnicii celor două țări, al marilor realizări obținute de Uniunea Sovietică — țară care a realizat primul zbor în Cosmos al omului — în domeniul explorării spațiului cosmic. În același timp, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, primul zbor româno-sovietic în Cosmos simbolizează prietenia tradițională dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre poporul român și popoarele Uniunii Sovietice, dorința lor de a conlucra activ în construcția socialismului și comunismului, pentru ridicarea bunăstării lor și întărirea forței socialismului.

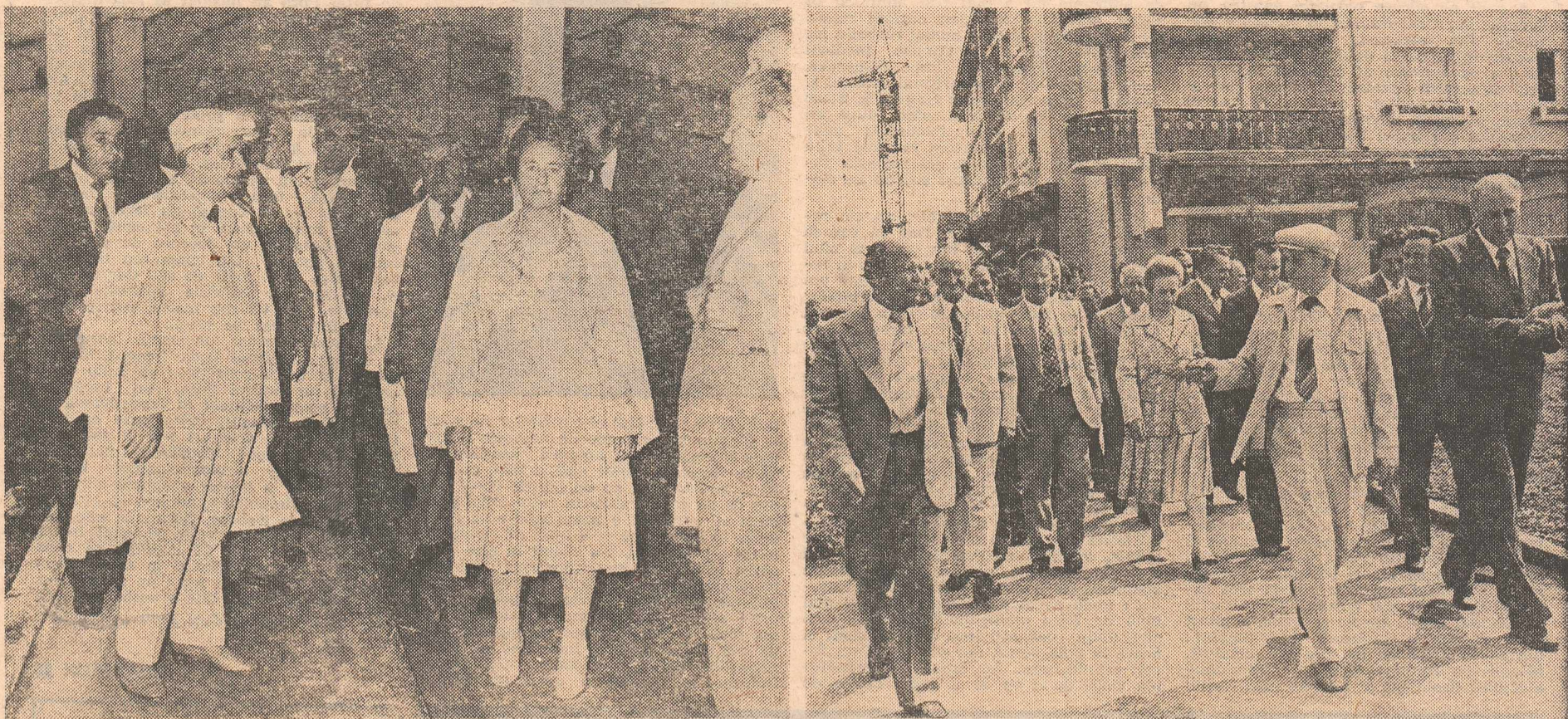
Secretarul general al partidului nostru și-a exprimat, totodată, speranța că zborul echipajului de cosmonauți Dumitru Prunariu și Leonid Popov va fi un început pentru dezvoltarea cercetării și activității cosmonautice românești, pentru o colaborare strînsă între România și Uniunea Sovietică și în acest domeniu. În felul acesta va spori contribuția țării noastre la cunoașterea tainelor Cosmosului, a tainelor naturii, în interesul bunăstării și fericirii popoarelor, al cauzei păcii și independenței lor.

Zborul primului român în Cosmos este legat de contribuția hotărîtoare pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu o aduce în permanență la dezvoltarea științei și tehnicii românești. Este ceea ce a relevat și cosmonautul Dumitru Prunariu, în cuvîntul de mulțumire rostit după primirea titlului de „Erou al Republicii Socialiste România”. Adresîndu-se conducătorului partidului și statului nostru el a spus: „Rezultatele misiunii pe care am îndeplinit-o sînt indisolubil legate de strălucita dumneavoastră activitate concretizată și în relansarea tradițiilor aviatice românești, cărora le-ați asigurat continuitate și dezvoltare impetuoasă, în consonanță cu era revoluției tehnico-științifice contemporane. În pregătirea efectuată pentru această nobilă misiune pașnică am fost puternic stimulat de grija pe care o acordați afirmării talentului și genului creator al poporului român, încrederea pe care o aveți în capacitatea fiilor României socialiste de a se înscrie cu contribuții de valoare la cauza progresului și civilizației omenirii. În acest efort, care presupune dăruire și abnegație, m-a mobilizat dorința neștrămutată de a adînci și valorifica marile posibilități oferite de știința românească, careia prestigioasă activitate desfășurată de tovarășul academician doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, i-a conferit valențe fără precedent, un binemeritat prestigiu internațional”.

Consemnînd un moment de seamă în istoria științei și tehnicii românești — zborul primului cetățean român în Cosmos —, acordarea titlului de „Erou al Republicii Socialiste România” cosmonauților Dumitru Prunariu și Leonid Popov este menită să stimuleze și mai mult participarea României la studierea și cunoașterea tainelor Cosmosului, la întărirea prieteniei și colaborării româno-sovietice în acest domeniu.

ION CODRU ■

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚUL OLT

Ani laborioși și fertili

Pragul oricărei veri este un prag dincolo de care întrezărim recolte, dincolo de care întimpinăm munci și zile dedicate recoltei. Dar promisiunea unei recolte nu este totuna cu certitudinea ei și, nu întâmplător, vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Olt s-a declanșat între oamenii ogoarelor, la Vișina și la Scornicești, continuând apoi în unități industriale de prestigiu din Slatina, unde toate zilele anului sînt zile de efort necurmat. În primul rînd, au fost trecute în revistă, cu acest prilej, o sumă de realizări menite să împingă lucrurile înainte în domeniul de activitate polarizînd interesul întregii țări: la Complexul de îngroșare a tineretului taurin Vișina, fluxul de creștere a vitelor se face în două etape, astfel încît fiecare animal ajunge în greutate de 400 kg la livrare; obținerea unei densități mai mari a plantelor la hectar reprezintă o preocupare de actualitate la C.A.P. Vișina; există premise ca întreprinderea de piese și subansamble auto din Scornicești să asigure curînd întregul necesar de pompe destinate echipării tuturor tipurilor de autovehicule și tractoare fabricate în țară, în timp ce pe ogoarele aceleiași comune se experimentează cu succes mai multe soiuri de grâu cu perioadă de maturizare mai redusă, productivitate mai sporită, talie mică și spic lung, dezvoltat; la întreprinderea de aluminiu din Slatina, cantitatea de energie electrică folosită pentru elaborarea unei tone de metal a fost redusă în ultimii șase ani cu peste 500 kW, s-a pus la punct o nouă tehnologie românească pe baza căreia se obține aluminiu de înaltă puritate, renunțîndu-se la importul unei licențe costisitoare, și, acum, se experimentează conducerea proceselor tehnologice cu micro-procesoare. După cum se vede, însăși enumerarea la care am procedat ne conduce, din aproape în aproape, de la simpla optimizare a unor preocupări cu tradiție pe aceste meleaguri pînă la anexarea în producție și stăpînirea curentă a tehnicilor din avangarda industriei mondiale. Și județul Olt, din acest punct de vedere, nu reprezintă o excepție. Acesta este, de fapt, drumul pe care s-a angajat întreaga activitate productivă a României în anii aceștia laborioși și fertili. Acesta fiind, de fapt, și principalul îndemn adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu atît locuitorilor județului Olt, cît și țării întregi, în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Slatina: spre cote noi ale spiritului întreprinzător, spre piscuri!

MIHAI PELIN

„Socialismul și comunismul îl construim pentru oameni și cu oamenii! Nu este posibilă construcția socialismului fără clasa muncitoare, fără munca întregului nostru popor! Poporul este adevăratul făuritor al istoriei, al destinului său liber și fericit! Poporul este acela care are cuvîntul hotărîtor în conducerea destinului României socialiste!“

NICOLAE CEAUȘESCU

Moment de reculegere la mormintul părinților

Fintina de acasă

Orice nouă vizită a președintelui nostru în țară îmi stîrnește gînduri, veți spune firește: ce va face, ce se va face, ce se va întimpla după asta? În ce măsură un om — căci OM este! — determină, la urma urmei, mersul înainte și spre civilizație al patriei noastre socialiste? Gînd — și întrebare în același timp. Iată, recent, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat o vizită de lucru în județul Olt. Secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a arătat tuturor la marea adunare populară din municipiul Slatina că, dincolo de bucuriile noastre, dincolo de satisfacțiile firești ale locuitorilor acestor plaiuri, aici, în județul Olt, se poate face mai bine! Aici, unde ființează, unicat, gigantul producător de aluminiu al țării (adică metroul, adică marile magazine universale, fațadele blocurilor în care ne creștem copiii, vasele ce ne poartă numele peste oceane, vejoza la care citim o carte), aici unde într-un singur oraș, Balș, se realizează aproape întreaga cantitate de oțel ce se realizează în România în anul naționalizării!

Și a venit cu indicații concrete: dați mai mult aer și apă animalelor de la Vișina; spațiile de teren ce nu pot fi lucrate mecanizat să fie date în folosință lucrătorilor din agricultură, pentru a fi cultivate cu legume și alte culturi; între întreprinderea de aluminiu și cea de produse carbunoase există un spațiu nefolosit — ce facem cu el?! Cuvînt de gospodar, devenite normă și stil de muncă.

Dacă am izbuti să facem din speranță nu bănuială, ci certitudine; dacă șefii unor state ale lumii noastre contemporane ar înțelege că viața nu-i un dat al acestor pămînturi, ci o condiție; dacă lumea asta ar urma cîteva înțelepciuni ale unor popoare mici (ca acoperire geografică, populație, interes turistic — și nu ca demnitate sau rezistență în fața stîhiilor!), poate că lumea ar arăta altfel. Și nu în rău.

În vizita sa de lucru în județul Olt, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit — cum e și firesc — în comuna sa natală, Scornicești. Și-a vizitat casa părintească și mormintele celor care i-au dat viață. A fost, cu alte cuvinte, acasă — și cred că nu exagerez cu nimic spunînd, afirmînd aici că — dacă timpul i-ar fi permis — ar fi zăbovit mai mult.

În fața casei sale, sătenii au săpat o fîntină ce poartă numele tatălui președintelui: simbol al destinului poporului nostru, al trecerii sale prin lume. Prin lumea asta care poate — și trebuie! — să devină altfel.

Poate că nu există un alt simbol mai patetic, mai fierbinte, mai cutremurător decît această fîntină, dăruită de cei de acasă OMULUI Nicolae Ceaușescu.

Celui pentru care ACASĂ înseamnă ROMÂNIA!

HORIA PATRAȘCU

Datoria înainte de toate

...Dar vă rog să nu faceți caz de asta

A sosit pe adresa redacției noastre, nu demult, din Cluj-Napoca, o scrisoare patetică. Era pledoaria medicului Petre Neagoș în favoarea unui statut de demnitate și devotament al profesiei sale, numai că această pledoarie, lucru rar și aproape neașteptat, avea în centrul ei exemplul unui confrate mai vîrstnic, exemplul medicului Iuliu Pora din Timișoara.

Din prima și până în ultima zi a activității sale de medic, Iuliu Pora nu s-a mișcat din comuna Topolovățul Mare a județului Timiș.

N-a contat, la început, decît pe o moașă, și abia ținîndu-se pe picioare de bătrînețe, și aproape analfabetă. A mai contat, în schimb, pe o populație relativ instărită, stagnantă în privința instituțiilor de civilizație, dar harnică și deschisă inovațiilor de orice fel. În consecință, cu toate că nu o dată gîndurile îi alunecau spre clinicele din Clujul natal, Iuliu Pora a început cu ce începe orice medic onest, prin a respecta un program strict de peregrinare profesională prin sate și, totodată, prin a sonda apetitul spre inovare al oamenilor cu cîteva idei simple: apele semi-termale din subsolul comunei puteau fi concentrate într-un bazin pentru spălătul rufelor, ceea ce s-a și săvîrșit; trebuia aflată o soluție și pentru recuperarea copiilor deficienți din comună și contactul permanent dintre medic și școală a intrat între obiceiurile statorenice ale locului; din cauza lipsei de iod din apa potabilă, sîtenii din Budinți vedeau pronunțate afecțiuni tiroidiene și forarea unei fîntini

de adîncime nu a mai fost amînată. În sfîrșit, prin '51-'52, cînd cejălalt război încetase demult și cînd numai războiul lui Iuliu Pora încă nu se sfîrșise, medicul a inițiat și construcția unui dispensar, realizat jumătate prin sprijinul statului și jumătate prin contribuție obștească. Și se cuvine spus că, din anii aceia, după un deceniu petrecut prin locuințele unor gazde ocazionale, a avut și medicul Iuliu Pora un cîmin al său, de data aceasta statornic, pentru că el însuși și-l dorise statornic.

În trei decenii și jumătate, nu am refuzat o singură chemare. Dar vă rog să nu faceți caz de asta. Într-un timp cînd eutima aceasta încă nu se instalase în relațiile dintre medic și locuitorii, eu am crezut cu tărie în virtuțile conferințelor periodice pe teme medicale și am acționat ca atare. Dar vă rog să nu faceți caz de asta... Treptat, gîndul întors spre clinicele din Cluj m-a părăsit pentru totdeauna și la statornicirea mea definitivă pe aceste meleaguri a contribuit „întimplarea”. Și urmează povestea unei nașteri din cale afară de dificilă, distrofică, survenită cîndva la Iosifalău, prin care un copil a ajuns pe lume aproape cu sila, tras cu forcepsul, dar intact, după 23 de ore de chinuri ale mamei. O poveste care, de departe și de pe alte baricade ale moralității, poate să pară melodramatică. Copilul acela este astăzi medic veterinar. Dar atunci, continuă medicul Iuliu Pora, cînd o femeie amărîtă, scăpată de la o mare ananghie, mi-a sărutat mina, m-am întrebant: unde aș putea fi mai mult și mai bine de folos oamenilor? Și am rămas aici, unde oamenii încă erau părăsiți și lăsați în voia sorții, dar vă rog să nu faceți caz de asta... Iar dîncolo de monotonia vieții de zi cu zi a unui medic de

șară, șirul cumpătat al cuvintelor ne scoate înainte și momente de notabilă altitudine dramatică: în noaptea revelionului de la rîspîntia anilor 1952 și 1953, chemat fiind la Cralovăț, pe un ger de peste minus 20 de grade, medicul Iuliu Pora a izbucit să oprească o hemoragie abia cîte orele 10 din prima zi a unui an nou; într-un alt revelion, s-a risipit în altele trei patru locuri, tot jur-împrejurul unor oameni aflați la necaz; altădată, cînd a fost împedat de Maria Vidac nu poate naște decît prin cezariană, medicul Iuliu Pora s-a făcut huntre și punte și, împreună cu un alt bărbat inimos, împreună cu șeful gării din Topolovățul Mare, Constantin Boieru pe nume, a oprit acceleratul

București — Timișoara, incît femeia aflată într-un adînc impas a ajuns unde trebuia să ajungă la timp, asistată pînă în ultima clipă de medicul depășit de împrejurări. De un medic care, în felul acesta, s-a ridicat deasupra unor împrejurări neprielnice. Și cu timpul, alături de Iuliu Pora au început să stea majoritatea gospodarilor frunțași ai comunei, nu numai agricultorii excelenți, ci și oameni deschiși inovațiilor, cum am mai spus dealtfel: Ioan Peri, Moise Secu, Ioan Manea, Constantin Cădariu sau Ana Curticeanu. Au început să-i acorde încredere pînă și în problemele vieții curente, de la sfaturi gospodărești, de toate ziua, pînă la drumuriile ce le vor lua în piept fiii și fiicele lor. Și despărțirea de ei, cînd m-am pensionat, a fost un soi de sârbătoare, însă înspicată cu lacrimi multe. Și iar vă rog să nu faceți caz de asta. Și mulți dintre ei mă caută și azi, după aproape un deceniu de cînd am lăsat la pensie. Iau cursa sau trenul și bat la ușa casei mele de azi. Cer un sfat și, de fapt, își îngăduie speranța unei speranțe. Dar vă rog foarte, foarte mult să nu faceți caz de asta...

La urma urmelor, un singur lucru uita să ne scrie medicul Petre Neagoș, în pledoaria adresată redacției: că Iuliu Pora era fiul lui Andrei Pora, un inspector general școlar influent în Transilvania de altădată și, desigur, calea spre clinicele Clujului acelor vremuri l-ar fi fost mai mult decît netedă. Totodată, Iuliu Pora este și fratele academicianului Eugen Pora. A fost la mijloc o simplă clipă de amnezie? Dimpotrivă, credem că și Iuliu Pora și Petre Neagoș, fiecare în alte împrejurări, unul în viață și altul într-o scrisoare, au crezut de cuvînt că ceea ce este firesc este firesc în sine. Altfel totul ar fi sunat cam așa; un medic și-a făcut datoria, deși... Iată o vorbă ca toate altele. Iată oameni care n-au învățat s-o rostească.

MIHAI PELIN

SĂ-ȚI FACI IARNA CAR ȘI VARA LUCERNĂ

Acum, adică la ora 11, Scarlat Axinte poate număra 7 ceasuri de cînd s-a trezit și 6 de cînd e la cîmp, la ceea ce se cheamă prima coasă la lucernă. Poate număra, dar nu numără, avînd alte treburi mai importante de făcut, el și tractorul pe care-l conduce, botezat „Roșu”. A executat 4 curse „în plin” și remorcile sînt, iată, din nou ochi, semn că Axinte trebuie s-o ia din loc. Înainte de a pleca, zice că, de fapt, el e șofer, dar nu-i cade rîsul pe tractor, unde s-a urcat pentru că-i place și pentru că e nevoie. Cu alte cuvinte, aici, în marginea satului Smirna din Ialomița, e nevoie de brațe de muncă, bătaia lucernei fiind în toi și, mai mult decît atît, fiind minată din spate de timp. Drept pentru care se află la fata locului cu adevărat toată suflarea unui C.A.P. mereu frunțas și în zestre căruia figurează nu doar producții record, ci și o multime de ordine și medalii. Avînd încă

răgaz, se mai adaugă o remorcă, Scarlat Axinte ne prezintă cîtiva „colegi de serviciu”, cum îi recomandă, oameni care numără, și ei, multe ore de cînd se găsesc pe cîmp, înarmați cu pricepere și furci. Ștergîndu-și sudoarea cu un gest firesc și cu o bască ce trebuie să fi fost cîndva albastră, el ni-i prezintă ceremonios și parcă ne-am afla într-un salon, nicidecum în largul Bărăganului, sub un soare căruia nu-i lipsește mult spre a incendia pămîntul?! Luăm act de prezența templului Valeriu Bercea, de cea a zidarului Ion Rotaru, „băiatul acela cu spatele cit ușa”, trecem pe lîngă mecanicul Dumitru Voinea și pe lîngă șoferul Nicolae Mircea, nimeni însă n-are chef de vorbă și motivul e simplu. Pe la 12, zice căreva, lucerna prinde să se scuture, adică e grabă mare, căci cooperativa are de strîns, de pe 220 de hectare, cel puțin o mie de tone. Regula e, îl auzim pe inginerul Vasile Berbecel, președinte al cooperativei și, de cîteva săptămîni, Erou al Muncii Socialiste, „să-ți faci iarna car și vara lucernă”, motivele fiind, iarăși, lesne de detectat. Cei din Smirna au ajuns ce-au ajuns, milionari, pentru că au rezolvat toate problemele bine și la timp. Între aceste probleme, la loc de frunte, trebuie trecută și lucerna, necesară ca aerul platformei zootehnice în stare să producă, la Smirna, 30 de milioane de lei, anual. Ca să le fie cald, la iarnă, celor 4500 de oi merinos de Stavropol, ca și celor 1100 de vaci Holstein, tot satul e pe cîmp, semnînd condica la lucernă în condițiile în care prasila întii a fost încheiată la toate culturile. Cînd zicem tot satul, ne referim nu doar la cei amînțiiți și la „finarii” de meserie, echipele conduse de Ion Stirbu și Ion Baltă, ci chiar și la fetița ingineriei Stela Birnaure, sefă de fermă. Așezată la umbră, fetița privește la munca mamei, tatăl, inginer sef, e la tutun, în altă parte, privește și, neavînd decît 8 luni, nu înțelege nimic, dar e sigur că muncind cum muncește, aprig, cu bărbăție, Stela Birnaure o face și pentru fiica sa care, crescînd, va izbuti să înțeleagă sensurile acces-

Un premiu pentru conștiința muncitorească

(Urmare din pagina 1)

economice ale Capitalei premiate la ultima sesiune a Marii Adunări Naționale, pentru rezultatele din anul 1980, 6 sînt din sectorul 2: TCIAZ, Bucur-Obor — locul I pe țară; INCERC și IPROLAM — locul II pe țară; Întreprinderea de mecanică fină și ICRAL Foișor — locul III pe țară. ICRAL Foișor a obținut, totodată, locul I pe Capitală și pe ramură. Lucrează, în aceste unități economice, ca dealtfel în toate celelalte ale sectorului, oameni ce se caracterizează prin hărnicie, talent, spirit novator, oameni care au o mare ambiție, de a-și dezvoltă, înfrumuseța și gospodări locurile în care muncesc și trăiesc.

— Care ar fi, după părerea dv., factorii esențiali care au influențat stilul și metodele de muncă adoptate și care sînt consecințele directe privind creșterea eficienței economice?

— În primul rînd, apropierea cît mai strînsă de realitățile concrete din întreprinderi, cunoașterea nemijlocită a problemelor. Pe această linie, ne-am strădui

permanent să eliminăm practica dăunătoare a muncii prin machete și prin telefon. Aș putea spune că am declarat și declansat un adevărat război împotriva muncii din birou. Mai mult decît atît, înseși formele muncii curente le-am adaptat necesității de concretizare în teren. Astfel, preliminarizarea realizării indicatorilor economici o desfășurăm, de regulă, chiar în întreprinderi, pe grupuri industriale, cu specific și problematică comună, invitînd și alți factori ce trebuie să concure la rezolvarea operativă a problemelor ridicate.

— V-am ruga, tovarășe prim-secretar Ion Popa, să vă opriți la cîteva rezultate concrete, experiența pe care o prezentați fiind de un real interes.

— Am reușit să impulsionez preocuparea pentru mecanizarea și automatizarea proceselor tehnologice, pentru reducerea consumului de energie electrică. Numai pe primul trimestru din acest an am redus consumul de energie electrică cu 14 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut. De curînd, am început să acționăm pentru preluarea de către întreprinderea „Conect” a unui volum cît mai mare de utilaje specifice întregii industrii electrotactice și altor ramuri existente în sector. La întreprinderea „Acumulatorul” s-a infiltrat o grupă de reconșionare a bateriilor

teji seriozității aducătoare de bunăstare.

Ion Stirbu și echipa sa, 15 oameni cu toții, au umplut pînă acum 7 eupluri și asta n-ar fi nimic dacă în urma remorcii ar rămîne fin risipit. Dar nu rămîne, „poți să dai cu peria și nu găsești un fir”, zice șeful de echipă și nu exagerază. Din cei 15, 4 sînt în remorcă, iar 11, firesc, jos, ocupați cu încărcatul. Între aceștia, ca să dea exemplul la greu, Ion Stirbu și, lîngă el, ca o umbră, soția sa Maria, în rînd cu bărbatul, așa cum îi sade bine unei femei care, după ce a născut 5 copii și i-a trimis în lume, crede că rostul ei e „să contribuie la belșug”. Asta și face, casa lor e îndestulată, lucru firesc la o normă convențională de 84 de lei, doar cîteleciori, stabiliți în Capitală, nu prea se omoară cu firea să vină acasă.

Lăsăm lucerna și, traversînd satul, ne oprim în punctul numit, nimeni nu mai știe de ce, Puțul cu apă bună. Nu se vede nici un put, doar un rezervor de apă, ca o mîngie uriașă uitată pe cer. Gheorghe Cilibeanu e aici de la 6, ocupîndu-se cu prasila mecanică la cartofi. Bronzat, îngîna o melodie și poartă uniforma de fiicare zi a țaranilor din Smirna, salopetă și bască. În dreptul locului, zărim un docar, semn că președintele Berbecel e undeva, în zonă.

Ca să închidem cercul, ne întoarcem de unde am plecat. Soarele e de-acum în sufla cerului și lucerna pe terminate. Scarlat Axinte are de executat ultima cursă spre siloz și ne invită cu el, de parcă ne-ar pofti în cabina unui transatlantic. Aflăm, pe drum, că de pe urma lui „Roșu” tractoristul de profesie șofer s-a ales cu o altă culoare, „Dacia” sa, tocmai procurată de la Slobozia, fiind verde. A avut ambiție tot la roșu, dar nu s-a putut și nu-i pare rău. Întrebat de soție, o consideră plecată, înțelegînd prin asta că Elisabeta lucrează în alt loc, la plantatul tutunului. Cînd lăsăm Smirna, la ceas de după-amiază, bătaia lucernei continuă.

OVIDIU IOANIȚOIA

Caricatură săptămîinii

7 zile de acum un secol

Ziarele publică știrea că astă noapte la ora 1 și 57 minute, la Bacău, s'a văzut o cometă în direcțiunea Nordului. La 3 1/2 dimineața cometa a dispărut, iar acum toți nu vorbesc decît despre ea. Cu atît mai mult cu cît tot ziarul scriu despre un astronom american care asigură că lumea se va sfîrși în noaptea de 12 Noiembrie 1881, la orele 12, tocmai prin ciocnirea cu o cometă. Căutînd să liniștească spiritele, ziarul „Telegraful” amîntește că comete s'au mai văzut pe cer, așa cum a fost și aceea apărută în anul 1858, după o calculă prealabilă a astronomului Bredichi. Aceasta descrie curba, ce se mișcă în jurul unui centru, în timp de 273 de ani, așa că generațiunea ce va trăi peste un sfert de mileniu adică în anul 2131, va avea fericirea de a o privi iar pe cerul nostru. Presa ia în deridere proorociriile despre ciocnirea catastrofică cu cometa amînțind de proorocirea preotului francez Corbie cum că sfîrșitul lumii va fi la 25 Martie a anului 1000, proorocire rămasă, cum se știe, neîmplinită... Cunoscutul nostru poet, d-l Grigore M. Alexandrescu, găsește că e momentul să reamintescă, celor ce au uitat sau n'au citit la timp, schimbul de epistole pe care l-a avut cu cometa ce ne-a vizitat în urmă cu aproape 25 de ani. El publică deci azi, în ziar, aceste epistole din care reproducem și noi spre emulamentul public: „De ești esecutore înalțelor decrete / Mai dă-ne un mic termen de zece mii de ani / Să ne'dreptăm purtarea, să ne spălăm de pete / Să nu cădem în iaduri pe gheare de Satani”.

Dat fiind că din termenul de grație acordat de cometă au trecut nu 10 000 de ani, ci nici măcar 25, putem să ne căutăm linișțiți de treburi și să mergem deseară să vedem ceeace încă nu s-a văzut pînă acum în București: un Carneval pe gheață prezentat de trupa franceză Dressin care nu l-a demonstrat pînă acum decît în Circuit Național din Paris. Luăm parte la un mare bal mascat, pe scene de iarnă foarte comice, executat de 10 persoane pe patine. Pentru această pantomină direcțiunea a angajat iespre pe renumitele surori Cordelli din circuit „Renz” și pe renumitul d. H. Lee din „Cristal Palace” de la Londra. La finele spectacolului ne încîntă marelă Quadrille dansat de 16 persoane pe patine și o promenadă cu sania trasă de pony ce mai mică și mai frumoși, într-o furtună de zăpadă. Deasupra circuitului cometa n'are decît să și urmeze drumul său de foc....

RADU ȚULESCU

Zbor la altitudinea vieții

Pasagerii cursei București-Cluj-Napoca, din ziua de 25 mai, plecați de pe aeroportul Băncăsa, puțin înainte de miezul zilei, au revenit în Capitală, după aproximativ 40 de minute de la decolare. Cauza? Unuia dintre călători i s-a făcut rău, un rău neobișnuit, de moarte, așa cum s-au convins cele două stewardese, Ionela Constantinescu și Felicia Jura, care aveau să-l anunțe pe comandantul navei, pilotul instructor George Cicoș,

prin telefon, de evenimentul grav declanșat la bord. Ele au început să se ocupe de cel bolnav, iar pilotul anunțase imediat „solul” că se va întoarce la București, cerind asistență medicală urgentă, după ce oferise butelia cu oxigen, aflată la dispoziția echipajului, celui care se lupta cu moartea. În avion, o pasageră, rămasă anonimă, își oferise serviciile, profesia sa fiind aceea de asistentă medicală. Pasagerii au dat dovadă de toată înțelegerea, nici unul dintre ei neexprimându-și dezacordul față de decizia pilotului comandant. La București, autosalvarea se

afla deja pe pistă, iar aparatul avea să oprească alături de ea. Doctorița Virginia Moșoianu a preluat bolnavul, aplicându-i tratamentul adecvat. După aproape o oră, acesta părăsea aeroportul pe propriile picioare, iar ceilalți pasageri coborau pe pista de la Cluj-Napoca.

George Cicoș relatează: „Din cauza căldurii, plecarea din București făcându-se la orele 13.45, în miezul zilei, am ridicat aparatul destul de repede la altitudinea de 4500 m, pentru a evita golu-rile de aer. Când stewardesa m-a anunțat ce se întâmplă dincolo de cabina pilotilor, n-am ezitat să virez, ne aflam între Ploiești și Brașov, am informat organele de dirijare din Capitală și, pe cel mai scurt traseu și la un plafon de 600 m ne-am îndreptat spre Băncăsa. Deși pilotec din 1974, este primul caz atât de grav petrecut la bordul unui avion condus de mine. Practic, n-am făcut altceva decât să respect într-un total instrucțiunile”. Dr. Virginia Moșoianu ne confirmă gravitatea cazului: „Nu era vorba despre o criză cardiacă, ci de așa-numitul „rău de mișcare”. Pasagerul Nedeleu Nicolae, în vîrstă de 52 de ani, zbura pentru prima dată în viața sa. O fire mai nervoasă, s-a lăsat cuprins de panică și, dacă nu era readus imediat la sol și îngrijit, putea într-adevăr să intre într-o criză fatală. Panica de care fusese cuprins îl împiedica să respire și s-ar fi sufocat, fără îndoială, până la Cluj-Napoca”.

INGINERA DIN RETEZAT

La nici 32 de ani, inginera Mihaela Cergan răspunde de compartimentul tehnic al șantierului ce ridică, în miezul de granit al Retezatului, cel mai înalt baraj de hidrocentrală din țară, cel de la Gura Apelor. De fel din Capitală, Mihaela Cergan a nimerit, după stagiatură, într-un birou, la proiectare. Pînă cînd, într-o seară, tatăl său, de asemenea constructor, a chemat-o și i-a zis: „Fetițo, ingineria nu se face la planșetă, ci în șantier”. Peste trei zile, Mihaela Cergan s-a infățîșat la Gura Apelor, unde a rămas și unde se descurcă. Poartă ochelari din necesitate și cisme de cauciuc cu tureacul întors din cochetărie. E mulțumită și n-ar da șantierul de pe Riul Mare pentru nimic. (Ovidiu Ioanițoia)

Instantanee

Cactușii

Cum așa i s-a petrecut viața lui Dumitru Penteș, fără dintr-o margine a Strehăiei, pînă în zilele noastre. De cîte ori trecea pragul casei, al unei întimplări sau al unui an nou, îl prindea din urmă glasul din tinerețe al tatălui său, pe nume tot Dumitru Penteș și tot fără după indeletnicire, întorcîndu-i-se în auz, acest glas, mai în glumă, mai în serios, dar întotdeauna mai puțin decît o amenințare, mai degrabă ca o promisiune. Ca o socoteală cu înțelesul răbunind mai tirziu. Și-i spunea tatăl său, că o cobe, de obicei către seară, cînd da să intre și el la adăpost, ostenit, spre un dram de zăbavă a trupului: „Mă, Dumitru, tot te-a răbzit pe tine ploaia pînă la piele... Așa că ce te mai costă să mai adăgi și o gălcată cu apă?!...” Asta dacă plouă. Dacă nu plouă, sau ninge, sau se întimplă altceva, ceva din care el, Dumitru Penteș, tot răbzit pînă la măduva osului s-ar fi regăsit, oricum născocoa taică-său alte vorbe, cu un înțeles asemănător. dacă nu de-a dreptul leite. Și Dumitru Penteș aproape că nici n-a băgat de seamă cînd i s-au adunat pe umeri altele poveri și cum au trecut anii.

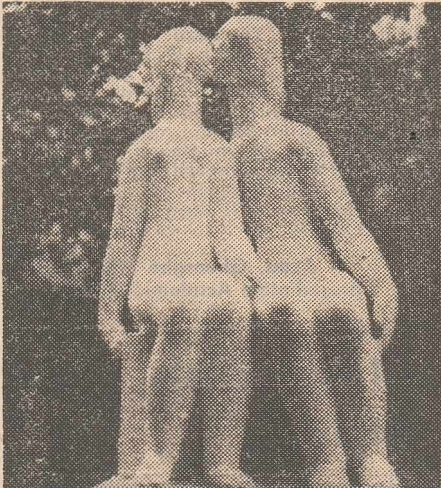
În primul rînd, s-a dus taică-său, cu alai mare, cu popa în frunte, încapă-fînindu-se înainte de orice soroc să miroasă florile de pe dealul Cearinganului chiar de la rădăcina lor. Și acum, cum ar zice Arjoca țiganul, fierarul acela isteț din capătul de miazănoapte al satului Stingăcaua, unde și-au potcovit ei din neam caii, doarme în pace, cu gră-dinița pe burtă. Cu petunii și-garofite mici, chinezesti, la mijloc, și cu grașită pe la margini. Toate sîndu-i pe burtă, uite-așa, ca o bucurie căreia nimeni nu-i duce dorul. Apoi i-a apucat dambalaua pe frați și pe singura lui soră, Cornelia. Ei ziceau că deși Strehăia se cheamă că ar fi oraș, rămînînd în ea, ei ar fi rămas întruna țărani. Și Dumitru Penteș mai zice: „Ilie s-a încurcat cu una de dincolo de dealul Hușniței, din Breznița-Motru, a lăsat-o cu burtă la gură înainte de a se însura cu acte în regulă, dar a fost domn în perspectivă, cum spune și azi. S-a dus la Severin, s-a angajat la șantierul naval, la Dinamica, a învățat ce a învățat patru luni, iar apoi mi-a trimis o hîrtie, prin unul Vasile Chiorea-lia, în trecere spre Butoiești. Trimite-mi niște bani, îmi scria, cam atât. I-am trimis chiar atât. A dat arună pentru o casă rămasă fără stăpîn în Șimian, după care a chemat-o la el și pe fata aceea din Breznița, cînd încă nu născuse copilul. Da, a fost domn în perspectivă, pe banii mei, dar a fost domn, asta este. Mai încurcată a fost treaba cu Constan-tin, de i se zicea Stinghiuță, fiind slab, slab de tot, că-l povățuiau toți în deri-dere să bage pietre în buzunar cînd bate vîntul mai tare. O vreme, a făcut-o pe tractoristul la Voloiaș. Apoi a ajuns pe aproape de Corabia, la irigații, unde a lucrat pe buldozer. Acolo s-a opintit în altceva decît ar fi trebuit el să se opin-tească, ce mai în sus și în jos, vouă pot să vă spun, că nu vă cunoșc și nu mă cunoașteți, s-a opintit într-o ușă de prăvălie, nu cu lama buldozerului, ci cu piciorul de porc, cu o rangă mai scurtă, țesită, îndoită și crăpată la unul din ca-

pete. I-am trimis și lui bani, bani peste bani, pentru avocați mai păguboși decît el. A ieșit din pușcărie acum două luni. Numai Cornelia nu mi-a cerut niciodată nimic, ea fost mîndră de mică, de la ea am primit numai eu, nu cine știe ce, ci numai vești proaste: întil s-a mărîtat cu unul care-i muta în fiecare zi fălcile; al doilea a fost mai bun cu ea, dar bea de zvînta, bea totul, la blană, și leafa lui și leafa ei, totul; acum aud că ar fi avut cît de cît noroc, acolo, la Baia de Aramă, unde s-a mărîtat a treia oară. A învățat să facă injecții și-i merge, toată lumea s-a obișnuit cu injecțiile. Ea nu mi-a cerut niciodată nimic. Numai fiu-meu mi-a mai cerut, pînă acum aproape un an. N-a vrut nici el să rămînă țărăn și s-a rătăcit pe-aici, prin Anina. Tot Dumitru îl cheamă și nu mai am altul. De un an nu-mi mai cere nimic și am venit și eu aici, să văd cu ochii mei ce se întimplă, de ce nu mai cere nimic? Și uite că nu l-am găsit...”

Intra-adevăr, nu-l găsisse. Femeia de la hotelul din Anina își amintea de Dumitru cel tînr, locuise acolo vreo șapte-opt luni bune, în tovarășie cu alți băieți de la mină. Le da mina să plătească laolaltă o cameră pentru că nu costa mult și ei ciștigau bine, făceau citeodată și chefuli. Dar au dispărut toți într-o singură noapte, momiți toți de delegatul unui șantier de prin Caransebeș. Asta era tot ce știa femeia aceea, noi întil-nindu-ne patru oameni în aceeași cameră, iar el repetînd: „N-a vrut nici el să se facă țărăn...” Dar de un an nu-mi

mai cere nimic...” Și ne ruga, totodată, deși trecuse de miezul nopții demult, să nu stingem lumina. „O să mă duc la Caransebeș, ce altceva să fac?... Dar hai să dormim pe lumină, spunea. Dacă stingem lumina mi-e teamă că mă întep în spîinii aștia zburlii...” Îndura o teamă copilărească de cactuși în bezna.

MIHAI PELIN

ADA MEDREA - Primul sărut

„HANUL OLARILOR” ȘI L-AU FĂCUT CHIAR OLARI

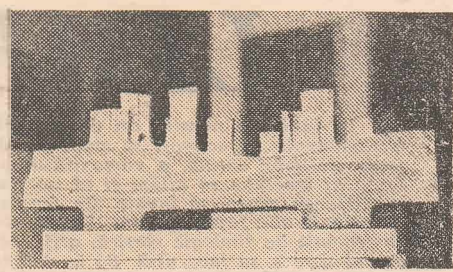
Prin satul Piscu, tînînd de comuna Ciolpani, veche vatră de olărit a Munteniei, trece Ialomița. Pămîntul scos din albia riului e frămîntat de miinile pe sufletul oamenilor de aici și capătă diferite forme. Arta olarilor din Piscu și Ciolpani fiind cunoscută atît în țară cît și peste hotare, oamenii s-au gîndit să facă pentru ea ceva mai mult. Să facă un han al olarilor.

Nu a existat nici un fel de proiect. Totul s-a lucrat din instinctul țărănu-lui și din dorința sa de a lăsa lucruri folositoare. Au fost duminici, ne spune Stelian D. Stanciu, cînd ne stringeam cu toții, copii, nepoți, veri, fini, cite 60 de persoane, munceam și mîncam împreună, nutrînd o singură dorință: să avem un loc al nostru, al olarilor, unde să poată veni lumea, să ne vadă ce facem, cum facem.

Hanul din Piscu

Hanul, care și-a deschis porțile la sfîrșitul anului trecut, este ridicat din birne. Are un salon cu 22 de mese din lemn masiv și scaune frumos sculptate, precum și o terasă înconjurată de ver-deață și brazi. În momentul de față, se lucrează la un foisor acoperit cu stuf și se montează citeva căsuțe. Va exista, alături, un magazin de desfăcere a produselor, iar acestea vor ajunge în miinile amatorilor direct din cuptorul de ars sau de pe roțile olarilor. Vor avea loc, firește, demonstrații pentru cei interesați. Deși la început de drum, „Hanul Olarilor” din Piscu se impune tot mai mult, devenind un punct de atracție din ce în ce mai căutat în satul cu același nume, plasat în sectorul agricol al Capitalei. (Sorin Postolache).

Opinia unui alegător

Tractoristul etcetera

Vine vara, dacă n-a și venit, pentru că am ajuns să trecem de întâi iunie cînd se zice că ar fi începutul verii, însă am început și eu să fiu sceptic, sau mai bine zis prevăzător ca țărani mei de la Slătioara care mereu pun înaintea constatărilor un „dracu știe, să vedem, să mai vedem...”

Vine vara și mi-aduc aminte cum am făcut eu anul trecut un fel de raid prin agricultura unui județ care mi-este foarte drag altfel, însoțind un activist de seamă al conducerii locale, răspunzător printre altele într-o anumită zonă, și de chestiunea strînsului recoltei, chestiune care a început să fie la ordinea zilei și în momentul de față.

Era o zi toridă și sănătoasă și bună de muncă, se putea secera bine, dimineața se usca roua repede, combinele puteau intra în lan din vreme, bătea și vîntul atît cît trebuia ca să nu mori sub soarele nemilos, „campania”, cum se spune, fusese pregătită meticolos fiindcă și omul meu era meticolos și serios și ambițios, abia așteptam să văd cum merge treaba. Din loc în loc, prin satele cutreierate, lume multă, mobilizată, ne aștepta și ne „raporta”, se înțelegea că se tremură pentru cauză, cum intram în cîte un lan cineva se și îndrepta spre noi să ne spună cum merg lucrurile, cîți oameni sînt pregătiți să meargă pe urma combinei, să strîngă spicele, să cosească ce nu taie combina, să descurce griul încurcat, etc. Pe combină, însă, cum e și firesc, un singur om, tractoristul, fiindcă pînă la urmă de el depindea toată treaba. Pe lingă el însă, „prea multă lume, zic eu. Și primarul, și secretarul, și instructorul și inginerul gospodăriei, și președintele și...” dumneata de la centru care de fapt ești plătit pentru altceva, nu sîntem prea mulți pe urma bietului tractorist? „Stai să vezi”, îmi zice omul meu.

Și începe cu întrebările. Ajutorul de primar, prezent și el, răspunde că de problema se ocupă președintele C.A.P.-ului, acesta ne explică destul de calm că nu s-a prea înțeles cu contabilul șef, inginerul își aduce aminte că problema s-ar putea să fie rezolvată ca și ieri „la țata Constanța”, și ar fi bine să se ducă cineva pînă la ea să se intereseze și să ne „raporteze” nouă exact. Între timp combina se întoarce la capătul lanului și oprim tractoristul și vorbim cu el. Omul e tînr și serios și grăbit, însă chestiunea de care ne interesăm noi îl scoate din sărite. „Sigur că da, zice el, ieri m-au cam uitat, să vedem însă azi...”

Despre ce era vorba? Despre masa tractoristului. „Țata Constanța” era ea o colectivistă conștiincioasă și ar fi gătit cu dragă inimă dar nimeni nu-i adusesse nimic și azi făcuse și ea ce putuse. „Nu m-am pregătit decît pentru băieții aștia doi, de pe combine”, zice ea speriată și cu experiență văzîndu-ne pe toți la poarta ei.

Atunci mi-am dat seama cîtă lume se ocupă încă, la noi, cu organizarea ca să se cere un biet combinist și mai vine și de la centru cineva cu mașina și mai cheltuie și acela benzina și mai ține după el și un șofer care ne și scoate nouă niște apă dintr-o fîntînă, ocazie cu care bea și el căci, altfel, nu-l prea dădea în gînd. „Sîntem prea mulți pe urmele băiatului ăsta cu combina, observă și șoferul, și să vedeți seara, la telefon cîți stau de față pînă se raportează cifrele și le și mai încurcă...”

Ce vreau să spun? Că pentru cîte o acțiune normală, în numele mobilizării forțelor în scopul realizării acestei acțiuni, noi mobilizăm, mai exact imobilizăm, foarte multă lume care are, ca să zic așa, caracter organizatoric. Însă de muncit, propriu-zis, muncesc numai cei aflați direct în producție. Așa am văzut eu anul trecut, cum vă spuneam, multă lume asudînd, cu fruntea șiroind de sudoare, într-un lan de griu și pe combină, sigur, un singur tractorist, ceilalți, organizatorii, se sleiseră de atita „studiere și organizare a terenului”.

Ce ar fi să încercăm să vedem, în anumite cazuri, firește, și campania agricolă e unul dintre acestea, cîtă lume, participă la organizare și la urmărire și la „corul Hei Kup-ului” și cîtă lume muncește efectiv? Și mai ales cîtă lume începe să se specializeze, la noi, în profesiunea de isprăvnic și cîtă lume e luată de la locul ei unde are de lucrat conform obligațiilor retribuției, ca să devină isprăvnic. Într-un sat am primar, am secretar, am președinte de C.A.P., am ingineri, am brigadierii, am fermieri, plătiți toți să asigure la timp seceratul. Ce nu merge aici, de este nevoie ca pe lingă fiecare să punem, de la județ, pe cîte cineva care să-i ducă din urmă la treabă?!

DINU SARARU

LIMBA LATINĂ

La invitația noastră ori din proprie inițiativă, au sosit la redacția Flacăra o sumedenie de scrisori și materiale în sprijinul unei mai drepte cinstiri prin fapte a limbii latine, a romanității noastre, a civilizației clasice. O asemenea faptă ar însemna să aflăm și să instituim numărul convenit de ore în care elevii și studenții noștri să învețe din frumusețile și bogățiile limbii latine, ale lumii romane. O altă faptă cu care sîntem datori față de această lume este grija pentru absolvenții de filologie clasică, grija de a-i pune la lucru, de a le oferi tot concursul spre a se face utili. Să le deschidem deci nu numai porțile școlilor, ci și porțile muzeelor, bibliotecilor, arhivelor, unde sute de mii de acte, manuscrise și cărți rare, scrise în limbile latină sau elină, așteaptă să fie triate și redactate circuitului cultural. Spiritualitatea românească nu ar avea decât de câștigat dintr-o asemenea orientare. Iar acest câștig — chiar dacă nu se va vedea imediat — va fi inestimabil pentru mersul înainte al culturii și civilizației românești.

Scop dublu: a familiariza și a forma

Avind în vedere sarcinile în repetate rânduri tratate de documentele de partid școlii; avind în vedere locul pe care îl ocupă în sistemul instructiv-educativ cunoașterea creației materiale și spirituale a poporului nostru încă din cele mai vechi timpuri și până azi, considerăm că se impune de urgență o reexaminare a locului și rolului studiului limbilor clasice și, mai cu seamă, al limbii latine, în învățămîntul de toate gradele. Scopul acestei reasezări ar urma să fie dublu: pe de o parte, să familiarizeze pe elevii cursului gimnazial și liceal cu elementele de bază ale originilor romane în limba și istoria poporului nostru, pe de altă parte, țintind către formarea unui număr mai mare de specialiști în istoria mai veche

De multe ori m-am întrebat cum pot copiii să învețe atât de mult. Se pare însă că resursele lor sînt mai mari decît credem noi. Probabil că și ele cresc în raport cu timpul.

A veni în momentul de față cu propunerii pentru introducerea în învățămînt a unor noi discipline sau a celor mai mare dezvoltare pentru cele existente, înseamnă a încărca și mai mult programele destul de încercate. Desigur, prioritatea în învățămînt trebuie acordată disciplinelor cu caracter științific și tehnic. Trăim în epoca revoluției științifice și tehnice. Dar nu trebuie să exagerăm rupind echilibrul dintre disciplinele științifice și umaniste. Semnificativ în această privință mi se pare faptul că în țara noastră se învață prea puțin limba latină, aproape deloc, spre deosebire de ceea ce se întîmplă în alte țări. Asupra utilității predării limbii latine în liceu nu este cazul să insistăm. Ea rezultă dintr-o practică pedagogică multiseulară. Nu numai că îmbogățește cunoștințele lingvistice, istorice și literare ale elevilor, că servește ca bază pentru cunoașterea culturii și civilizației

unul principiu, esențial pentru acel litigiu, invocat de către adversarul său; ce să mai spunem de situația în care s-ar putea afla judecătorul sau procurorul într-un asemenea caz?

Lector dr. Emil MOLCUȚ

A renunța la clasicism înseamnă a renunța la părinții noștri spirituali

Studiile clasice te duc la izvorul culturii și științei europene de azi. Europa derivă din Europa clasică a Greciei și a Romei. Clasicismul greco-roman a creat cultura rațiunii, a pus bazele științei și ale artei, a statonit echilibrul în om, a elaborat frumosul, a plămădit umanismul și democrația, a domolit și a civilizată pe barbari, care astfel au devenit europeni. Cultura clasică a dat și da Europei ordine, armonie, sobrietate, măsură, sprijină zelul pentru înțelegere, prețuiește pacea și cultivă îndemnul de a cerceta, de a cunoaște. O cunoaștere din ce în ce mai amplă și mai perfectă, punind în corolație toate stihile, alungind monstruosul, arbitrarul și cinstind legea și libertatea al cărei leagăn Europa este. Umanismul cla-

mereu, iar cele câteva rămase sînt date, de cele mai multe ori, în completarea catedrei unor profesori de altă specialitate. În felul acesta însă filologii clasiști se vîd obligați să se recalifice în meseria noi, ceea ce înseamnă, fatal, pentru cei mai mulți, o descalificare în meseria lor propriu-zisă, căci nimeni nu poate duce o existență dublă. Astfel, din profesiune, latina poate rămîne, pentru unii, doar o plăcere casnică.

„Și atunci, în van ne plîngem că nu se ocupă oamenii de carte de teme de interes larg, de pildă de cea a rămășițelor daco-getice păstrate în limba noastră. Studiul lor în plan amplu, cu comparația indo-europeană inerentă, nu-l pot întreprinde decît cercetătorii specializați prin selectare încă din facultate și apoi încadrați într-o echipă anume alcătuită. Deocamdată însă, în toată țara nu se află nici o instituție care să aibă cadre angajate în mod sistematic, prin contracte de cercetare, în studierea unui atare subiect.

Și atunci, în zadar așteptăm să apară cineva care să publice și să interpreteze sutele de mii de documente, ca și nenumăratele izvoare latine care privesc trecutul istoric al țării române. Pentru deprinderea și cercetarea latinității medievale și a neo-latinei post-umaniste sînt iarăși necesari, imperios necesari, latiniști de prima mînă. Crearea unei comisii naționale, care să aibă puterea de a angaja în muncă o echipă de specialiști și de a centraliza informația necesară, se află încă în stadiul încercărilor preliminare.

Lector dr. Dan SLUȘANSCHI

„Cultura clasică are calitatea de a crește, ea este în esență educativă. Precum gimnastica dezvoltă toate puterile musculare și dă corpului o atitudine de putere și tinerețe, tot astfel pururea tinăra și senina antichitate dă o atitudine analogă spiritului și caracterului omenesc“.

Mihai Eminescu

„Ceea ce este propriu limbii latine și o înalță deasupra altora este simplitatea și regularitatea gramaticii. Gramatica latină parcă ar fi granit turnat, este unică între gramatici și va rămîne, prin urmare, cel mai bun fundament și cea mai bună disciplină pentru orice parte a gîndirii noastre“.

Titu Maiorescu

a României, precum și a unor cercetători indispensabili pentru dezvoltarea unor ramuri cu o bogată tradiție în cultura noastră — filologie clasică, studii istorice și filologic al textelor latine medievale, bizantinologie etc.

În acest sens, cred că se pot formula următoarele propuneri:

1. În învățămîntul gimnazial, orele de limba latină să se extindă la minimum 2 ore pe săptămînă în cl. a VIII-a sau să cuprindă și cl. a VII-a, de asemenea, să fie încredințate exclusiv absolvenților facultății de profil, filologie clasică, sau celor cu specialitate B limba latină.

2. În învățămîntul liceal să se introducă minimum 2 ore săptămînal la secțiile de filologie-istorie și istorie-geografie, să se reinființeze măcar la București, Iași și Cluj-Napoca licee clasice în care să se urmeze cursuri de limba greacă și latină cu un număr corespunzător de ore (4-6 săptămînal).

3. În învățămîntul superior să se introducă la toate facultățile și secțiile de științe sociale și umane cel puțin un an obligatoriu (nu opțional, ca acum) de studiu al limbii latine; această propunere este valabilă cu precădere pentru facultățile de istorie-filosofie, drept și filologie. Să se amplifice programul facultativ și opțional de limba greacă.

Consider că aceste propuneri reprezintă un minimum indispensabil pentru dezvoltarea normală a ramurilor respective.

Acad. Emil CONDURACHI

Pentru utilitatea predării limbii latine pledează o practică pedagogică multiseulară

Sînt părinți care se plîng că programele liceelor din țara noastră sînt încercate. Fără îndoială că au dreptate. Dar de vină nu sînt profesorii, care din deformare profesională vor să-i învețe pe elevii cit mai multă carte, ci progresul nestăvilit al științei și culturii. Ca matematician, ca om de știință, am să mă opresc la câteva exemple din acest domeniu. Oamenii citesc în ziare că „laserul“ face minuni. Se poate ca un tânăr care termină liceul să nu știe ce-i laserul? Calculatoarele electronice sînt în stare să execute milioane de operații pe secundă. Pînă acum calculatorul cel mai versat putea să facă o operație în câteva secunde. Se poate ca un tânăr din vremea noastră să nu beneficieze de posibilitățile de calcul pe care i le oferă știința modernă? Și așa mai departe, toate sînt necesare și programele cresc necontenit. Procesul este continuu crescător.

romane, dar limba latină contribuie și la formarea raționamentului, avind din acest punct de vedere un important rol educativ. În plus, în orice țară, învățămîntul trebuie să răspundă și la unele imperative de ordin național. Tineretul nostru nu poate fi conștientizat mai bine despre originea noastră daco-romană, despre latinitatea limbii noastre, decît învățind limba latină.

Nu trebuie să pară curios că mulți reprezentanți ai științelor impropriu numite exacte (ingineri, matematicieni, fiziceni ș.a.) sînt partizanii predării limbii latine în școala medie și licee. Ei sînt aceia care au simțit cel mai mult lipsa culturii clasice în pregătirea lor intelectuală.

Acad. Gheorghe MIHOC
președintele Academiei R.S.R.

Model de claritate și concizie

Meditez adesea, cu un sentiment de satisfacție pe care nu vreau să-l ascund, asupra faptului că destinul dreptului s-a împletit atît de strîns cu cel al limbii latine, încît astăzi distincția celor două elemente fundamentale ale culturii nu mai este posibilă. Fenomenul își are explicația sa, nu este aici locul să o dezvoltăm, amintim numai că în lumea antică romanii au fost aceia care au creat un limbaj destinat în exclusivitate exprimării ideologiei juridice, au creat o terminologie distinctă de cea comună menită să dea identitate proprie sistemului de concepte și de instituții juridice, într-o formă abstractă și simetrică, ce a rămas un model pentru toate sistemele de drept ce s-au succedat în lunga cronică a omenirii“.

Așa se face că în dreptul nostru, ca de altfel și în alte sisteme de drept contemporan, juridicizarea relațiilor sociale se realizează prin intermediul formelor tehnice create de către romani. Față de această stare de lucruri, exprimarea ideilor juridice, gîndirea juridică în genere, cu raționamentele și silogismele sale, sînt de neconcepț fără cunoașterea exactă a conceptelor și principiilor moștenite de la romani.

Constatăm nu o dată că în procesul instructiv al studenților de la facultățile de drept apar dificultăți generate de necunoașterea unor elemente de limba latină. Aceste dificultăți se manifestă nu numai în privința asimilării instituțiilor dreptului roman, ci și a celor de drept civil, drept penal, procedura penală și civilă, drept internațional privat și altele; fapt este că un minimum de cunoștințe de limba latină constituie una din premisele esențiale ale pregătirii juridice.

În activitatea de aplicare a dreptului, dar mai ales în activitatea judiciară, lipsa unei pregătiri elementare de limbă latină poate duce la situații de-a dreptul jenante. Să ne punem în situația apărătorului unei părți, care nu înțelege sensul

sic țese o continuă tinerețe a vieții. Egipteanul zicea lui Solon: „Solon, Solon, voi grecii sinteți veșnic copii“. Iar Pericle spunea despre atenienii din vremea războiului peloponesiac: „Noi iubim frumosul cu simplitate și facem filosofie fără slăbiciune“ (Tucidide II, 40). Acest umanism își pierde valoarea și forța dacă e gustat numai prin traduceri sau interpretări aproximative, minore sau tendențioase. Arta lui Homer, Eșhil sau Euripide, strălucirea gîndirii lui Platon, Aristotel, Plotin sau Cicero, informațiile date de Herodot, Strabon ori Dio Cassius nu vor putea fi niciodată gustate plenar decît în lectură directă, pe original.

A renunța la clasicism înseamnă a renunța la părinții noștri spirituali, înseamnă a scurta rădăcina istoriei din care ne tragem și noi. Țările civilizate ale Europei cultivă din plin clasicismul, atît pentru că acesta este casa părintească, cit și pentru că toate științele exacte, moderne, operează cu termeni care vin din limbile greacă și latină. În ce ne privește pe noi, pe români, pe limbă motivele enumerate mai sus, intervine unul de forță majoră: cea mai mare parte a izvoarelor vechii istorii românești sînt scrise în limbile greacă și latină, pe care trebuie să le citim și să le interpretăm noi, locuitorii acestui pămînt, nu să ne rugăm de străini să o facă ei. Căci ei o fac în felul lor... Sîntem urmași ai daco-romanilor și singurul popor neo-roman care purtăm numele strămoșilor romani, acela de romani, lucru pe care îl dovedim mai ales prin limba noastră. Cunoașterea limbii latine reprezintă una din căile cele mai eficiente întru luminarea originii și cunoașterea valorilor de întemeiere ale spiritualității poporului român. Cultura noastră veche, din epoca daco-romană, se exprimă în mare măsură în limba latină postclasică, adesea populară, din care derivă direct limba română. E necesar să cunoaștem latina, din care ne-au răsărit graiul și identitatea cu care am intrat în istorie.

Prof. Ioan COMAN

Limba latină

— un izvor de cultură

Situația studiilor clasice din România trebuie privită mai ales în perspectivă, cultura noastră fiind amenințată de dispariția unei categorii de specialiști, a unei școli de filologie clasică, foarte greu de refăcut peste cîtiva ani, atunci cînd dîndu-ne seama de greșeala comisă vom încerca s-o reparăm. Un filolog clasicist se formează în 10-15 ani de muncă încordată, acceptînd felurite privațiuni. Chiar și pe aceea de a fi considerat inutil — situație în care ne aflăm, azi. De mai bine de zece ani, institutele de cercetare și de învățămînt superior nu mai primesc cadre tinere din domeniul filologiei clasice. În învățămîntul liceal și gimnazial orele de latină s-au împuțină

O programă care să îmbine latina cu greaca veche

Predarea unor elemente de limbă latină la clasa a VIII-a în școlile generale se dovedește foarte utilă pentru aprofundarea cunoștințelor de gramatică română și formarea unor noțiuni științifice referitoare la specificul limbii și al culturii noastre naționale. La liceele de filologie-istorie se resimte însă necesitatea ca latina să se predea cite două ore săptămînal, în cursul celor patru ani de studiu.

La secția filologie-istorie, curs seral, trebuie omogenizată programa, pentru o distribuție mai rațională a cunoștințelor care se cere corelată cu cea de la cursurile de zi. Așa cum se prezintă acum situația, la clasa a IX-a figurează 38 de ore, la a X-a 18 ore, la a XI-a nici o oră, apoi la a XII-a 38 de ore; la a XIII-a 35 de ore. Din cauza golului pe care-l lasă clasa a XI-a, elevii uită ceea ce au învățat și nu se poate obține o progresie organică a cunoștințelor. Propunem așadar generalizarea unei ore săptămînal pe parcursul celor cinci ani de studiu la învățămîntul seral.

În prima treaptă de liceu, propunem ca la secțiile de filologie-istorie să existe de fiecare dată cite două clase paralele, pentru ca să fie posibilă o selecție efectivă cînd se trece la treapta a doua, deoarece la liceele cu acest profil subzistă doar cite o singură clasă în ambele trepte (de obicei supraaglomerată). Și mai gravă este carența de elevi cu pregătire corespunzătoare istorico-filologică (lipsind asemenea licee, desființate unul cite unul în ultimii ani), mai ales în acele zone în care există o frumoasă tradiție în studiile clasice: Constanța, Tulcea, Iași, Alba Iulia, Blaj, Tirgoviste, Cluj-Napoca, Timișoara ș.a.

Pentru a permite elevilor din liceele noastre să capete cunoștințe de latină minimale dar efective, aplicabile în diferite domenii ale științei, care folosesc tot mai mult o terminologie standardizată greco-latină, propunem introducerea unei ore de latină în clasele a IX-a și a X-a, la unele licee cu profil special, așa cum se obișnuiește în țările cu cea mai viguroasă dezvoltare tehnico-științifică.

În sfîrșit, considerăm că nu poate fi concepută modernizarea învățămîntului de toate gradele fără a se menține în câteva licee de specialitate o programă care să îmbine latina cu greaca veche, reintrodusă numai pentru cîtiva ani, cu rezultate optime, dar suprimată în 1976-1977. Limba greacă veche (elina clasică) se cere reintrodusă treptat la cele câteva licee de profil din țară, luîndu-se în considerare că printre țările de limbă romanică riscăm să pierdem teren sub raportul unui învățămînt umanistic modern.

Din partea profesorilor de limbi clasice de la liceele istorico-filologice „I. Creangă“ și „Z. Cosmodemianskaia“ din Capitală
Prof. Margareta NASTA

CINE E?... OMUL CU LUMINA

Am fost o zi încasator la I.D.E.B.

Zi de zi, mai bine de 250 cititori, constatatari, incasatori — așa li se spune în limbaj oficial celor cărora noi, în vorbire obișnuită, le spunem „oamenii cu lumina” — bat Bucureștiul în lung și în lat pentru a citi contoarele sau a încasa facturile de plată. Într-o zi, unul din ei, indiferent care, pentru a-și orimi nestirbită retribuția, trebuie să citească 134 contoare sau să încaseze 75 facturi. Asta în situația abonaților care locuiesc în case cu curte. Norma este mai mare în cazul celor de la blocuri. Pe lângă citirea contoarelor, încasarea și inventarierea facturilor, „oamenii cu lumina” au ca sarcină permanentă de serviciu o comportare demnă, corectă și politicoasă în relațiile cu abonații. Evident, și cetățenii sint obligați să dea dovadă, reciproc, de aceeași corectitudine.

Se întâmplă totdeauna așa? Această vastă și permanentă acțiune este oare

Mosilor. Șeful centrului este tovarășul Mihai Matei, om tânăr și energic.

— Tovarășe Matei, înainte de a veni la dumneavoastră am stat de vorbă cu citiva abonați care și-au exprimat nedumerirea asupra unor schimbări în sistemul de citire și încasare. Până la apariția calculatorului, cititorii făceau, într-o singură vizită la domiciliul abonaților, și citirea și încasarea. Acum se deplasează de două ori, o dată pentru citire și altă dată pentru încasare. Calculatorul mai greșete uneori, apar deci și chitanțe de mină, chitanțe de penalizare pentru întârzieri ale plății, cititorii fac un drum de două ori mai lung și tot de două ori mai des se deschid ușile apartamentelor din București. Parcă ceva nu e în ordine. Ce părere aveți?

— Am sesizat și noi acest aspect și am propus să se revină la vechiul sistem: citirea să se facă o dată cu încasarea,

Furtună 69, a fost în spital în perioada ianuarie-martie 1980. Își rupsesse un picior la schi. La ieșirea din spital, după necazul pe care l-a avut, a mai primit și o factură de 275 lei pentru un consum inexistent. S-a rugat de prieten să meargă la casierie să plătească, pentru că urmau penalizările.

Mihai Matei :

— Deși cititorii au obligația să meargă la citire și la încasare de două ori, o dată după-amiază și o dată dimineața, n-o fac întotdeauna. De multe ori forța de muncă pe care o avem la dispoziție, în loc să o întrebuințăm la operațiile curente, o folosim pentru controlul contoarelor, pentru depistarea cazurilor de furt, pentru închiderea luminii din cauza neachitării facturilor. În cazurile când factura este făcută pentru un index care nu corespunde cu realitatea, abonații au posibilitatea să aducă la centru citirea corectă, sub semnătură. Pe loc, se emite o factură, iar abonatul își încasează diferența. Sintem obligați să înregistrăm din oficiu pentru că de multe ori abonații nu deschid, deși sint acasă, sau se mută fără să anunțe noul domiciliu. Este un mod de a lua un contact cu ei. Dacă abonatul lipsește o perioadă îndelungată are posibilitatea să anunțe centrul. Un electrician se deplasează la fața locului, face citirea și, eventual, sigilează instalația.

Cum e firesc, îi ascultăm și pe cei cu munca de teren, pe cei care fac direct legătura dintre I.D.E.B. și abonați. Cazurile în nereglă semnalate de ei sint izolate, dar sint.

„I-A SPUS SĂ NU SE APROPIE CĂ-L TAIE”

● Leonora Petre s-a deplasat în Calea Văcărești 118 la abonata Doda Dumitrescu care are de plată peste 12 000 lei, sumă cumulată în trei ani. Aceasta a început s-o ia la... păruială pe Leonora Petre (cel puțin așa pretinde încasatoarea) după care s-a mutat și a devenit subconsumator la Toma Șuțu de la numărul 126. N-a trecut un trimestru și acesta a venit cu cererea să-i închidă lumina pentru că Doda Dumitrescu nu vrea să plătească.

PROPUNERI

Un tarif mediu unic, simplificat

Citirea și încasarea concomitente

Pedepsirea promptă și severă

a hoșilor de curent

● Nicolae Ion, din strada Ion Procopiu 35, are restante și este dovedit că a furat curent. Când Leonora Petre l-a întrebat cum are de gând să plătească, acesta a luat-o la bătaie. A intervenit miliția și cazul este acum la tribunal.

● Electricianul Laurențiu Dumitrescu s-a deplasat în strada Colței 46 la Ion Botea pentru a-i întrerupe curentul pentru neplătă. Avea, bineînțeles, ordin de serviciu. Ion Botea i-a spus să nu se apropie că-l taie. I s-a întrerupt totuși lumina. După cinci zile, când l-a întâlnit pe electrician l-a făcut cu ou și cu răț. Si-a deschis singur lumina și după ce i s-a întrerupt coloana, printr-o improvizatie, și-a redeschis-o. Incasatorul Dimcevic Strecico, om în pragul pen-

siei, s-a dus să reglementeze conflictul. Ion Botea l-a pofit politic în casă, după care i-a rupt haina și l-a obligat... să mănince o ciorbă sleită de miel, să vadă și încasatorul cum își încălzește el mîncarea?!

● Gheorghe Preda ne relatează un caz recent. În urmă cu câteva zile, în strada Arionoaiei 44, s-a prezentat un individ brunet, mic de statură, care a încasat de la pensionara Stana Susan, pe o factură veche din 1973, 171 lei. Factura era pe alt nume, pe altă adresă. De la altă pensionară, pe o factură de întreținere care n-avea nici o legătură cu I.D.E.B., a încasat 85 lei.

SITUAȚII INCURCATE, DRUMURI INUTILE, ALĂTURI DE UN CALCULATOR ELECTRONIC CARE NU POATE MERGE PE TEREN

Și acum pe teren, strada Costache Stamate, împreună cu încasatorul Ion Grigoriu. Pentru eventualii curioși, sint... nou în meserie și mă instruieste colegul mai experimentat. În cele citeva ore cit am participat la încasarea unor facturi ne-am convins că un rol important în desfășurarea normală a acestei acțiuni îl are corectitudinea cititorului, răbdarea lui. Ne aflăm pe o stradă cu multe incurcături. Înaintea lui Ion Grigoriu, a lucrat aici tovarășul Movilescu, care, din cauza abaterilor, a dezinteresului său, a trebuit să-și caute alt loc de muncă. Facturi restante, neincasate de luni de zile, citiri din oficiu, care nu corespund, bineînțeles, cu indexul contorului, nedumeriri în rîndul abonaților. Pînă să se ajungă la zi cu situația, Ion Grigoriu, care a preluat-o, mai are multe de făcut. Din 25 de abonați au plătit doar 9. Restul urmează să aglomereze casieria din strada General Florescu, să stea la coadă și să se enerveze. Cu rare excepții, abonații nu înțeleg că am venit doar la plată, fără să citim contorul. Cum se poate una ca asta? De ce refuzăm să citim? Iar ai venit? De ce așa repede, am mai plătit lumina acum trei săptămîni! Li se arată că atunci doar s-a citit contorul.

Rusu Gherghina, de la numărul 32, este corect și plătește, dar ține morțiș să plătească exact cit arată contorul. I se explică cum e cu cititul, cum e cu încasatul. Se poartă și discuții fără rost. La numărul 12, soțul abonatei Iliuța Maria se jură că n-are decît două becuri și că nu putea să aibă un asemenea consum. Aici s-a făcut citirea contorului și este doar impresia abonatului că plătește lumina prea des și prea mult. La numărul 28, nici unul din cei patru locatari n-au contract pe numele lor. Incasatorii au asupra lor formulare de contract și pentru declarații de cotă, dar nimeni nu le solicită. Preferă să meargă la casierie.

Prea multe situații restante și contracte fictive. Abonații s-au mutat în alte locuințe, situația a rămas așa. Deși pe factură calculatorul a avut grijă să înregistreze literale F A, adică fără abonament, casieria de la centru n-a băgat de seamă și a încasat sumele, fără să indrume abonatul la contracte. Când unul din acești consumatori se va muta, e limpede că nu mai avem de unde să-l găsim. La Intrarea Mugurel 8, Dan Dumitru s-a întors ieri din spital. Chiriașii clandestini, pe care nu mai are de unde să-l ia, după o larnă în care s-au încălzit electric, au părăsit locuința lăsîndu-i în contor vreo 3 000 kW pe care i-a și înregistrat la capitolul pagube.

Situații încă incurcate, confuzii, suspiciuni, drumuri inutile în plus și toate acestea alături de un calculator care, din păcate, nu poate merge și pe teren.

E de ajuns ca un cititor-incasator să nu fie suficient de conștiincios, să nu-și facă la timp și corect datoria pentru ca lucrurile să se dea peste cap.

OPREA GEORGESCU

IN PREZENT

UN SISTEM GREOI DE FACTURARE ȘI ÎNCASARE:
cititorii de contor fac drumuri duble; tarife prea complicate; multe facturări din oficiu; decalaj de circa o lună între facturare și încasare.
NUMEROȘI ABONAȚI INCORECTI

temelnic organizată sau e loc pentru mai bine? Ce trebuie făcut?

Ne punem aceste întrebări pentru că în ultimul timp am primit la redacție sesizări ale cetățenilor privind sistemul de încasare a facturilor de curent. Multă reclamă că, deși fuseseră plecați în concediu sau cu treburi prin țară, la întoarcere aveau neplăcuta surpriză să primească spre achitare facturi de plată pentru un consum inexistent. Sume deloc neglijabile trebuiau plătite în termen de cinci zile. În caz contrar, pentru fiecare zi întârziere urma penalizarea de unu la sută din suma respectivă. Cu toții ne chibzuim banii și este nefiresc și neplăcut să fim somați să plătim, cînd ne așteptăm mai puțin, sume de bani pe care la socotim, pe drept sau pe nedrept, exagerate.

Nu este singurul aspect sesizat de cetățeni. De multe ori nu se citește contorul pe motiv că abonatul nu este acasă. În asemenea situații se face așa-zisa citire din oficiu, se înregistrează un consum presupunând pe baza cărului se face încasarea. Uneori diferențele dintre situația reală și cea bănuită de cititor sint apreciable. Pretenția cititorilor de a găsi întotdeauna abonații acasă este nejustificată, mai ales că aceștia nici nu știu cînd să-i aștepte (nu ne referim la blocuri, unde, de regulă, se afișează data venirii lor). Să mai spunem că de multe ori abonații sint incorecți. S-au înmăltit cazurile de furt de curent prin deteriorarea contoarelor de către răi platnici. Deci, nemulțumiri și de o parte și de cealaltă. Pe lângă aspectele ce tin de educația cetățenească se mai pot aduce îmbunătățiri sistemului de organizare care, paradoxal, prin apariția calculatorului, s-a complicat, în loc să se simplifice.

CITIREA CONTORULUI CONCOMITENT CU ÎNCASAREA. DE CE NU ?

Ne găsim la I.D.E.B., Centrul 10 din strada General Florescu, colț cu Calea

dar n-am primit aprobare. Acum, între citirea contoarelor și încasarea facturilor există un interval de aproximativ 30 de zile, necesar operațiilor pe calculator.

— Apar uneori neînțelegeri — intervine Mariana Tăbire, funcționara care asigură legătura dintre incasatori și calculator — din cauza facturilor. Cînd am primit facturile, cei din Ministerul de Finanțe, care le-au elaborat, se incurcau în ele. Am întâlnit și oameni cu studii superioare care aveau probleme în descifrarea lor! Pe o factură apar patru tarife, 0,55, 0,65, 0,75, și 0,90 lei. Asta duce uneori la confuzii, la nedumeriri. La doi ani de la apariția decretului care reglementează plata curentului electric credem că, pe baza unor statistici, s-ar putea reveni la un singur tarif mediu. Astfel, statul ar încasa, per global, aceeași sumă ca și în prezent, dar s-ar ușura munca tuturor. Cititorii au obligația să explice abonaților cum s-a calculat suma de plată, însă facturile ar putea fi mult simplificate dacă s-ar reveni la un singur tarif.

FACTURI DIN OFICIU, PRIMO ȘI SECONDO TEMPO

— Cîteva cuvinte despre citirile din oficiu care, justificat sau nu, aduc și necazuri, tovarășe Matei. Să ne referim la două cazuri concrete găsite pe teren. Abonatul Silviu Mușiu, din strada Mitropolii Iosif 42, nu era acasă cînd a venit o tovarășă să-i „citească” lumina. El declară: „Totmai mă întorsesem cînd dînsa pleca, dar n-a mai vrut să citească. Se supărase pe noi că nu eram acasă și, ca pedeapsă, mi-a înregistrat din oficiu 500 kW. Niciodată n-am consumat atât. Femeile sint poate mai nervoase și își fac impresia că în aceste drumuri se mai ocupă și cu altele, cu cumpărăturile de exemplu. Înainte veneau o singură dată. Cînd încasau, făceau și citirea. În loc să simplificăm lucrurile, le complicăm.”

Georgeta Niculescu, din strada Ștefan

el ca un leitmotiv invitațiilor care gurgeau din toate părțile. „Ce bine am făcut că i-am refuzat pe toți Martine, altfel nu mă întilneam cu tine”, au fost cuvintele lui Adam cînd și-a întilnit vechiul prieten instalat la volanul unui nervos și cochec „Fiat 131 S”. Adam asculta doar în aparență cu atenție pe interlocutor, gîndul îi fugea mereu către mașina lui Martin. Cu coada ochiului studia silueta suplă a limuzinei și își imagina demarajul puternic al bolidului. „Măi Martine, știu că sint șofer și încă vechi, ce-i drept am permis numai pentru camioane, dar nu-s un ageamiu, dă-mi și mie să încerc puțin scula asta prin comună, îți promis că nu merg departe”. S-au instalat pe locurile din față, în spate l-au plasat pe un prieten comun dornic și el să vadă bolidul în acțiune și Adam a întors cheia în contact, apăsînd pe accelerație. „Fii atent, Adame, că asta nu-i autocamion”, l-a avertizat Martin cînd apăsarea vădit prea tare pe pedală a făcut roțile să muște cu lâcomie pietrișul șoselei. Comuna aglomerată cu pietoni și numeroase cărute pe partea carosabilă nu oferea condiții pentru încercarea unei mașini nervoase. „Hai spre ieșirea din comună, acolo e mai liber”. propune șoferul. Martin se declară de

acord și Fiatul întors la 180° incepe să ruleze pe șosea. Deși stingaci în pilotarea mașinii, Adam apasă pe accelerație 60... 80... 100... 110 km pe oră. Tinerii ajung cu bine la intersectarea drumului cu linia ferată și hotărăsc să se întoarcă spre centrul comunei. „Să mă vadă și pe mine fetele cum știu să strunesc o asemenea mașină”, își zice în gînd Adam. Din față se vede apoiîndu-se un autobuz. „Drumul e îngust, n-o să am loc să trec”, zice cu voce tare Adam. „Trag puțin spre dreapta”. Avea loc destul, dar ce te faci cînd toată viața ai condus mașini mari și nu ești obișnuit cu gabaritul autoturismului pe care îl pilotezi pentru prima oară. Iese cu roțile din dreapta pe acostament și apasă relativ puternic pe frînă pentru a reduce viteza. Diferența de aderență între asfalt și acostamentul cu pietriș și frînarea amplificată mult de servofrînă cu care era dotat autoturismul produc o frînare violentă și o deviere puternică a Fiatului spre stînga. Lui Adam nu i s-a întilplat niciodată ca mașina să o ia razna unde vrea ea. Se sperie, trage puternic de volan spre dreapta, dar degeaba! Fiatul intră în derapaj, apoi pătrunde în șanțul adînc al șoselei pe care îl traversează în citeva zecimi de secundă și își continuă haotic

drumul pe trotuar. Aici rade un cetățean în vîrstă de 24 de ani și pe cei cinci copii minori care îl însoțeau. Toți șase, precum niște saci, sint proiectați într-un autoturism staționat. Două dintre copilași decedază pe loc... Precum o rachetă mașina rulează mai departe pătrunzînd într-o intersecție. Năluca e observată în această secvență de doi locuitori, soț și soție, care o lau la fugă spre trotuarul opus, dar nu scapă de urmăritrea Fiatului necontrolat. Sint cosiți laolaltă cu un ait bărbat care se afla pe trotuar, de mașina care între timp începuse să se răstoarne. Parcă obosit după figurile acrobatiche făcute, autoturismul se oprește cu roțile în sus, în apropierea unui imobil. Ocupanții părăsesc mașina fără vătămări grave. Plecați de la meci, de la mesele cu bucatele abia începute, săteni privesc consternați mașina răsturnată și pe cei trei fineri cu capetele în pămînt, lângă Fiat. ADAM ANTON, un tînar fără vicii, serios în producție, declară: „Băusem ceva (0,4% alcool în sînge) și voiam să mă vadă lumea conducînd autoturismul. Mă îngrozesc gîndîndu-mă că am luat viața celor doi copii. Am fost și eu copil!”

VICTOR BEDA

Cronica șoselei

„Am fost și eu copil”

Duminică de primăvară în Sintana, județul Arad. Nu însă o duminică obișnuită, ci una cu trei evenimente importante pentru locuitorii comunei: două palpitante meciuri de fotbal; unul între inimiștii fotbaliști din Sintana și cei din Mecea și altul între echipele orașelor Curtici și Pincota, desfășurat pe teren neutru, deoarece terenul din Curtici fusese suspendat din pricina „indiscipliniei” suporterilor. În plus, Sintana găzduia o sărbătoare populară tradițională „Pomul de Mai”. Multți săteni și orașeni din localitățile vecine au venit în Sintana pentru a vedea disputa dintre echipe ori pentru a-și vizita rudele. Printre aceștia, a sosit în comună încă de dimineața, în calitate de pasager al cursei locale, ADAM ANTON, șofer profesionist. Din primele minute s-a întilnit cu o mulțime de rude și cunoscuți. Nu știa la care invitație să dea mai întiln curs. „Nu vă supărați, vă vizitez mai tîrziu, vreau să mă plimb puțin prin comună”, răspundea

Cum se câștigă o licitație internațională

CU ÎNGĂDUINȚA DUMNEAVOASTRĂ VOI SPUNE MAI ÎNȚI CA SINT INGINERUL PETRE CIORTAN ȘI CĂ ÎN CADRUL MINISTERULUI TRANSPORTURILOR ȘI TELECOMUNICAȚIILOR LUCREZ DIN 1953. DE MAI MULȚI ANI SINT INGINER CONȘILIER PENTRU PROBLEME DE ELECTRIFICARE ȘI ELECTROENERGETICĂ. ÎN 1976 AM FOST INFORMAT CA GUVERNUL GREC A SCOS LA LICITAȚIE INTERNAȚIONALĂ PROIECTUL PRIVIND ELECTRIFICAREA PRIMEI LINII DE CALE FERATĂ GRECEȘTI: PIREU — ATENA — SALONIC — IDOMENI, PE O LUNGIME DE 620 KM. INFORMATIA LA ÎNCEPUT A FOST LUATĂ CA ATARE, APOI A ÎNCEPUT SĂ NE OBSEDEZE, SĂ NE FRĂMINTE.

— Interesant, chiar temerar aș zice. Cine erau ceilalți ofertanți ?

— Firme de tradiție din 15 țări. Și astăzi cînd le enumerăm mă intimidiez : celebra firmă „Sofrerail” din Franța ; cunoscută firmă „Transmark” din Anglia ; prestigioasă „Deutsche Eisenbahn Consulting” din R.F. Germania ; „Scanica Consult” din Suedia ; „Canadian Pacific” bîneînțeleș din Canada etc.

— Primi pași au fost dificili ?

— Înaintea licitației toți concurenții au primit un „Caiet de sarcini” care, trebuie să vă spun, a fost întocmit sub îndrumarea unui mare specialist francez. Deci se puneau probleme foarte grele. După ce am studiat „Caietul de sarcini” am plecat împreună cu colegul C. Roșca de la „Contransimax” în Grecia pentru discuții suplimentare și pentru parcurgerea trasului. „Caietul de sarcini” nu dădea date, ci punea condiții pe care studiile trebuiau să le respecte. Această primă călătorie a durat 7 zile. Zile grele care, de ce să nu recunoaștem, ne-au făcut să repetăm ca un laimotiv obsedantă întrebare : vom reuși oare ? Apoi a început greul... În două luni lucrarea trebuia predată în plic sigilat. Notați — numai în două luni. Cine nu predă la timp iese automat din concurs. Acolo suzele și justificările nu au ce căuta.

— Iertați-mă că insist, dar cum asemenea licitații internaționale nu survin chiar în fiecare zi, vă rog să dați unele detalii asupra conținutului plicului pe care l-ați depus, în termen, la Atena.

— În plic se găsea oferta care trebuia să conțină : descrierea modului de proiectare ; prezentarea soluțiilor tehnice privind părțile principale ale proiectului ; experiența noastră în domeniu ; prețul proiectului pre-

cum și curriculum vitae pentru fiecare participant care urma să participe la elaborarea proiectului.

— Chiar așa ?

— Ce vă miră ! Valorile sînt judecate după criterii precise. Nimeni nu este crezut pe cuvînt sau pe recomandare. Cum s-ar spune „acte vorbesc !” Din acest punct de vedere nu am avut a ne teme, pentru că, la elaborarea proiectului au fost chemați numai oameni cu mare experiență și pricepere.

— Și a venit ziua cea mare. Cum a fost ?

— Groaznic. Am avut niște emoții pe care oricît aș dori să vi le descriu tot nu aș reuși. Doar aveam de înfruntat, după cum v-am mai spus, concurenți redutabili. În cadrul unei ședințe, pe cit de restrînsă pe atît de sobră, s-au deschis plicurile și s-au citit numai sumele pe care le prelindeau pentru elaborarea proiectului firmele ofertante. În ordinea prețului cel mai convenabil au fost R.P. Bulgaria, R.S. România și R.P. Polonă. A fost un moment greu

pentru noi, aparent pierdeam licitația, dar am avut mulțumirea de a fi obținut un valoros loc doi. Am revenit în țară îndepuși, dar nu abătuiți, fiind conștienți că oferta și prețul au fost bine și minușios gândite. În plus, știam că am propus soluții de nivel tehnic mondial care, la ora aceea, se aflau pe mesele proiectanților. La puțin timp am fost chemați la Atena, pentru a ni se spune că tratativele cu cei ce se situaseră pe primul loc au fost sistate și că oferta noastră a fost acceptată. Moment de mare emoție pentru noi, moment de mîndrie. Doreș să mai precizez un lucru : în subconștientul meu intuiam că așa va fi. Pe ce mă bazam ? Pe faptul că institutul unde lucrez este foarte serios și cu mari tradiții, chiar dacă pînă atunci nu mai participase la o licitație de asemenea anvergură. Apoi cunoașteam colectivelul care a lucrat, nu era altul decît acela care a gândit și a trasat pe planșetă primele schițe, atunci cînd, cu ani în urmă s-a pus problema primei linii electrice

românești. Am avut încredere și nu m-am înșelat.

— Apoi ce a urmat ?

— Elaborarea proiectului și predarea lui la termen. Lucrarea a durat circa 3 ani, timp în care am făcut naveta București-Atena.

— Nu ați stat acolo tot timpul ?

— Se impune precizarea unui lucru. Proiectul „Grecia” era doar unul dintre proiectele pe care le elabora institutul nostru. Deci, nu era singura noastră preocupare.

— Fără doar și poate, o asemenea lucrare a avut și momente de înaltă tensiune, ca să folosec o expresie foarte frumoasă dinmenea voastră.

— Mai întencioasă și gîndită la nivel mondial. Beneficiarii noștri au luat drept verficat al proiectului tocmai firma franceză care a concurat și care se clasase pe locul IV. Totul s-a terminat cu bine, deși nu puține au fost clipele cînd emoțiile ne sufocau !

— Un exemplu, vă rog.

— La un moment dat am primit următorul telex : „Dacă în 48 de ore nu sînteți la Atena pentru lămuriri tehnice veți fi penalizați cu 6000 de dolari.” Nu exista cursă de avion. Despre tren nici nu putea fi vorba, așa că am luat o Dacie, la orele 12,00 am plecat din București, la orele 24,00 am fost la Salonic, pentru ca pește 10 ore să fim, în timp util, la Atena. Am lămurit totul și am răsufletit ușurați.

— De fapt, cine sînteți, tovarășe inginer ?

— Întâ și o întrebare clasică. M-am născut la Florești, în județul Mehedinți, din părinți învățatori. Am respectat dorința părinților și m-am pregătit pentru medicină, dar am virat-o spre Politehnică, reușind din primul foc. Tracțiunea electrică m-a preocupat din facultate și acestea m-am dedicat. Nu regret deloc, cred în viitorul meseriei. Am călătorit foarte mult și oriunde am fost tot de tracțiunea electrică m-am interesat.

— Un om atît de călătorit știe probabil și multe limbi.

— Vorbesc curent franceza, maghiara, italiana, rusa și engleza. Mă descurc acum și cu greaca. Vreau s-o învăț bine, pentru a putea citi clasicii greci în limba lor. Sună altfel.

— Peste o zi decolați din nou la Atena. Pentru ce ?

— Așa cum v-am mai spus, proiectul este terminat, lucrările au fost încheiate. Plata a fost onorată. Acum se pune problema lucrării, trecerii la realizarea proiectelor. În calitate de reprezentant al firmei care a elaborat proiectul sînt obligat să fiu acolo, pentru eventuale lămuriri.

DAN BIRLADEANU

Flacăra revine

Din Tîrgu Neamț, din partea medicului Mihai Amzulescu, primim această scrisoare pe care o supunem atenției Ministerului Sănătății și Direcției sanitare a județului Neamț :

„Mă numesc Mihai Amzulescu, sint medic primar internist la Secția de medicină internă a Spitalului orașenesc din Tîrgu Neamț. Titlul de medic primar l-am obținut în anul 1978.

În revista Flacăra din 20 martie, 1980, a apărut articolul „Unul cu retribuția, ceilalți cu indemnizația” în care redactorul Victor Niță constată că în județul Neamț sînt trei cazuri în flagranta contradicție cu legea : trei medici primari eram subalternii unor sefi de secție cu un grad medical inferior.

Între timp, unuia dintre cei trei medici primari, doctorului Socor Cristea, de la Spitalul municipal din Roman, i s-a încredințat conducerea secției din care făcea parte. Această numire s-a făcut ca urmare a articolului apărut în revista Flacăra. În ce mă privește, atît eu cit și medicul primar Ion Macovei, de la spitalul din Roman, încă nu am beneficiat de reglementările în vigoare. Cu atît mai anormală mi se pare această situație care trebuia să se rezolve încă de-acum trei ani, cu cit însuși tovarășul ministru prof. dr. Eugen Proca, în audiența în care a binevoit să mă primească, m-a asigurat că postul va fi scos la concurs. Dealtfel, prin această promisiune tovarășul ministru s-a gîndit la aplicarea „Prevederilor” privind ocuparea prin concurs a funcțiilor de șef de secție și șef de laborator” apărute în gazeta Muncitorului sanitar nr. 5 din 31 ianuarie 1981, pagina 7.

Din aceste prevederi citez : „...În acest sens, promovarea în funcția de șef de secție și șef de laborator, începînd cu data de 1 ianuarie 1981, indiferent de localitatea în care se află unitatea sanitară, se face numai prin concurs organizat la nivelul Ministerului Sănătății. La concurs, pentru ocuparea postului de șef de secție, se vor prezenta medici primari încadrați și confirmați în specialitatea respectivă... Delegațiile acordate medicilor principali de specialitate au un caracter temporar, urmînd ca funcțiile ocupate de aceștia să fie publicate la concurs pentru a se respecta măsurile enunțate mai sus.”

Dar nici la Tg. Neamț și, după cite știu, nici la Roman nu s-a organizat încă nici un concurs și, după cite mi s-a spus, nu se știe cînd va avea loc un astfel de concurs. În această situație, de târăganare nejustificată, pentru a se intra în legalitate propun și solicit ca, pînă la organizarea presupusului concurs, funcția de șef de secție să fie îndeplinită, prin delegație, de medicul primar.

Sub semnul valorii :

O carte de referință

Cartea „Riscuri, erori și dificultăți în traumatologia craniocerebrală”, publicată în Editura Militară sub semnătura lui C. Arseni și I. Nica, tratează diverse aspecte ale traumatologiei craniocerebrale. În lucrare sînt abordate probleme privind etiologia și mecanismele de producere ; complexe fiziopatologice aparute în organism ; simptomatologia traumatismelor craniocerebrale și politraumatismelor cu implicații craniocerebrale ; aspecte legate de riscuri, erori și dificultăți în diagnosticul, evoluția și tratamentul traumatismelor craniocerebrale. Sînt prezentate efectele multiple ale traumatismelor craniocerebrale și asistența medicală în aceste afecțiuni.

Volumul este cu atît mai bine venit cu cît în ultimii ani numărul și gravitatea traumatismelor a crescut, ca urmare a dezvoltării impetuoase a tehnicii moderne și, mai ales, a mijloacelor de transport. În acest context, complexitatea problemelor ce se pun din punct de vedere

medical pe linia acordării primului ajutor și a intervenției capătă răspunsuri prin rezolvarea unor aspecte clinicoterapeutice inedite, lămurite de profesorul Constantin Arseni, neurochirurg de renume mondială, om de știință care a contribuit și contribuie la sporirea prestigiului școlii medicale românești în lume.

Bazîndu-se pe o vastă experiență clinică și pe sinteza multiplelor date publicate în literatura de specialitate, autorii oferă soluții practice în situații critice, în care primele intervenții, competențe și curajoase, evitarea erorilor de atitudine și interpretare sînt capitale.

Prin numeroasele aspecte noi abordate, prin caracterul practic, de lucru, lucrarea se impune ca o apariție necesară practicii medicale curente, adresîndu-se în aceeași măsură medicilor neurochirurgi, neurologi, traumatologi, ortopezi, cît și practicienilor de medicină generală.

Lor le oferă autorii un instrument de lucru extrem de prețios. E o satisfacție să conștinăm apariția acestei cărți, ca o nouă dovadă că profesorul Arseni, deschizător de drumuri și șef de școală, e în plină putere creatoare, deslușînd cu această ocazie noi aspecte ale traumatologiei craniocerebrale.

OPREA GEORGESCU

Nu un lux, ci o necesitate

Un eveniment în literatura medicală românească îl constituie tipărirea cărții „Boli infecțioase” de profesor doctor docent Marin Voiculescu, medic emerit, membru corespondent al Academiei R.S.R. Această a treia ediție (prima datează din 1968) nu reprezintă, propriu-zis, o reeditare, ci o carte nouă, atît ca număr de pagini (dublu, față de ediția I), cît și ca substanță. De ce ?

— Aceasta este, sau mai exact ar trebui să fie, destinul cărții științifice — ne spune autorul. Știința contemporană progresa atît de repede încît și la noi ar trebui să intre în practică reeditarea din trei în trei ani, cel mult din cinci în cinci, a oricărei lucrări științifice mai importante. Nu ca un lux, ci ca o necesitate. Orice medic cunoaște tratate de peste hotare ajunse la o 30-a ediție de pildă, și nu cu titlu de excepție. Noul năpădește, în acest sfîrșit de secol, te obligă să îți pasul cu el.

— Ce aduce nou lucrarea în a treia ei ediție ?

— Se descoperă permanent virusuri și bacterii, apar boli noi... Bunăoară, doar acum citeva zile s-a publicat în presa română o știre despre „Pneumonia veteranelor”, necunoscută în urmă cu citiva ani. În cartea mea îi este rezervat un capitol. De asemenea se vorbește despre enterovirusul 71, cauzator al unei boli

grave a sistemului nervos. O atenție deosebită se acordă bolilor tropicale în această carte destinată în esențial medicilor români. Aceasta fiindcă, datorită mijloacelor de transport moderne (aproape un miliard de călători cu avionul pe an), planeta noastră a ajuns să reprezinte o unitate și pe plan epidemiologic. Malaria a fost eradicată la noi după război, dar poate fi oricînd adusă din afară. La fel și unele febre hemoragice africane etc.

Cartea „Boli infecțioase”, lucrare unică în felul ei prin bogăția de informație și modul de prezentare și sistematizare a patologiei infecțioase, este departe de a fi un sec tratat academic. Ea oglindește experiența personală de 35 de ani a autorului, directorul Clinicii de boli infecțioase a Spitalului Colentina. Totodată, valorifică aportul școlii românești de boli infecțioase de la Institutul Cantacuzino și de la Institutul de virusologie „Ștefan Nicolau” și — bineînțeleș și în primul rînd — experiența centenară a școlii de la Colentina, la temelia căreia au stat spiritul de dăruire, vastul orizont profesional, cetezanța, patriotismul unor Grozovici, Pastia, Mironescu. Desigur, medicina se înnoiește a de an, dar, ca în orice domeniu al cunoașterii și acțiunii umane — după cum dovedește și monumentală lucrare a profesorului Marin Voiculescu — nimic durabil nu se poate clădi în afara tradiției, ignorînd precursorii, deschizătorii de drumuri.

LIONEL NIȚESCU

Cuget, deci exist

Critica rațiunii pure (III)

În opoziție cu mințile opace și denigratoare ale filozofiei kantiene, N. Bagdasar afirmă : „Chiar dacă orice idee din sistemul lui Kant s-ar dovedi neînțeleasă, semnificarea teoretică n-ar fi totuși distrusă, căci ar rămînea din el spiritul lui, cu adevărat original și fecund. Și în orice caz ar rămînea metoda filosofică descoperită de Kant” (din Studiu introductiv la Critica rațiunii pure, București, 1969).

Metoda filosofică descoperită de Kant s-a dovedit fecundă în apariția metodei dialectice hegeliene și materialist dialectice. În formule apriori ale sensibilității și în categoriile intelectului, Kant a descoperit, explicit, pentru prima oară, ireducibilitatea conștiinței, a gîndirii la legile fizice ale obiectului. Mai mult : a descoperit libertatea subiectului de a intra în relații constructive cu obiectul, libertatea de a pune obiectul (= nu de a-l scoate din sine ; este cazul să subliniem răsplată că idealismul subiectiv de care a fost acuzat Kant nu se află în filosofia sa) să urmeze căile descrise de teorie. Și ce este cunoașterea teoretică dacă nu mișcarea obiectului divers pe traiectoriile imaginare de subiectul elaborat metodologic ? Este o câștig definitiv al epistemologiei moderne că adevărul nu este oglindire pasivă a unor proprietăți statice ale unui obiect static, ci o construcție într-o relație dialectică, o construcție a subiectului cu legi ireducibile.

Elaborînd propriile sale concepte pe baza unei noi relații cognitive, teoria materialist-dialectică afirmă teza fundamentală : fără teorie revoluționară nu există practică revoluționară. Revoluția săvîrșită de Kant în gnoseologie nu a înlăturat alte revoluții, ci, dimpotrivă, le-a făcut posibile.

A supraestimat Kant rolul subiectului în dauna obiectului ? Nu ! El a descoperit rolul specific al fiecărui în procesul cunoașterii, rolul activ al subiectului, rol întemeiat pe structurile sale specifice. Mai mult : a descoperit relația nouă subiect-obiect în determinațiile subiectului. Fără această descoperire „revoluția copernicană” în gnoseologie nu ar fi fost posibilă. „Revoluția copernicană” săvîrșită de Kant.

ION STROIE

Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei (I)

În urmă cu 361 de ani, în memorabila zi de 27 mai a anului 1600, voința poporului român de a trăi liber și deplin stăpîn în vatra strămoșească a Daciei primea consacrare prin acțiunea marelui voievod Mihai Viteazul, care unea sub același sceptru Țara Românească a Munteniei, Țara Românească a Transilvaniei și Țara Românească a Moldovei, înfăptuind actul cel mai strălucit al evului mediu românesc.

Conștiința unității, a originii comune și statornice în una și aceeași vatră de viață, a unui destin istoric comun, avîndu-și temelii în realitățile vieții, a inspirat și alimentat fără ostenire lupta poporului nostru pentru păstrarea ființei sale naționale, pentru unitatea, integritatea și nealinierea țării, a constituit suportul nostru vital în toate marile confruntări, a înzestrat forțele fililor țării în vremuri de restriște, făcîndu-i să înscrie — cu prețul a numeroase sacrificii materiale și umane — pagini de adevărată epopee în lupta dusă împotriva opresiunii străine, pentru apărarea pămîntului străbun al patriei. Lupta pentru înaltele idealuri de unitate și independență națională a fost o permanentă a gândirii, simțirii și acțiunii poporului român, coordonată fundamentală a istoriei patriei noastre.

Viguroasa păstrare și intensificare a legăturilor economice, culturale, politice și militare dintre țările române, necesitatea respingerii acțiunilor cotoptoare și expansioniste ale imperiilor vecine — acțiuni ce prezentau grave pericole pentru existența etnică și de stat a românilor — și a asigurării dezvoltării legitime, neîntrerupte, a întregului popor român pe calea progresului economic și cultural, readuc în contextul politic complex de la sfîrșitul secolului al XVI-lea problema fărîmării unui stat politic unitar. Înăptuirea unirii, ca rezultat al dezvoltării istorice obiective a țărilor române, al luptei maselor largi, a întregului popor, apărea ca o necesitate imperioasă a propășirii națiunii noastre. Momentul politic a impus, astfel, apariția unei personalități de talia lui Mihai Viteazul, capabilă să valorifice și să dea viață acestor realități, să împlinească un ideal, pentru care militaseră la vremea lor și ceilalți conducători de țară și de oști.

Conștiința unui ideal național comun tuturor românilor, înțelegerea lucidă a necesităților firești de dezvoltare și progres a celor trei țări române, înțelegere care a depășit concepțiile inchiștării feudale, întuirea sensului evoluției istorice la scară europeană, care deschidea perspectiva unor profaceri moderne, l-au făcut pe Mihai Viteazul să acționeze pentru fructificarea integrală a tuturor posibilităților politice, interne și internaționale.

Într-un moment de grea cumpănă — în care arena internațională era martora amplificării și intensificării tendințelor expansioniste ale celor trei mari state vecine: otoman, habsburgic și polonez, cînd intențiile Porții de a-și extinde dominația spre centrul Europei vizau, în mod direct și în primul rînd, țările române, cînd obligațiile economice, financiare și de alt fel deveniseră deosebit de apăsătoare, cînd se făceau planuri nu numai de înlocuire a domnilor pămînteni, ci chiar de lichidare a autonomiei și de transformare a țărilor române în pașalicuri, așa cum se întîmplase cu provinciile românești Dobrogea și Banatul și cu o serie de țări balcanice și Ungaria, care își pierduseră existența statală — într-un asemenea moment, Mihai Viteazul dă semnalul luptei antiotomane.

La 3/13 noiembrie 1594 — la numai un an după venirea la tron, timp în care procedase la adoptarea unui ansamblu de măsuri politice, economice, sociale și militare vînzînd consolidarea statului — la București începe acțiunea armată pentru eliberarea Țării Românești. Martor ocular al întîmplărilor, Marco Venjer relatează într-unul din rapoartele sale: „Chemînd poporul și făcînd să se ardă public polițele și cărțile (Mihai Viteazul — n.a.) a făcut să se știe că, așa cum se libera pe sine de toate datoritiile sale, așa libera pe supușii de orice sarcini și cine vrea să-l urmeze să vie la dînsul“.

Insurrecția antiotomană cuprinde repede linia Dunării, extinzîndu-se dincolo de ea și antrenînd în luptă popoarele subjugate — sirbi, albanezi, greci, bulgari — într-un front comun antiotoman.

Cu clarviziunea unui strateg și diplomat iscusit, Mihai Viteazul își întărește alianțele cu vecinii, în primul rînd cu celelalte două țări românești, Transilvania și Moldova, și aderase din proprie inițiativă la „Liga Creștină“. Deși dăduse suficiente dovezi de fidelitate — pentru ca conducătorii ei să-i trimită ajutor, înțelegînd că ridicase această țară mică pentru a face din ea un scut împotriva invaziei otomane —, animați de interese meschine, aceștia îi oferă ceea ce nu-i costă nimic: indemnuri, elogii, încurajări, căutînd să speculeze propriile lui succese în înțelesul și interesul lor.

În aceste condiții, Mihai a înțeles că trebuie să se bazeze pe forțele proprii. Chemării la oaste în ceas de maximă primejdie i-au răspuns, ca de atîtea ori, filii țării.

Cu toată rezistența opusă, oastea otomană — numărînd peste 100.000 de soldați — trece Dunărea la începutul lunii august 1595, cu intenția de a lichida autonomia Țării Românești și pe domnitorul ei „rebel“. Valurile Dunării au oglindit însă, pentru prima și ultima dată, chipul plin de trufie al vestitului comandant otoman, generalul Sinan Pașa; la întoarcere, ele vor reflecta doar chipul unui bătrîn

octogenar, a cărui faimă rămînea definitiv înmormîntată în pămîntul mocirlos al Călugărenilor, în acea zi de 13/23 august 1595, zi menită a fi — așa cum spunea Nicolae Bălcescu — „briliantul cel mai strălucit al cununii gloriei românești“. Numele domnitorului, al țării, faptele de vitejie ale românilor străbăteau în acele zile întreaga Europă. Diplomatul englez Eduard Barton, aflat la Constantinopol, scria într-unul din rapoartele sale: „Ceea ce atîția împărați, regi și principii n-au putut să înfăptuiască vreodată, un Mihai a izbutit, zdrobind ostirea sultanului“.

Prin victoria de la Călugăreni, act de dimensiuni și ecouri europene, s-a salvat nu numai ființa statală, ci a fost zădărnicit însuși obiectivul desființării ființei noastre statal-naționale.

Personalitatea marelui conducător de oști, a omului cu o gândire politică modernă devine, în acest moment istoric, materializarea speranței de libertate a tuturor celor împovărați de jugul otoman. Așa se explică înrolarea sub steagul de luptă a mii și mii de oameni, a unor vestiți căpitani ca Deli Marcu, Baba Novac și alții, ce au slujit cu credință pe domnitorul român, interesul pe care figura domnului luptător îl trezește într-un mare număr de țări, în rîndul maselor populare dintr-o imensă zonă geografică.

Pericolul pierderii independenței în noi confruntări cu colosul de la sud de Dunăre, pericol evident pentru toate țările române, grăbește punerea în practică a planului său politic de unire a lor.

Începutul anului 1599 îl confruntă cu o situație deosebit de dificilă: din sud este amenințat din nou de către permanentul pericol otoman, din Transilvania de către principele Andrei Bathory, care luase locul nestatornicului Sigismund Bathory, din Moldova de către Eremia Movilă, care devenise domn cu sprijinul polonilor, vizînd tronul Țării Românești pentru fratele său Simion Movilă. În fața intrigilor și a amenințărilor, a presiunilor externe care ajungeau pînă la a-l cere lui Mihai Viteazul să renunțe la tron, indignarea domnitorului se revarsă în strigătul amenințător, plin de dreptate și demnitate: „Nu-mi las nimănui țara și neamul, nici mort“.

Cererii principelui transilvan, cardinalul Andrei Bathory, de a părăsi tronul Țării Românești, Mihai Viteazul îi răspunde personal, în încheierea de la Șelimbăr, de la 18/28 octombrie 1599, cu toată măiestria geniului său militar și vitejia celor 30.000 de luptători ai ostirii pămîntene, înfrățiți în năzuințele lor de dreptate și libertate cu cei 5.000 de secui, 3.000 de cazaci și numeroși haiduci care au dat ajutorul lor.

Victoria de la Șelimbăr deschide porțile Alba Iuliei, capitala Transilvaniei, străveche vatră de cultură și civilizație a poporului român, care avea să primească în chip triumfal, în memorabila zi de 21 octombrie/1 noiembrie 1599, un urmaș al plămăditorilor ei. „Mihai Viteazul — scria un funcționar venețian aflat la acea dată în oraș — intra în Alba Iulia cu mare triumf, în sunetul clopotelor și al salvelor de tunuri și trascuri“. Entuziasmul arătat lui Mihai Viteazul și ostirii sale, entuziasm spontan, autentic, era dictat de credința că s-a îndeplinit năzuința purtată în inimi de atîtea generații.

Acțiunea lui Mihai Viteazul pentru realizarea unității naționale a cuprins, în mod firesc, și cea de-a treia țară românească: Moldova. Intrarea acestuia în componența statului românesc unitar era de natură să lărgească și să consolideze frontul românesc antiotoman, să asigure noi șanse de reușită în confruntarea cu Imperiul otoman, să permită respingerea acestor presiuni și planuri de ocupare a țărilor române, era chemată să dea împlinire unui proces istoric legitim.

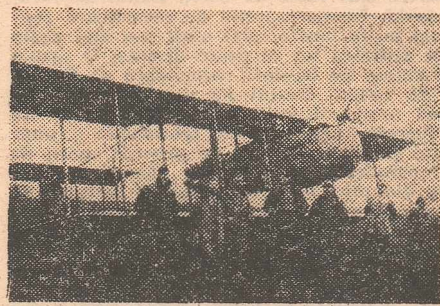
La 24 aprilie 1600, Mihai Viteazul pleacă din Alba Iulia, îndreptîndu-se spre Moldova. Zdrobind practic oastea lui Eremia Movilă, care este obligat să se refugieze în Polonia, el intră în Iași, la 27 mai 1600, emițînd primul document — cu valoare de simbol — în care se intitula „domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei“. Se înfăptuia, astfel, prima unire politică a celor trei țări române, în hotarele ce cuprindeau cea mai mare parte a teritoriului vechii Dacie, deziderat major și aspirație seculară a poporului român. „Acum românul s-a înfrățit cu românul și toți au una și aceeași patrie, una și aceeași circumire națională, astfel cum ei au fost din vremurile uitate ale vechimii“ — scria Nicolae Bălcescu. „Unind pe toți românii într-un tot, restaurînd Dacia veche — scria, la rîndul său, Aron Florian — Mihai a făcut o nație mare, demnă de a fi recunoscută de alte nații. Ca un alt Temistocle, se sili să-și dezrobească țara, să facă respectat statul românesc și să dea în mina românilor puterea de a-și ține demnitatea lor“.

Realizarea unei stăpîniri românești unice în Țara Românească, Transilvania și Moldova permite lui Mihai Viteazul să gîndească corect la posibilitatea eliberării întregii Peninsule Balcanice, la perspectiva scoaterii întregului spațiu carpato-dunărean din sfera de influență a celor trei mari puteri ale căror interese expansioniste se ciocneau în această zonă. Coordonațiile gîndirii, ca și direcțiile acțiunii sale, pun astfel în lumină un vast orizont politic, o conștiință contemporană animată de simțul responsabilității atît pentru cauza propriului popor, cît și pentru destinul popoarelor vecine, care suportau încă jugul opresiunii străine, evidențiază existența unui program politic clar.

MIRCEA MUȘAT ■

Din istoria aviației românești (I)

Epoca eroică

Primul zbor pe cerul României l-a efectuat, în ziua de 28 octombrie 1909, celebrul învingător al mării, cum a fost numit Louis Blériot după trecerea în zbor a Canalului Mînceii.

În această epocă eroică a aviației, la Cotroceni, exista un mic nucleu de pasionați pentru aviație, constituit de locotenentii Henri Coandă și Rodrig Goliescu, care activau în cadrul „batalionului de specialități“, cel din urmă fiind creatorul teoriei avlocoleopterului, pe principiul căruia a realizat un aeromodel, iar mai tîrziu și un aeroplan. Tot în București, în strada Crăciun, se găsea un atelier în care Henry August, deși era licențiat în drept, construise un planor biplan cu care a făcut mai multe zboruri pe cîmpia de la Pantelimon, iar în 1910 a reușit să-și facă și un aeroplan echipat cu un motor „Anzani“, identic cu acela pe care îl avea Blériot.

În timpul cînd marele nostru inventator, constructor și zburător Aurel Vlaicu își făcea aproape zilnic zborurile sale de antrenament, a apărut și prima amazoană română a văzduhului. Se numea Elena Stoensescu Caragiani. Școala de pilotaj a făcut-o la Liga Aeriană, înființată de George Valentin Bibescu, și a avut ca instructor pe cunoscutul zburător român din această epocă, Nicu Capsa și Mircea Zorileanu. Pleacă apoi în Franța, unde la data de 22 ianuarie 1914, își ia brevetul de pilot-aviator internațional.

De fapt, prima română care a zburat a fost o fetiță de șase ani, sora mai mică a lui Aurel Vlaicu. Ea s-a ridicat cu planorul „VLAICU-1909“, remorcat de... mai mulți flăcăi, la înălțimea de vreo opt metri, „cît șura“, după cum spunea mai tîrziu ea, dar prin acest zbor, Valerica Vlaicu a fost prima planoristă din lume, realizînd o premieră mondială.

Aviația militară în România, spre deosebire de alte națiuni, s-a creat odată cu însăși nașterea aviației la noi, deoarece prima școală de pilotaj din patria noastră, înființată de avocatul Mihail Cerchez la Chitila, în 1911, a avut ca primii elevi piloți șase ofițeri voluntari și un civil, Poli Vacas. Cîtăm numai pe primii doi brevetăți: sublocotenentul Ștefan Protopopescu și sublocotenentul Gheorghe Negrescu. Menționăm că aerodromul de la Chitila a fost unul din primele din lume amenajate cu hangare, ateliere de fabricat și reparat avioane, pavilion administrativ și tribună pentru spectatori.

De fapt, prima misiune aeriană militară a îndeplinit-o Aurel Vlaicu la manevrele din toamna anului 1910, prin zborul efectuat de la Slatina la Piatra-Olt, cînd a înmînat statului major al manevrelor comunicarea scrisă adusă pe calea aerului.

Din șirul lung al celor care și-au apărut eroic din aer patria nu putem prezenta decît cîțiva din zburătorii cei mai cunoscuți și cîteva din faptele lor demne de admirat, consemnate în cartea de aur a Istoriei aviației românești.

● Comandantul „Eroicului Grup II“, după cum l-au numit zburătorii francezi din misiunea Berthelot, căpitanul — pe atunci — Andrei Popovici, cunoscut ca o personalitate deosebită, a condus operațiunile aeriene și în luptele de la Mărășești. Strălucit zburător, instructor de zbor, propagandist al nobiliei artei a zborului, dar mai ales un conducător și organizator desăvîrșit.

● Din eroicii săi subalterni cîtăm doar cîteva din aviatorii ale căror acțiuni au fost cu totul deosebite. Astfel, un zbor care în timpul acela era cu totul extra-

ordinar l-au efectuat, în noaptea de 12 iunie 1917, Mircea Zorileanu și Ștefan Sănătescu, trecînd în zbor Carpații și bombardînd trupele inamice care erau masate la Covasna și la Brașov.

● Iliescu Mitrălieră, a cărui poreclă i s-a dat în urma luptelor sale aeriene în care, cum vedea un avion inamic, striga observatorului său: „Mitrălieră... mitrălieră!“

● Tase Rotaru, zburătorul care se oferea mereu voluntar pentru a efectua cele mai grele și periculoase misiuni; el a depus de mai multe ori în spatele frontului inamic informații de al noștri.

● Vasile Craiu și Ioan Muntenescu, piloți de vînătoare neînfricați care atacau chiar dacă se găseau în inferioritate numerică — cel din urmă cîzînd eroic într-o luptă aeriană.

● Ioan Peneș, primul aviator român care a trecut în zbor Carpații, în 1916, la declararea războiului pentru întregirea neamului. La data de 30 aprilie 1917 este doborît de la 3.000 m de proiectilele antiaeriene germane și scos de sub sfîrșimăturile avionului său de către infanteriștii primei noastre linii. Rămăs cu un picior zdrobit, deși invalid, lupta în continuare cu același curaj, gata întotdeauna pentru misiunile cele mai grele. Peneș a fost numit comandantul primei Escadrile Ardeleni și a făcut parte dintre acei mînunați ostași ai aerului care au adus jertfe și sublimă glorie aviației românești. A fost decorat cu „Mihai Viteazul“ pentru comportarea sa pe front și a activat apoi în viața civilă cu aceeași pasiune pentru aviație, pe care a iubit-o alături de mult, pînă în ziua de 9 februarie 1935 cînd a decedat în urma unei boli de inimă.

În cursul primului război mondial s-a inventat de către inginerul George (Gogu) Constantinescu, creatorul unei științe noi: „sonicifata“, una din cele mai imbrobante aplicații ale acestei discipline, dînd posibilitatea vînătorilor aeriene de a trage prin discul format prin rotația elicei. Cît de importantă a fost această invenție, rezultă din cuvintele vicemaresalului Sir John Maitland, rostite cu ocazia unei conferințe ținute în 20 martie 1920 de către compatriotul nostru: „Noi (englezii, n.n.) rămînem îndatorați domnului George Constantinescu și invenției sale privind sincronizarea mitralierelor la aeroplan, căci ne-a ajutat să obținem și să menținem supremația asupra germanilor în aer, așa cum am avut-o“.

Dispozitivul de sincronizare prin sonicitate, considerat în timpul acela „secret de stat“, a rămas timp de douăzeci de ani standard în forțele aeriene engleze sub numele de „Dispozitivul G.C.“ („Constantinescu Fire Control Gear“).

Aviația a cerut multe sacrificii, mai ales în epoca sa eroică, și mulți din aceia care și-au dat viața pentru triumful și progresul ei își au numele turnat în bronz pe plăcile de pe piedestalul mărețului monument al eroilor aerului din București.

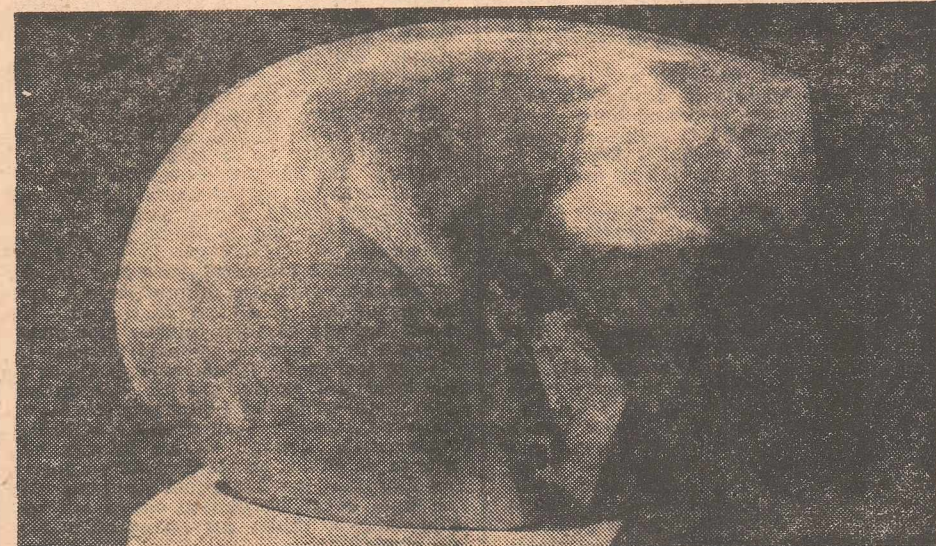
Printre aceștia se găsește și locotenentul aviator Ștefan Stîlpeanu, al cărui accident l-am ales ca exemplu din mulțimea întîmplărilor care au avut loc în lungul anilor.

Acest locotenent termină războiul cînd avea abia 21 de ani, decorat cu înaltul ordin „Mihai Viteazul“ și „Legiunea de onoare“ franceză pentru eroismul său și pentru că era unul din pușinii care au doborît un avion inamic. Face școala de pilotaj, și în anul 1919 efectuează un zbor de la Galați la Budapesta.

Revenind în țară, i se dă comanda unei escadrile de bombardament și, în ziua de 12 septembrie a aceluiași an, vrea să facă în apropierea Brașovului un exercițiu de bombardament cu bombe reale. Cînd toată escadrila sa era aproape gata de a decola, unul din servanți, din neatenție, scapă o bombă și undă explozivă a fost atît de puternică încît a făcut să explodeze toate bombele fixate de avioane. Într-o secundă s-a pulverizat totul, un dezastru unic în analele aviației noastre.

(Va urma)

Ing. CONSTANTIN C. GHEORGHIU ■

GHEORGHIA ALEXANDRU - Tors

Ce bem când termometrul arată 33°?

Vara trăim paradoxal. În plină caniculă, cu ecuatorul trecând aproape de noi, visăm temperaturile de la Polul Nord. O sete uriașă inundă orașete. Sete demnă de o Sahară. Centrele de răcoritoare sînt luate cu asalt. Băuturile răcoritoare se află sub presiune în soarele torid. Întreprinderile de răcoritoare produc din plin balsamuri mai mult sau mai puțin tonice, mai mult sau mai puțin reci, pentru toate gusturile. Desigur, despre calitatea lor se poate discuta. O seamă de greutăți obiective au făcut ca unele rețete de băuturi răcoritoare să fie corectate, în ideea eliminării excesului de zahăr. Gustul lor s-a schimbat. Se lucrează în laboratoare pentru înlocuirea unor substanțe aduse pînă acum din import. Pe de altă parte se prevede introducerea pe flux tehnologic a unor noi băuturi răcoritoare extrase din plante și din fructe, cu un procent sporit de vitamine și cu un gust mai bun. Întreprinderile care produc răcoritoare declară că au capacitatea să aprovizioneze din plin piața cu astfel de băuturi. Și, cu toate acestea, băuturile răcoritoare nu ajung la timp prin chioșcuri și prin tonete și cînd ajung sînt vîndute la temperatura aerului. Vînzătorii se plîng că le lipsește gheața. Și totuși, întreprinderile care produc gheață spun că pot aproviziona comerțul cu gheață la discreție! Comercianții declară însă că intermitențele în aprovizionarea unităților sînt provocate de unele întreprinderi producătoare care nu livrează cantitățile solicitate la timp și care, din cauza unor deficiențe persistente la preluarea ambalajelor și expedierea mărfurilor, blochează pe flux continuu zeci și zeci de autocamioane ce urmează să transporte băuturile răcoritoare și gheața respectivă spre punctele risipite pretutindeni în oraș. Adevărul probabil că se află la mijloc.

Publicăm acest raid anchetă prin unități de distribuție a băuturilor răcoritoare și prin unități producătoare în speranța că din această confruntare deschisă consumatorii nu vor avea decît de cîștigat. Facem totodată câteva propuneri, pe care sperăm că forurile responsabile le vor avea în vedere, tot în folosul consumatorilor. Vara se anunță din ce în ce mai fierbinte!

Ce garanție prezintă „termenul de garanție”

Lîngă un munte de navete cu sticle de Ci-co, Victor Marinescu, șeful depozitului central al întreprinderii de sucuri și răcoritoare București, spune că nu bea pentru că „nu-i place”. Are doi băieți, unul în clasa a VII-a și altul într-o V-a, Emil și Eugen, dar nici lor nu le dă Ci-co. „Mai bine bem sifon”, zice. Și adaugă: „Așa de bună reclamă a avut și așa de bun a fost la început, încît acum se poate spune că (Ci-co) trăiește din amintiri”. Ionel Mursa, delegat permanent al întreprinderii de cofetării și răcoritoare nr. 1 pe lîngă fabrica producătoare, adaugă: „Acum Ci-co e o umbră a ceea ce a fost. Mergînd pe linia trecerii noastre într-o calitate nouă, eu zic, în ce privește această băutură, că am trecut într-o calitate foarte proastă”. Inginera Laura Dumitrescu, șefa laboratorului secției Ci-co, exprimă o altă opinie și e interesant cum o argumentează: „Eu cred că e cea mai bună băutură răcoritoare din moment ce o cer cumpărătorii”. Tot de la ingenera Laura Dumitrescu aflăm că „prin '70, cînd a apărut Ci-co, proporția concentratului de citrice era de 11 la sută; acum e de 1 la sută”. Poate că de aceea ingenera Georgeta Dincă, șefa C.T.C.-ului de la I.C.R. nr. 1, ne incredintă că, potrivit unor norme morale dar și legale, inclusiv de comerț, „dacă i se schimbă rețeta trebuie să i se schimbe și numele, să nu se mai numească tot Ci-co. Altfel, păstrîndu-i numele, ne punem în situația de a recunoaște oricînd că băutura aceasta are, acum, o calitate mai slabă decît în anii trecuți”!

Să-l părăsim însă pe acest copil blond al industriei bucureștene de răcoritoare și să ascultăm ce ni se spune, mai departe, despre unul roz.

Victor Apostu, șeful pâisieriei „Nufelilor”: Băutura asta, „Zmeuro”, zic glumeții că ar veni de la „zmeu”, nu de la „zmeură”. Sticlele pe care le-am primit aveau atîta efervescentă că nu puteau fi desfăcute și explodau chiar cînd nu le mișca nimeni, cînd se așezau în navete.

Alexandru Necșușiu, șeful cofetăriei „Amzei”: „Zmeuro”? Mai bine i-ar spune „poc-poc”. Am băut și eu o sticlă și mi-am stricat stomacul.

Mircea Mihalea, șeful cofetăriei „Clăbucet”: „Zmeuro” e o catastrofă. Am chemat-o pe tovarășa ingineră Dincă, de la C.T.C.-ul întreprinderii de care unitatea mea aparține, și am rugat-o să desfacă o sticlă. S-a stropit pe rochie de sus pînă jos. În acest an am vîndut peste 10.000 de sticle din astea buclușe, cărora nu le-am știut — pentru că n-aveam cum să le știu — termenul de garanție din moment ce nu e scris clar pe etichetă. Am vrut să discut chestiunea asta cu o tovarășă ingineră de la laboratorul de analiză al fabricii, de la I.S.R.B., secția din Militari. Știti ce mi-a spus? Că „e bine că nu se știe termenul de garanție, în felul ăsta n-am scandal cu clienții!”. De aceea prefer să vînd apă de la cîșmea decît „Zmeuro”.

„Lucrurile stau, probabil, așa. Asta nu scuză însă îngăduința de a vînde o băutură pe care însuși responsabilul o consideră „o catastrofă”? O asemenea atitudine e gravă, ireponsabilă. Forurile în drept au datoria să intervină cît mai grabnic.

Tot șeful cofetăriei „Clăbucet”: 1980 a fost anul unei băuturi numită „Strugurel”. Fermenta, fierbea în „sticlă”. Mirosea cofetăria a circumi, beau copiii și pe urmă se certau între ei. De aceea aș zice că noi, bucureștenii, sîntem cam provinciali în materie de răcoritoare. Am auzit că la Vatra Dornei se fac vreo 6-7 sortimente foarte bune, cu apă minerală. Am mai auzit că și la Brașov se face o răcoritoare foarte bună, cu apă de Zizin. Cu vînte frumoase am auzit iarăși despre Tirgu Mureș. Dar văd că istețimea noastră, a bucureștenilor, merge într-o direcție nerodnică. Fiindcă nu-mi dau seama ce-am rezolvat scoțînd sticle de cite o jumătate de kilogram de Ci-co sau Quick-cola. O fi bine pentru producător (reducе la jumătate nevoia de capsule și-i crește și productivitatea), dar e

rău pentru comerț și pentru cetățean. Scade de 6-7 ori viteza de desfacere, se imobilizează fonduri, se creează stocuri de ambalaje și marfă. Iar clientul plătește dublu și bea tot cit bea înainte, fiindcă lasă clondirul golit doar pe jumătate. Se aruncă, deci, cantități mari de răcoritoare. Și dacă ne gîndim că, pe de altă parte, noi spunem că n-avem aceste băuturi în cantități suficiente, precum și dacă ne gîndim că ele sînt fabricate cu concentrate de import, atunci poate că o să reușim să înțelegem că nu procedăm, de fapt, nici în avantajul clientului, nici în al comerțului și nici chiar într-al producătorului.

— Dar cine vă obligă să primiți sticlele astea greu de înghițit și greu de vîndut?

Minel Sima, director comercial al I.C.R. nr. 1: „Ne luăm angajamente etc., totul e frumos pe hirtie, dar realitatea este că degeaba ne batem pentru varietate sortimentală, pentru că în fond luăm ce găsim”.

Poftă e, dar înghețată?

— Astăzi nu avem înghețată, ne spune Gheorghe Stegărescu, șeful cofetăriei recent deschisă în cartierul Băneasa. Am comandat 500 de parfouri de la laboratorul „Albina”, dar n-au sosit pînă la această oră.

Aflăm în continuare că Gheorghe Stegărescu este detașat de la cofetăria „Dunărea” la Băneasa. Și, spune, pentru a pune pe roate noua unitate. Și lucrurile așa par să fie. Dar de cînd s-a deschis unitatea, adică din 15 aprilie, nu s-a vîndut, și bineînțeles că nici nu s-a adus, nici măcar o linguriță de înghețată. De ce? Pentru simplul fapt că a fost defect compresorul de la agregatul de înghețată. Pînă la urmă, se pare că a fost reparat, dar de cîteva zile sînt așteptați cei de la întreprinderea „Ascensorul” ca să-l monteze. Și din această cauză nu se mai aduce înghețată. În lipsa înghețatei, responsabilul ne recomandă un „Ci-co rece și din rezerve”. Cum adică din rezerve? Asta-i o altă poveste. Dacă nu păstrezi pentru „zile negre” sticle cu băutură răcoritoare, riști să nu mai ai. De cîteva zile, cei care trebuiau să aducă sticlele cu Ci-co sînt plecați în acțiuni de recuperare a ambalajelor. Așa că o fi el rece, dar e puțin și nu ajunge pentru toată lumea. Cit despre celelalte băuturi răcoritoare cu extract din plante și fructe sau despre nectar, ele nici n-au existat.

A doua zi, ne prezentăm la laboratorul „Albina”. Aici, un tînar amabil pe numele său Hristu Cocea, responsabilul unității, ne spune că în cele din urmă la cofetăria din Băneasa s-au adus parfourile. Intîrzierea se datorează faptului că n-a existat gheață. Pur și simplu laboratorul n-a avut nici o fîrimă de gheață, aproape o zi. Ce fac cei 13 oameni al laboratorului? Fursecuri, pateuri și, bineînțeles, înghețată. La ultimul capitol, cel al înghețatei, se stă cel mai prost. În ciuda faptului că acest colectiv face mari eforturi de a menține calitatea înghețatei, de cele mai multe ori nu reușește. De ce? Motivele sînt multe. Cel mai important este faptul că în urmă cu cîteva zile s-au schimbat rețetele. S-au căutat modificări substanțiale. Zahărul să fie înlocuit cu mierea de albine. Existînd rețeta s-a mers un timp, deci, pe înlocuitori. În momentul de față, există în unitate cîteva mii de kilograme de zahăr, dar nu există miere de albine!

La cofetăria de la magazinul Bucur-Obor se vînde profiterol. Profiterolul care se

numește „Bucur” costă nouă lei, e foarte gustos și foarte căutat de consumatori. Se pare că în momentul de față aici se desface mult mai multă înghețată decît la cofetăriile cu tradiție. Într-o zi de caniculă, la „Bucur” se vînd peste 2.000 de profiteroluri. Dar sînt încă foarte multe lucruri de rezolvat. Din cînd în cînd întreprinderea din Militari trimite înghețată plină cu cristale de gheață. Comanda odată ajunsă la cofetărie nu mai poate fi refuzată. De asemenea, înghețata era adusă în bidoane. Acum, în locul bidoanelor, înghețata este transportată în pungi de plastic. Cînd ajunge la cofetărie, de cele mai multe ori este deja topită. Pînă anul trecut, înghețata care se vîndea afară, la cupe, era făcută de laboratorul cofetăriei. Acum, s-a decis ca și această înghețată să fie adusă tot de la Militari, în stare lichidă, pentru a fi congelată printr-o mașină specială. Toate bune, dar mașina nu funcționează de foarte mult timp?!

La întreprinderea de industrializare a laptelui din Militari reușim să stăm de vorbă cîteva minute cu tovarășul Florin Popescu șeful serviciului de desfacere a înghețatei. Am aflat că întreprinderea desface zilnic peste 35 de tone de înghețată, cam în zece sortimente. Dacă s-ar face un calcul pe un an de zile, cifra este impresionantă: 8.000 de tone consumă bucureștenii. Cu alte cuvinte locuitorilor Capitalei le place înghețata. Cînd am dorit să aflăm și alte lucruri cum ar fi: de ce au dispărut în timp multe sortimente de înghețată și de ce calitatea înghețatei lasă încă de dorit, s-a primit un telefon. Ni s-a comunicat că o asemenea discuție trebuie să aibă și o „aprobare specială”. Interlocutorul nostru, amabil, s-a scuzat și ne-a spus că, practic, nu mai are voie să răspundă la întrebările noastre. Am mulțumit totuși și am plecat. Așa că orice răspuns legat de calitatea înghețatei de la cel mai autorizat „fabricant” de înghețată, urmează să ne sosească prin „aprobare specială” într-unul din numerele viitoare ale revistei. Pînă atunci, vă dorim înghețată pe măsura poftei!

Frucola la sticlă și... cu sticlă?!

Mai întii, o scurtă sinteză a constatrilor noastre despre răcoritoarele din Rm. Vilcea. Doar două sortimente, realizate pe plan local, se desfac la această oră în municipiul de pe malul Oltului: Zmeură și sucuri pe bază de cola. Dintre acestea din urmă, tot două pot fi găsite în chioșcurile de răcoritoare și unitățile de alimentație publică: Frucola și Quik-cola. Gestionarii, cu toate că notele de expediție sosesec cu denumirile de mai sus, simplifică prezentarea lor consumatorilor, spunîndu-le simplu răcoritoare, dacă nu „frucad” neagră sau deschisă”. La gust sînt la fel. Amîndouă sînt neacidulate, amîndouă calde. Amîndouă sortimentele, cînd vrei să le agiți în sticlă, curg pe sub capsule, ca un duș foarte fin. Mai sînt cazuri, și încă foarte multe, cînd pierzîndu-se capsulele pe drum, răcoritoarele fac „fiorică” albă deasupra licorii, băutura devenind acrișoară-amăruie, de neconsumat.

Unitățile întreprinderii comerciale de stat pentru alimentație publică mai desfac nectar la sticle și oranjadă — ultimul produs fiind realizat în laboratoarele proprii. Localnicii îl preferă pe acesta din urmă, fie și pentru simplul motiv că e rece. Numai că nu au parte de el decît în cîteva cofetării, pentru că și dozatoarele pentru oranjadă își au cîntecul lor. La începutul anului, mai toate cofetăriile municipiului au fost dotate cu dozatoare noi, procurate de la o fabrică din Timișoara. Au funcționat o săptămînă după care, în lant, s-au defectat. În prezent se află în aceeași stare de nefuncționare. În sfîrșit, la Rm. Vilcea încă n-a fost scoasă gheața pe piață. Fabrica de gheață a I.J.L.F.-ului stă închisă, omîtîndu-se pentru acest an „prinderea” ei în plan. Se duc totuși tratative cu centrala, ne informează tov. director al I.J.L.F. Vilcea, Nicolae Spălățel, pentru aprobarea funcționării ei într-o singură zi a săptămîinii. Să sperăm că pînă trece vara se va ajunge la o înțelegere. Oricum, o singură zi de funcționare nu va reuși nici pe departe să rezolve cerințele sezonului. I.C.S.A.P.-ul nu a scos încă gheață în rețea pentru că, din cele două ghețării pe care și-a propus să le realizeze în acest an, a făcut doar una.

Aducem în scenă și cîteva amănunte care demonstrează că problema răcoritoarelor încă nu este privită cu seriozitatea necesară nici în acest început de sezon estival. Ne vom opri la furnizor — I.J.L.F.-Vilcea. ● Secția de răcoritoare — în care și în prezent lucrează un singur schimb — este înghițată de mușcal. Tovarășul director e însă optimist: campania de igienizare a unităților se află în toi. Altfel spus, în toul verii amintita secție își va închide porțile pentru igienizare. ● O surpriză, deloc plăcută, le-a fost făcută de un consumator de frucola, produs al secției din Căciulata: nu a vrut să părăsească masa de consumație pînă nu au sosit la fața locului șefa secției de răcoritoare, Lucia Balint, și responsabilă C.T.C. pe secție: sticla cu care fuseser servit avea în ea, din belșug, cioburi de sticlă pisată, demne să perforoze și stomacul unui elefant.

Gravitatea cazului nu mai suportă comentarii. Așteptăm să aflăm însă eventuale măsuri. ● Capsula rămîne, ni s-a spus, cauza celor mai multe din necazurile privind calitatea sucurilor. Din pricina ei se ciobesc sticlele, lichidul se scurge, în sfîrșit, din aceeași pricină unele produse se depreciază calitativ înainte de expirarea termenului de garanție. La I.J.L.F., pare-se, a sosit o adresă de punere la punct a acestei probleme a problemelor. La secție însă nu se știa nimic despre ea. ● Contactul cu I.C.S.A.P. pentru apă carbogazoasă, încheiat și parafat de cele două părți, a fost, ne declară tovarășul Spălățel, realizat „în ideea că nu vom reuși să livrăm întreaga cantitate de răcoritoare”. Bizară explicație pentru a motiva nelivrarea nici unei sticle de apă în acest an.

Un cal pentru un Ci-co rece!

Sîntem în centru. Pe Terasa Victoria astăzi nu e Ci-co, dar ni se spune că mine va fi. Un afiș ne indeamnă: „Nu vă enervați”. Alt afiș însă clamează fără echivoc: „La această unitate, servirea este ireproșabilă”. Ci-co există, e adevărat, dar ceva mai încolo, la „Simplon”. Intrăm și cerem o sticlă. Vînzătoarea Steliana Ștefan ne răspunde întepat, probabil pentru că am interupt-o din fumat: „Ci-co nu se vînde decît după-masă”. În fața localului: 6.480 de sticle de Ci-co stau în arșita soarelui, probabil în intenția de a se decolora. Vă inchipuiți cum urmează să le bea insectații de după-amiază? Măi fierbinți ca supele aflate la autoservirea aceleiași unități comerciale. Așa da, comerț! La „Lacto-bar”-ul de pe Academiei găsim, în sfîrșit, o sticlă de Ci-co. Dar e aproape fierbinte. De data aceasta vînzătoarea nu are nici o vină. Sanda Dumitrescu, o gestionară deosebit de amabilă, ne explică: „Azi nu am primit gheață”. Dar cînd primiți? „Ieri, de pildă am primit două blocuri de gheață, dar la cantitatea de Ci-co pe care o avem (noi răcim localului: împreună cu „Gospodina” de alături) este ca și cum nu am primi deloc”.

La singurul chioșc de răcoritoare din Cîșmigiu este gheață din belșug, dar nu și Ci-co. Nina Radu vrea să ne convingă că s-a întimplat să nu fie astăzi, că în general este. Ii dăm crezare, dar parcă bătrînul Cîșmigiu ar merita mai mult decît o explicație care nu ne ține de... rece. Ne aflăm pe șoseaua Grozăvești. Pe o distanță foarte mică se află patru locuri unde ne-am putea astîmpăra setea și amăgi căldura. 1) La „Răcoritoarea de peste drum de cinematograful „Cotroceni” afișul din fereastră este categoric: „Nu este Ci-co!” (dealtfel nu e nimic de băut). 2) La „Lacto-bar”, începînd de ieri nu se mai vînde Ci-co, pentru că se introduce oranjada. Pînă acum s-a montat de-abia aparatul, nu și licoarea. Elena Codică spune că dacă vrea cineva să-și potolească setea o poate face la sifonarie, unde sînt de toate. 3) La sifonarie: Ci-co, apă-gazoasă, sifonare, sînt de... te, dar... gestionarul se află, nu știm de cînd pînă cînd, în concediu medical! 4) La cofetărie bem o gură dintr-o citronadă cu gust de morcov. Intrăm în Drumul Taberei. La complexul „Orizont” există o cofetărie care servește o citronadă acceptabilă, la temperatura camerei însă. Plecăm convinși că lămiile au compoziție diferită, în funcție de cartier, sau apa are mai multe sau mai puține vitamine în funcție de gestionar... În complexul „Favorit” nu se servesc răcoritoare, în schimb doritorii pot servi o bere rece la restaurant. Ajungem la unitatea de răcoritoare „Apollo”, complexul V, Drumul Taberei nr. 34. Aici Ci-co se apropie de 100 de grade Celsius. De ce? Ne răspunde vînzătoarea Noreta Vasile: „Nu avem gheață, cel puțin pînă astăzi nu am primit nici un bloc de gheață, de la începutul anului. Primim în schimb cam vreo sută-două de navete de Ci-co la două-trei zile. Ce să facem, le vîndem cum le primim”.

Poftiți alături, la coafor

La cofetăria din bulevardul 1 Mai nr. 42-52, de la parterul blocului 35, coada de la tonomatul cu înghețată ne-a obligat să intrăm înăuntru, unde nu erau decît vînzătoarele. Mesele goale, cu fețe de masă viu colorate te imbiu la o prăjitură, o înghețată la pahar. Ceva de băut aveți? Întrebarea a sunat fără ecou. În fața noastră o listă ne indică băuturile răcoritoare ce s-ar putea servi aici: Men-

tola lei 1, Zmeuro 1,75. Citron 1/4 lei, 1,75. Citron 1/2, lei 3,50 Ci-co 2 lei, Pepsi 2 lei, Fructola 2 lei, Quick 1,75, Apă tonică 2 lei, Apă minerală 1/2, Apă minerală... dar nimic din toate astea. Un pahar cu apă rece aveți? mai încerc o șansă pentru a-mi potoli setea. Avem numai apă fierbinte, apa rece nu curge... Lumea nu ne crede. Dar noi cărăm apă cu bidoanele de la coafor?!

Puțin mai jos, pe același bulevard la blocul 85 se află un magazin de piine și lactate pe care-l știam aprovizionat și cu Ci-co. Responsabilul magazinului, Puiu Angela, foarte amabilă, ne spune: pină-n ianuarie am avut mereu Ci-co, dar de atunci nu mai avem nici o băutură răcoritoare. Condiții sînt: o cameră frigorifică cu o capacitate de 1 tonă, 5 frigider. Dar ele stau goale. Magazinul se află între trei șantiere de construcții, între multe blocuri, pe o arteră foarte circulată. Aș putea vinde 2.000-3.000 de sticle săptămînal, cu desfacere pe loc, plus pentru acasă. Dar nu am rămas decît cu amintirea băuturilor răcoritoare, adică cu aproape 4.000 de sticle goale neridicate încă din ianuarie! Cînd am vorbit despre calitatea băuturilor am aflat că și aici sînt probleme.

Merșor este o băutură răcoritoare care nu a fost deloc gustată de consumatori. Fermenta. Fructola, Quick, Pepsi, Ci-co, apă gazoasă dacă ne-ar trimite ar fi formidabil. Numai că dacă refuzăm o dată marfa, cum am făcut cu un alt sortiment numit Strugurel, care fermenta, nu ni se mai aduce marfă altă dată. Și mai e ceva. Toate aceste comenzi le facem telefonic, iar noi nu avem telefon, așa că zilnic facem cîteva drumuri pînă la un post telefonic...

În privința calității rămîne loc pentru mai bine

Deși ceasul arată ora 17, la Buzău e atît de cald încît nu te-ai răcori nici dac-ai bea, pe nerăsuflăte, o navetă de „Lămîiță”! Zicem „Lămîiță” nu tocmai din înșelare, ci pentru că băutura respectivă e, după „Quick”, import R.D.G. la origine, cea mai răspîdită în orașul și județul în care ne găsim. Explicația e, la rîndul ei, simplă. Din cele 70 de mii de sticle umplute, zilnic, la Trustul județean al horticulturii (director Petre Eremia), mai exact la întreprinderea acestuia de legume și fructe (director Aurel Tănase), mai bine de jumătate sînt de „Lămîiță”, suc bun la gust și, cel mai adesea, rece. Rece pentru că, observați în lîntuirea, secția de gheață a întreprinderii de industrializarea laptelui (director Nicolae Șerbănescu) face față, în mare, cerințelor comerțului, punînd la dispoziția acestuia, în 24 de ore, pînă la 10 tone de gheață, asta în condițiile în care comerțul mai dispune, firește, și de gheața propriei. Și noi am înșolat, zicea directorul Direcției comerciale a județului, Aurelian Tufan, cîteva sute de tone de gheață. E ceva, desigur, dar cerințele, recunoștea interlocutorul, vor fi, fără îndoială, mai mari.

Așa stînd lucrurile, în Buzău răcoritoare sînt. Gama lor, vom afla îndată, nu-i cine știe ce diversificată, dar cetățenii găsesc, chiar și la ora 17, ce să bea. La toneta din fața Bufetului lacto, de pildă, există citronadă la aparat, 1 lei, și „Lămîiță” la hîrdău, 1,75 lei. Prima e de la aparatul „Brass” și se vîntură, rece, printre serpentinele acestuia. Se cheamă cum se cheamă, așa cel puțin scrie pe-o ucată de carton, culoarea citronei e, surprinzător, roșie, dar asta pare să conțene mai puțin pe lîngă faptul că băutura în discuție e gustoasă și rece ca o prietenie destrămată. Mai departe, la toneta la care vinde Ana Barbu, în lipsa aparatului, omul găsește doar „Lămîiță”, de data asta caldă. Am desfăcut pînă acum, face gestionarea un bilanț, 50 de navete și 5 blocuri de gheață. Pînă la prînz, a mers, după care, topindu-se gheața, a rămas să vindem direct din navetă. Sigur, gîndim, Ana Barbu ar fi trebuit să primească, toneta sa avînd dever, mai multă gheață, dar la fel de sigur e că puțina gheață sosită n-ar fi trebuit expusă în soare?!

La Cofetăria „Pietroasa”, plasată la parterul hotelului cu același nume, sîntem întîmpinați cu un anunț hazliu, „Cofetărie obșnuită”, cu un singur fel de înghețată, nescafe de 3,50 lei, cu un singur fel de băutură răcoritoare, citronadă la pahar. Ultima e rece, iar vînzătoarea Elena Popescu pusă pe confidențe. Ne-au anunțat, zice dînsa, că așa va fi toată vara, probabil că n-au ce le trebuie.

Să vedem punctul de vedere al celor responsabili. Directorul Tufan crede că

„răcoritoarele nu sînt, pentru noi, o problemă. Avem în rețea, tot timpul, 4-5 sortimente, atîtea cite ne oferă producătorul. Acesta, deși am înțeles că se confruntă cu unele dificultăți, și-a onorat mereu, cu promptitudine, contractul, nerămînd dator. Ideal ar fi să putem da cetățenilor o varietate mai mare de răcoritoare dar, în clipa de față, asta e situația. Primim „Lămîiță”, „Quick”, „Mero” și „Mirela”, uneori și „Citron”, sînt bune, dar ar putea fi și mai bune”.

Inginerul Petre Eremia, la birou în ziua orei înaintate, e trecut de 18,30, e convins că, în materie de răcoritoare, rămîne încă destul loc pentru mai bine. Trustul are o singură linie de imbuteliere, preluată cu puțîn timp în urmă. De pe ea ies, zilnic, 70 de mii de sticle de „Lămîiță”, „Mero” (concentrat de mere) și „Citron”, comerțul ar dori, în plin sezon, 30 de mii în plus, capacitate și interes ar fi, dar nu-s sticle. În materie de sticle, înțelegem, zestia trustului nu depășește 100 de mii, numai că circuitul acestora e uneori complicat și, în plus, spargerile sînt mari. Altfel vorbind, greutăți există, dar ele fac parte din categoria acelorora pe care le-am numi obiective. După ce vizităm linia de imbuteliere, în preajma căreia domnesc ordinea și curățenia, aflăm că se găsește în construcție, la Rîmnicu Sărat, o alta. Utilajul ei, ne informează directorul Eremia, e foarte modern și, prin darea lui în folosință, vom rezolva problema sucurilor naturale, căci linia va fi capabilă să recupereze integral aroma, gustul, culoarea etc. Vom face acolo, chiar din toamnă, și extract de cătină, stația de la Rîmnicu Sărat va fi una din cele importante din această parte a Europei.

Răcoritoare omologate, dar...

Am făcut, recent, un sondaj prin numeroase cofetării ale Capitalei și centre de băuturi răcoritoare: n-am găsit nici unul din produsele promise în urmă cu 1 ani, cînd am întreprins un raid asemănător la Centrala pentru valorificarea legumelor și fructelor. Nici Vitis, nici Flores, Uva soda, Caro sau Mero, vînzătorii nici nu auziseră de ele? Ne reîntorcem, prin urmare, la producătorul potențial, de data aceasta chiar la creatorii produselor, la Institutul de cercetări pentru valorificarea legumelor și fructelor, unde directorul adj. ing. Silviu Gărbu ne răspunde prompt: „Nu se găsesc pentru că nu se produc decît în cantități prea mici și atunci e firesc să nu le vedeți la chioșcuri. Din păcate, tocmai în București, unde cerințele sînt mai mari, se înțînesc mai rar. La Brașov le veti înțîni în cantități mai mari, deoarece producătorul este mai receptiv la nou și, ca atare, are diverse sortimente de sucuri. Acum vreo 10-12 zile a avut loc o discuție cu reprezentanții întreprinderilor de sucuri și răcoritoare care urmează să fabrice, ori să imbutelieze, o parte din produsele noastre și sperăm că situația se va îndrepta”.

— Să reamintim cititorilor noștri aceste produse, să le prezentăm, tovarășe director.

— O va face una dintre cercetătoarele noastre de la laboratorul profilat pe sucuri și răcoritoare.

Inginera chimistă Elena Mirea preia dialogul și ne spune că tocmai s-a întors de la I.P.A. — întreprinderea de produse alimentare Militari — unde chiar azi, 3 iunie, s-au efectuat probele de imbuteliere industrială a unei noi băuturi răcoritoare, numită Rocola, și pe care speră s-o înălmînșăm cit mai repede pe piață. Este o băutură dintr-un concentrat natural obținut din must de struguri, extract de vinăciță (o plantă aromată din flora spontană), esență de lămîie (ulei indigen obținut din plante de către „Plafar” — Orăștie), extract de scoarță de vanilă și ce va înlocui concentratul de Pepsi-Cola din import. Ne-o oferă spre degustare și-o apreciem a fi deosebit de plăcută, de răcoritoare, bine aromată și nu prea dulce. Inginera Elena Mirea ne informează că de aici înainte toate băuturile vor fi (în sfîrșit!) hipocalorice, stabilindu-se, de comun acord cu Ministerul Sănătății, să fie îndulcite cu zaharină și cu un adaos de maximum 10 kg de zahăr la tonă de concentrat. Vitis, Flores, Uva soda, despre care scriam acum 4 ani, au la bază tot must de struguri și arome din plante — măghiran, coreandru, busuioc, sulfina..., Mero, precum arată însăși denumirea, este obținut din suc de mere concentrat, cu aromă naturală de zmeură, coacăze, mure, iar Caro — din morcov cu adaos de suc de mere și aromă de mere — este destinat, mai ales, copiilor. Dar vom mai aștepta încă pînă ce le vom avea la dispoziție spre consum. Fabrica de la Brașov, cu microstația ei pilot, nu poate satisface marile cerințe de concentrate din întreaga țară. Apoi, s-a ivit un alt impediment: neavînd instalații corespunzătoare atît pentru fabricarea concentratelor, cit și pentru diluare și imbuteliere, alte fabrici din țară au degradat produsul inițial, nu i-au putut menține calitățile originale. Astfel, Centrala industrială pentru valorificarea legumelor și fructelor a hotărît fabricarea centralizată pentru toată țara a concentratelor, aromelor și coloranților naturali în 2-3 fabrici anume dotate. Institutul a proiectat două asemenea întreprinderi, una care va funcționa la Brașov, cu o capacitate de circa 4.500 tone anual și care va urma să intre în producție în trimestrul IV a.c., cealaltă la București, urmînd să funcționeze în clădirea actuală a institutului, pe str.

Linăriei, amenajată și reprofilată, urmînd să producă anual 2.500-3.000 tone concentrat. Ținînd seama că la o tonă de lichid sînt necesare 20-23 kg de pastă, aceste două întreprinderi specializate vor asigura cantitativ și calitativ materia primă pentru răcoritoare de care avem nevoie. Sînt deci semne bune.

Să promitem că nu ne va mai fi sete?!

La întreprinderea de care aparțin des înălțimile chioșcuri de „sirop-sifon”, aflăm că răcoritoarele nu numai că nu sînt, dar nici nu vor fi reci. Căci nu altfel decît cu maximă sinceritate vorbind, la întreprinderea de cofetării și răcoritoare nr. 1, care administrează 307 unități de profil de pe 60 la sută din teritoriul Bucureștiului, ni se spune că în luna mai s-au primit cam 500 de blocuri de gheață în medie, pe zi, iar în luna iunie — dacă repartitia va fi respectată — se vor primi cam 1.000 de blocuri. Oricine împarte 1.000 la 300 poate să-și dea seama de situația dificilă în care se află aceste unități comerciale, situație lămurită în plus prin exemplul că, în zile de caniculă, numai laboratorului „Albina” (mare producător de înghețată) i-ar fi necesare în jur de 100 de blocuri zilnic. Da, gheața industrială este și ea energointensivă, dar, ne spune directorul comercial Minel Sima, acesta să fie oare și motivul pentru care fabricile de gheață — ce-si raportează producția la „blocuri” — au deprins învățul de a produce blocuri de gheață nu de 25 de kilograme, cit trebuie să aibă fiecare, ci doar de 15? E drept, pe de altă parte, că întreprinderii i s-a comunicat să-și construiască depozit de gheață naturală, dar comunicarea i-a parvenit pe 20 februarie și după aceea dată s-a întîmplat să nu mai fie gheață prin preajma Bucureștiului... Încît, aceasta fiind situația deocamdată, e clar că problema s-a complicat — cum ziceam la începutul acestor rînduri — și că va trebui să ne dezmăcăm să mai vrem oricînd „răcoritoare” sau măcar să ne deprîndem să le bem calde. Dar calde, așa cum ne-am hotărît noi să vrem să fie răcoritoare, le putem găsi? Le putem cumpăra? O, desigur, ne răspunde Teodor Ștefănescu, șeful serviciului aprovizionare de la I.C.R. nr. 1, vă putem oferi într-o zi prea multe, în altă zi prea puține, iar în ziua următoare și mai puține. Căci nu există o ritmicitate a aprovizionării, iar noi ce putem face mai mult decît să depîndem de fabricile producătoare? Dar haldeți, dacă vreți, la I.S.R.B. (întreprinderea de sucuri și răcoritoare București), acolo unde se produce vestitul „Ci-co”. Mergem, am zis, și-am mers. Și nu mai spunem aici cum pînă la ora 12 se strînsese un convoi de vreo 35 de mașini care-și așteptau rîndul, de ore întregi, să desearce ambulajele și să preia marfa, ci vom trece direct la cuvintele șefului depozitului central al fabricii din Militari, Victor

Marinescu: „Într-o zi, săptămîna trecută, n-am avut apă. În altă zi, n-am avut capsule. Am întrerupt astfel producția pentru vreo 700.000 de sticle. Fiindcă, așa cum văd, chestiunea capsulelor, a dopurilor ăstora din tablă e complicată, tablă provenind din import”.

Așadar, pe prima filă a istoriei răcoritoarelor scrie: ca să le bem reci nu-i simplu. Pe a doua filă scrie: ca să le putem bea, chiar și calde, la fel. Dar calde și în cantități neîndeplăcibile sînt ele, cel puțin, făcute cum trebuie? Sînt ele de calitate? Ei bine, pe a treia filă a aceleiași istorii scrie (uneori) nu! Inginera Georgeta Dincă, șefa compartimentului C.T.C. de la I.C.R. nr. 1, aduce în discuție cîteva exemple de unități unde, cu citiva vreme în urmă, gestionarii au fost puși în situația de a oferi băuturi improprii vînzării (ceea ce, rămîne ca un fapt blamabil din partea lor, unii nici nu s-au sfiit s-o facă), și trebuie să ne dăm seama că starea acelor răcoritoare va fi fost deplorabilă și realmente prezenta un potențial pericol pentru sănătatea oamenilor dacă la Cofetăria „Basarab”, de exemplu, Inspectoratul comercial de stat a dispus scoaterea imediat din vînzare și aruncarea unei însemnate cantități de „Zmeuro”!

Ce ar mai fi de spus? Multe, dar de ce să complicăm încă această complicată problemă a răcoritoarelor? De ce, mai degrabă, să n-o simplificăm, așa cum spunea tot inginerul Georgeta Dincă, s-a produs o astfel de simplificare în ziua de 1 iunie, cînd o soră a ei i-a reproșat că mergînd cu copilul, de Ziua copilului, în Parcul copiilor, ei bine, copilul acela n-a

putut bea o sticlă de răcoritoare.

Soluția ar fi deci să promitem că nu ne va mai fi sete?!

Ce zic producătorii

De la început se cere o precizare: fabricarea și imbutelierea băuturilor răcoritoare se face de către anumite întreprinderi, iar desfacerea de către altele.

De data aceasta ne-am propus să stăm de vorbă cu aceia care se ocupă de fabricarea răcoritoarelor. Iată de ce am solicitat directorului Trustului horticulturii al Municipiului București, tovarășul Ion Albușescu, o întrevvedere. Din păcate, dîmnealul nu a putut participa la discuții, fiind reprezentat de: inginerul Pompiliu Pișculescu din cadrul Trustului horticulturii și de către inginerii Ion Stămanichi și Constantin Beța de la întreprinderea de sucuri și răcoritoare.

Primul lucru pe care am dorit să-l aflăm: care este legătura între Trustul horticulturii și fabricarea de sucuri răcoritoare? Explicarea își are justificarea, mai mult în viitor decît în prezent. Tendința spre care se merge este obținerea de sucuri din cit mai multe fructe. Dacă am aminti că de aproape 4 ani, de cînd s-a luat această hotărîre, sucurile naturale din fructe nu se prea găsesc pe piață, putem conchizi că situația nu este prea roză. Dar am fi nedrepti dacă nu am consemna că în acești ani importul de concentrate din citrice s-a redus la jumătate, fapt ce dovedește că laboratoarele trustului au lucrat din plin ca să acopere necesarul de răcoritoare de pe piață.

Un aspect esențial îl constituie desfacerea, doar sticlele conținînd băuturi răcoritoare nu ajung în chioșcuri și cofetării singure! De ridicarea și distribuirea lor răspund cele două unități specializate: întreprinderile de cofetării și răcoritoare (I.C.R.) 1 și 2 din București. Din păcate aceste două întreprinderi nu ridică marfa la timp iar atunci cînd o ridică nu o distribuie tuturor unităților din subordine. Este adevărat că manipularea navetelor se face mai greu și că, din multe puncte de vedere, vînzătorii preferă desfacerea la pahar, pentru că de obicei această înseamnă și posibilitatea unor cîștiguri greu de controlat. Durerea cea mai mare a producătorilor de răcoritoare este următoarea: cei din comerț nu-i sprijină pe cei din fabricație în lansarea unor sortimente noi, realizate după multe eforturi și căutări, sortimente care se inscriu pe linia folosirii cu precădere a sucurilor din fructe. Să fim mai explicivi. Penuria de zahăr a determinat conducerea trustului la o reproiectare a rețetelor fiecărui produs în parte. Zahăr mai puțin înseamnă schimbarea gustului și a concentrației, deci totul a impus noi cercetări. Concomitent cu aceste preocupări s-a lucrat intens pentru obținerea sucurilor naturale din fructe, care sînt incomparabil mai bune, mai gustoase, cu unele calități nutritive superioare. Dar aceste produse nu rezistă în depozit mai mult de 7 zile! Consemnăm relațiile interlocutorilor, dar ne manifestăm nedumerirea: de ce? Știm bine că prin alte locuri se pot bea sucuri naturale bine stabilizate, necondiționate de fatidică cifră 7 a zilelor săptămînii. La ora actuală se fac sucuri naturale din: mere, struguri, afine, zmeură. La întrebarea noastră de ce nu se fac și din soc sau cătină, aflăm că recolta acestor plante fiind mică nu pot intra deocamdată în producție industrială.

Să ne întoarcem la numeroasele sucuri obținute din fructe pentru a continua unele idei care s-au desprins din discuțiile purtate la Trustul de horticultură. Neîndîm bine cunoscute (și nici bine conservate — N.R.), aceste produse noi nu numai că nu sînt cerute, dar sînt și refuzate de consumatori!? Un mare serviciu în această relație îl aduc vînzătorii care le depozitează necorespunzător (sucurile necesitînd o anumită temperatură de întreținere) și le vînd deja în fermentare! Mai există un păcat: I.C.R. 1 și I.C.R. 2 produc pe cale artizanală cîteva așa-zise băuturi răcoritoare mult inferioare celor produse de întreprinderile aflate în subordinea trustului și sînt interesate mai ales în vînzarea acestora.

Tot în cadrul trustului se fabrică și gheață, mai puțîn cerută acum de particulari, dar, din păcate, puțîn solicitată și de cele două întreprinderi de cofetării și răcoritoare. De aceea băuturile, cînd se găsesc, sînt calde sau foarte calde, chiar și aici la sediul, unde sîntem tratați cu un Pepsi la temperatura camerei?! Sîntem informați că la ora actuală se găsește gheață în cantități suficiente pentru comerțul de stat dar nu este cumpărată pe măsura puterii de fabricație, fiind greu de manipulat. Comerțul realizează, cel drept, o economie (!?), dar din păcate pe spinarea cumpărătorului. În majoritatea situațiilor, gheața este depozitată pe trotuare. Pînă la ora deschiderii unităților aceasta se duce pe apa simbetel. În fiecare zi de caniculă, în cadrul trustului se poate fabrica jumătate milion kg gheață! Trebuie să recunoaștem că nu e o cifră de neglijat, dacă fînem seama că marile restaurante dispun de frigifere încăpătoare, unele avînd chiar și aparate pentru făcut gheață.

La ora cînd așternem pe hîrtie gîndurile noastre vara este confortabil instalată dar credem că mai există timpul necesar pentru unele remedieri.

Anchetă realizată de: ADRIAN DOHOTARU, DUMITRU ELIADE, SORIN POSTOLACHE, GEORGETA ȘTEFĂNESCU, GEORGE CUȘNARENCO, CORNELIA BARBU, OVIDIU IOANIȚOIA, CICI IORDACHE, DAN BIRLADEANU

Un nou dialog la nivel înalt româno-austriac

Expresia dorinței și voinței comune dimensiuni tot mai ample unor relații

În aceste zile se scrie o nouă pagină la cronică relațiilor de prietenie și colaborare româno-austriece. O pagină de o deosebită însemnătate. Este pentru a doua oară când Viena și, prin ea, Austria, poporul austriac întâmpină cu aleasă primire, cu bucurie și căldură, cu un declarat interes, prezența șefului statului român în orașul Dunării Albastre. Este pentru a doua oară când președintele Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu, aduc Austriei, poporului austriac, mesajul de prietenie, de pace și înțelegere al României, al poporului român. Începută marți, 9 iunie, vizita de stat în Austria a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui federal Rudolf Kirchschläger și a doamnei Herma Kirchschläger, evidentă, din primele momente, dorința celor două țări și națiuni de a amplifica raporturile lor tradiționale, de a deschide noi perspective colaborării și cooperării în cele mai diferite domenii.

Atmosfera deosebită care a marcat festiv sosirea distinșilor oaspeți români pe pământul Austriei, manifestările spontane ale numeroșilor vienezzi ce și-au manifestat astfel bucuria de a avea printre ei, pentru câteva zile, pe cei mai aleși soli ai poporului român, programul vizitei oferă suficiente temeiuri pentru a urmări cu interes și satisfacție, și de această dată, activitatea neobosită și multilaterală pe care o desfășoară președintele nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în interesul și spre binele poporului român, al cauzei păcii, securității și cooperării în Europa și în întreaga lume. Și nu întâmplător, președintele Austriei, în declarațiile făcute prosci din țara noastră în preajma acestui nou dialog la nivel înalt româno-austriac, releva „experiența deosebită a președintelui Nicolae Ceaușescu, multiplele contacte pe care le-a avut cu liderii din toate țările lumii”, ca pe o premisă deosebită a unor schimburi de vederi interesante și utile, cu „un prieten apropiat” cum este considerat șeful statului român în Austria. Evidențiem aceste aprecieri, cu legitimități mindrie, cu bucuria de a vedea astfel recunoscute și elogiate, din nou, calitățile și activitatea care au adus un mare prestigiu internațional tovarășului Nicolae Ceaușescu.

În cursul dialogului de la Palatul Hofburg au fost examinate căile și posibilitățile de intensificare a colaborării dintre România și Austria, precum și un cerc larg de probleme ale vieții internaționale. În ceea ce privește raporturile bilaterale, a fost relevată amplificarea și adâncirea acestora — au sporit schimburile comerciale cu peste 50 la sută în ultimii 5 ani — în conformitate cu orientările și înțelegerile convenite cu prilejul precedentei vizite la nivel înalt, de la București. Evidențindu-se în acest cadru progresele înregistrate în promovarea colaborării pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii, a fost reliefată hotărârea de a extinde schimburile economice reciproc-avantajoase, de a dinamiza și diversifica cooperarea româno-austriacă. În mod semnificativ pentru această orientare, în cursul convorbirilor oficiale s-a subliniat posibilitatea ca, în următorii 4-5 ani, schimburile economice dintre România și Austria, inclusiv cooperarea în producție, să fie dublate. De mare interes este sugestia de a se iniția o colaborare bilaterală în domeniul valorificării unor surse noi de energie, al

transportului pe Dunăre, pornind de la perspectivele oferite în acest sens de construirea canalului Dunăre-Marea Neagră și a canalului Rin-Dunăre. S-a apreciat, de asemenea, că este necesar să fie sporite contactele în sfera științei și culturii, a învățămîntului și în alte domenii.

Referindu-se la progresele înregistrate de conlucrarea româno-austriacă, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, în mod semnificativ, în toastul rostit la dincul oficial, oferit marți seara în onoarea șefului statului român și a tovarășei Elena Ceaușescu de președintele federal al Austriei Rudolf Kirchschläger și soția sa, doamna Herma Kirchschläger: „Considerăm că există posibilități de a amplifica și diversifica cooperarea și cooperarea româno-austriacă, atât pe plan bilateral cit și pe terțe piețe — și sintem convinși că, în cursul vizitei, vom putea găsi împreună noi căi și mijloace pentru a pune în valoare aceste posibilități, în interesul popoarelor noastre, al destinderii și păcii în lume”. Și președintele Rudolf Kirchschläger, în toastul său, arătând că actuala vizită reprezintă „și o expresie a înaltei calități a relațiilor care în mod fericit există între statele și popoarele noastre”, sublinia faptul că „raporturile dintre țările noastre reprezintă într-adevăr un bun exemplu în sensul că și state cu orânduri sociale diferite pot desfășura o intensă colaborare multilaterală, plină de succes și într-un spirit de sinceritate reciprocă”.

Este cu atât mai necesar ca în Europa și în lume să fie promovată o politică de pace și independență, de colaborare și destindere cu cit, după cum s-a relevat cu îngrijorare atât în cursul convorbirilor oficiale, cit și în toasturile rostit de cel doi președinți la dincul oficial, situația internațională în zilele noastre este deosebit de complexă și contradictorie. Deși cu orânduri social-politice diferite, ca țări europene situate în zona bazinului dunărean, România și Austria au multe interese comune. Interese care se exprimă în primul rînd în menținerea păcii și continuarea procesului de destindere în Europa, care să permită și să asigure înaintarea tot mai rapidă pe calea propășirii economice și sociale. De aceea interesul larg pentru evoluția vieții politice a lumii, așa cum arată președintele nostru, într-o lume în care se accentuează criza economică, îndeosebi cea energetică, în care se mențin stări de încordare și conflict, au loc manifestări ale politici de forță, de dominație și amestec în treburile interne, ca urmare a politicii de reimpărțire, consolidare și chiar largire a zonelor de influență, într-o lume în care cursa înarmărilor a luat proporții uriașe, împovărînd tot mai greu popoarele și sporînd pericolul unor noi războaie nimicitoare, într-o astfel de lume se impune, mai mult ca oricînd, intensificarea eforturilor pentru a se pune capăt agravării situației internaționale. „Hotărîtor este, după convingerea noastră, spunea președintele României, ca în relațiile dintre statele să se realizeze cu strictețe principiile deplinei egalități, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță — singurele în măsură să chezăsuiască dezvoltarea normală a vieții internaționale”. În acest spirit acționează România, într-un asemenea spirit România și Austria au colaborat și colaborează pozitiv pe plan internațional în interesul păcii și destinderii. Și, în același spirit, președintele Nicolae Ceaușescu și președintele

Re
do
str
sec
tei
lu
I
vo
pre
zit
In
ca
dir
ma
Au
lu
in
mă
sol
dar
in
a
la
tui
per
ger
in
de
Ce
mă
stri
rea
der
țar
lun
tov
nia
trit
pop
per
tele
P
dat
a
răș
Cea
ceti
pre
var
Cea
der
pre
in
des
mă
mat
Ror
o
ror
E
Ron
țul
țion
in
dial
in
a
pop
rinț
pen
cont
lun
toab
P.a

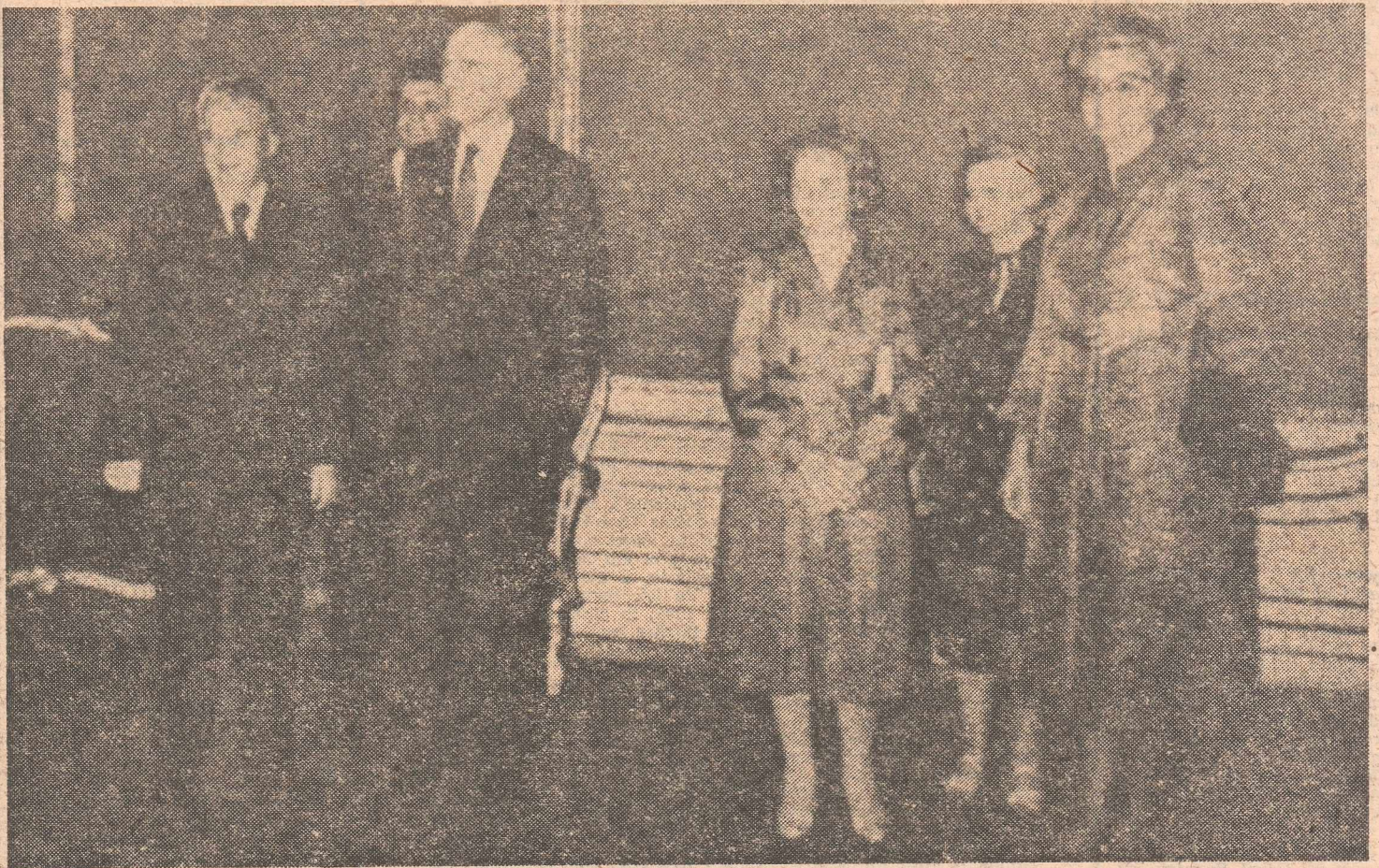
La conferințele tradiționale

Kirchschläger au reafirmat dorința celor două țări de a conlucra, în continuare, tot mai activ, pentru a-și aduce contribuția la cauza cooperării și respectului independenței, a păcii în Europa și în întreaga lume.

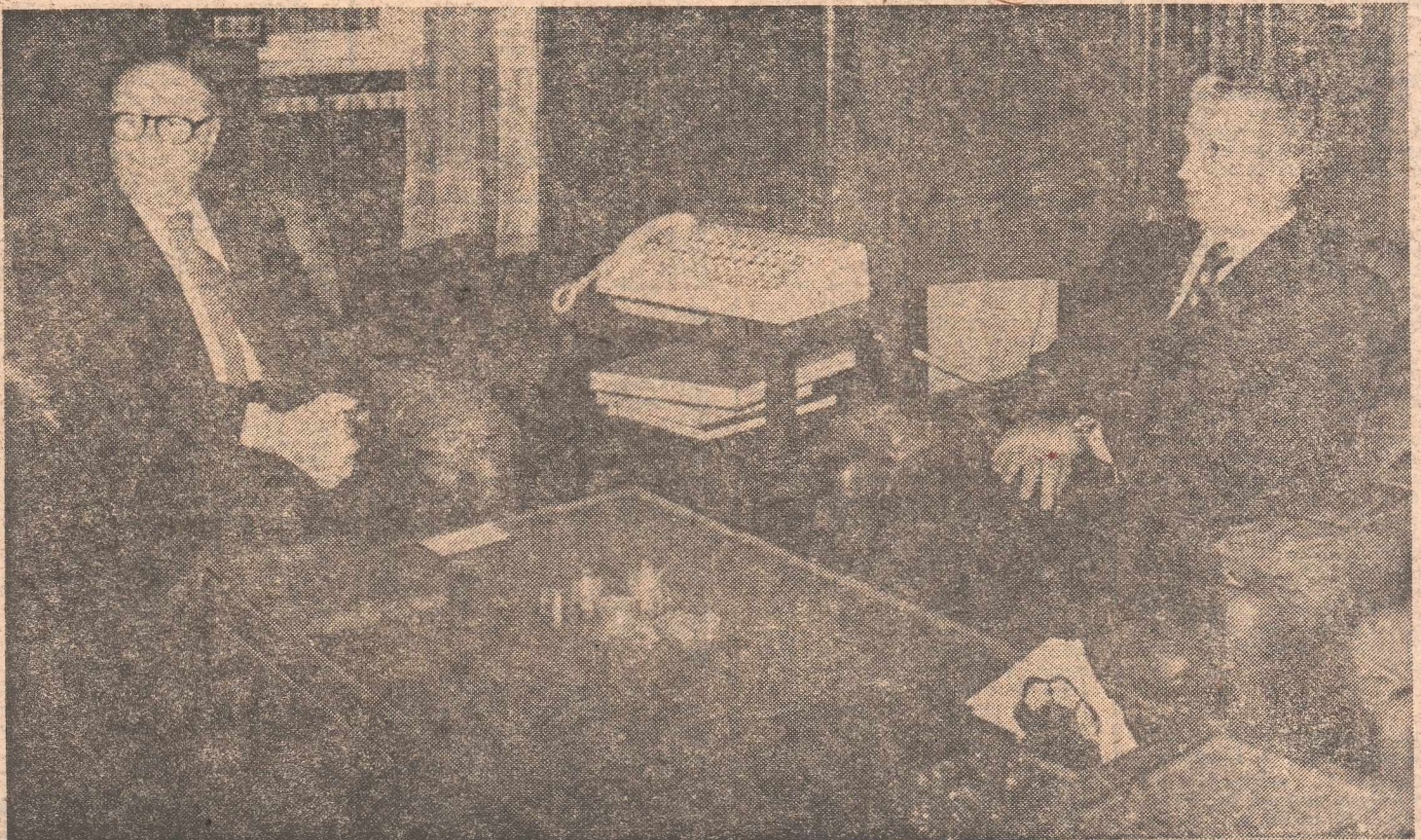
În timpul vizitei sale în România și coordonate s-au desfășurat și conferințele cu cancelarul federal Bruno Kreisky, celelalte întâlniri și momente ale vizitei în țara noastră. În timpul întâlnirii cu cancelarul federal, a fost revizuit și revizuit rolul însemnat ce revine guvernului român în promovarea și realizarea colaborării dintre România și Austria, pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii de activitate. În timpul vizitei, a fost reafirmată hotărârea României și Austriei de a conlucra activ pentru realizarea unei politici a tuturor stărilor de fapt care să asigure întărirea securității și colaborării în direcție, pentru încheierea cu succes a negocierilor de la Madrid, pentru a se ajunge la acorduri concrete de dezarmare, pentru înfăptuirea unui nou ordin economic internațional, asigurarea unui climat de pace, înțelegere și colaborare pe continentul european și în întreaga lume. Remindînd delegația Asociației Austrie-România, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat din nou că popoarele române și austriece trebuie să conlucreze cât mai activ în toate planurile, inclusiv în soluționarea problemelor internaționale, pentru destindere. Pentru popoarele europene, pentru țările și mijlocii, pentru toate popoarele există decît alternativa păcii, a spus Nicolae Ceaușescu, relevînd că România se angajează în toate direcțiile pentru a conlucra cu celelalte popoare, deci și cu Austria, la asigurarea securității europene și a păcii de destindere, de deplină înțelegere și colaborare internațională.

În timpul vizitei sale în România și coordonate s-au desfășurat și conferințele cu cancelarul federal Bruno Kreisky, celelalte întâlniri și momente ale vizitei în țara noastră. În timpul întâlnirii cu cancelarul federal, a fost revizuit și revizuit rolul însemnat ce revine guvernului român în promovarea și realizarea colaborării dintre România și Austria, pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii de activitate. În timpul vizitei, a fost reafirmată hotărârea României și Austriei de a conlucra activ pentru realizarea unei politici a tuturor stărilor de fapt care să asigure întărirea securității și colaborării în direcție, pentru încheierea cu succes a negocierilor de la Madrid, pentru a se ajunge la acorduri concrete de dezarmare, pentru înfăptuirea unui nou ordin economic internațional, asigurarea unui climat de pace, înțelegere și colaborare pe continentul european și în întreaga lume. Remindînd delegația Asociației Austrie-România, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat din nou că popoarele române și austriece trebuie să conlucreze cât mai activ în toate planurile, inclusiv în soluționarea problemelor internaționale, pentru destindere. Pentru popoarele europene, pentru țările și mijlocii, pentru toate popoarele există decît alternativa păcii, a spus Nicolae Ceaușescu, relevînd că România se angajează în toate direcțiile pentru a conlucra cu celelalte popoare, deci și cu Austria, la asigurarea securității europene și a păcii de destindere, de deplină înțelegere și colaborare internațională.

DOINA FRUNTELĂ ■

Fotografiile noastre : ■ În timpul ceremoniei de pe aeroportul internațional din Viena ■ Flori, simbol al înaltei stime și prețurii ■ La plecare, pe aeroportul Otopeni ■ Caldă strângere de mină la sosirea în capitala austriacă ■ Moment de la întâlnirea de la Palatul Hofburg ■ În timpul convorbirilor oficiale cu președintele Kirchschläger ■ Aspect de la întâlnirea cu cancelarul federal Bruno Kreisky

Primim din partea Ministerului Muncii:

„Urmare scrisorii adresate redacției revistei FLACĂRA de către **Boțea Topoloveanu** din București, cererea a fost rezolvată favorabil, petentel acordându-i-se, cu începere de la 1.08.1981, o pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă în cuantum de 1535 lei, la care se adaugă 164 lei pensie suplimentară, în baza unei vechimi în timpul muncii de 30 ani, 10 luni și 11 zile și a unei retribuții medii tarifare de 2047 lei“.

Comitetul municipal Galați al P.C.R.:

„Răspuns la scrisoarea trimisă redacției de către **Gheorghe Dănilă** din Galați: din verificările făcute, cele relatate se confirmă. În urma consultărilor cu factorii de răspundere, a rezultat că Gh. Dănilă este trecut pe lista de priorități al 7-lea: 4 persoane au primit locuință, dinșiur urmînd să primească în cursul acestui an“.

Inspectoratul municipiului București al Ministerului de Interne:

„Ca rezultat al sesizării adresate de **Elisabeta Sanda** din comuna Moara Vlăsiei, Sectorul agricol Ilfov, lucrurile sesizate se confirmă, motiv pentru care în ziua de 20 mai 1981 numitul Gheorghe Sanda a fost trimis în judecată conform Decretului 153/1970, art. 2, litera c. și condamnat la cinci luni închisoare contravențională“.

Mă numesc Carol Racotzy, cu domiciliul în Petroșani, strada Unirii bloc 1, sc. 1, ap. 14, cartier Aeroport, județul Hunedoara.

Încă din anul 1974 am depus cerere pentru instalarea unui post telefonic, am revenit în nenumărate rânduri, dar postul nu mi s-a instalat nici pînă în prezent. Într-un ultim răspuns, Direcția județeană de poștă și telecomunicații îmi scrie că blocul meu nu este racordat la rețeaua telefonică (anexez răspunsul în copie). Cum poate fi adevărat acest lucru, cînd în bloc au fost instalate mai multe telefoane, cu mult timp după ce am depus eu cerere? Am solicitat să mi se instaleze măcar o derivație cu fiul meu, dar nici măcar acest lucru nu s-a putut rezolva.

ICRAI, „Herăstrău“:

„Ca răspuns la articolul publicat în rubrica „Flacăra la dispoziția dumneavoastră“ din nr. 17/23.04.1981, vă comunicăm: Aspectele sesizate de tov. **Silvia Nicolaescu** din strada Polonă nr. 66, sectorul 1, au fost verificate și s-au luat măsuri de execuție, cu termen final 30.06.1981. Precizăm că pentru lipsurile grave constatate în activitate, cei ce s-au făcut vinovați de intruziunea lucrărilor au fost sancționați prin schimbarea cu alte cadre“.

Ministerul Muncii:

„Urmare scrisorii adresate revistei FLACĂRA de către **Gheorghe C. Bălan** din comuna Rocești, județul Vâlcea, vă comunicăm: Pînă în prezent (25 mai a.c. - N.R.) au fost onorate cererile înregistrate pentru autoturismul „TRABANT HYKOMAT“ pînă în luna septembrie 1978“.

Din anul 1963 sufăr de o boală a sistemului neuro-muscular al membrilor inferioare. Am 53 de ani, și printre alte mijloace de recuperare, mi s-a recomandat bicicleta ergometrică la domiciliu. Am scris ziarului „România liberă“, acesta la rîndul său s-a adresat Fabricii „8 Martie“ din Zărnești cu propunerea, să se fabrice astfel de biciclete. Răspunsul a fost însă evaziv. S-ar fi făcut un prototip, dar nu se pune în fabricație deoarece „nu s-ar conveni prețul“ care este de 1000 lei...! În situația mea sînt în tară încă cîteva mii de suferinzi, pentru toți aceștia, o astfel de bicicletă ar însemna poate salvarea. Nu s-ar putea, oare, ca cei în drept să decidă fabricarea acestor aparate și la noi în tară? (**Florică Călin, Focșani**)

Halele centrale Obor - ICL Alimentara, sector 2, București:

„Referitor la sesizarea lui **Aurel Coleșa**, apărută în FLACĂRA din 30 aprilie a.c., la pagina 21: referitor la comportarea necuviincioasă a gestionaarei **FIERARU VIORICA** de la unitatea de desfacere a piinii din strada Alexandru Sahia nr.

Scrisoare comentată

Banii sînt uneori ca ochii dracului — zice o vorbă, iar aparențele ne joacă nedezmințite festa cînd ție lumea mai dragă. Intocmai ca în întâmplarea care urmează: „Prin decembrie 1980 — ni se confesează gestionaara **Nicoleta Drăgoi** de la raionul foto-sport al Unității nr. 185 a I.C.L. Tehnometal-București — prin intermediul unei kolege mi s-a înmînat din partea șefului meu direct suma de 300 lei ce reprezenta o primă. M-am bucurat, de bună seamă. Pe 11 ianuarie '81 însă, cînd m-am dus să-mi iau retribuția pe luna curentă, am constatat uimită că pe statul de plată figuram cu 350 de lei. L-am întrebât pe „șeful“ de ce mi-a dat cu 50 de lei mai puțin și el mi-a răspuns că a uitat. Calm, a vîrît mina în buzunar, a scos 50 de lei și mi i-a dat, roșindu-se la față. Bănuitoare, am verificat statul și pe luna aprilie '80 cînd, de asemenea, fusesem premiată. Spre surprinderea mea am observat că și de această dată eram trecut pe stat tot cu 350 de lei, deși dumnealui, șeful, îmi dăduse numai 300, însă n-a mai recunoscut. Abia acum m-am dumirît eu bine de ce primele se înmînau la noi pe ascuns, adică fără semnătură, fără nimic, și de ce ni se șoptea doar atît: ia-i repede, colea, și să nu mai spuți la nimeni!“.

De-atunci, de la acea neplăcută confruntare, relațiile dintre șef și subalternă s-au răcit brusc și au devenit ireconciliabile. Considerînd că nu e vorba numai de suma derizorie de care fusese frustrată, ci mai ales de o abatere gravă de la cinstea și corectitudinea ce trebuie să caracterizeze un om cu funcție de răspundere, intransigența gestionaarei, recunoscută pentru conduita-i exemplară, s-a adresat încrezătoare conducerei întreprinderii. A arătat, în scris, exact cum s-au săvîrșit faptele. Spre final a adăugat că de trei ani la rînd tovarășul **Alexandru Dușescu**, șeful de unitate, a avut în gestiune minusuri de zeci și zeci de mii de lei, recuperați, în bună parte, pe nedrept de la lucrători, însă, în ciuda evidenței de netăgăduit, rămîine neclintit pe poziție pentru că oamenii închid ochii și pînă la urmă plătesc.

„Peste un timp, reclamanta este chemată la conducerea întreprinderii. Personal, tovarășul director **Gheorghe Sirbu** discută cu ea și-i reproșează, scurt și cuprinzător, că „nu-și vede de treabă și umblă cu prostii“. Oare, chiar așa să fie?! Șeful de unitate implicat nu i se impută nimic. Nici măcar nu este admonestată, nu e verificat și controlat cu seriozitate. În ședința biroului executiv al C.O.M., femeia își susține din nou acuzațiile. Vine cu argumente indubitabile, Admite proba cu martori, dar conducătorul întreprinderii, oarecum lipsit de tactul necesar în astfel de situații, îl apără cu toată dirigența pe șeful de unitate. Pînă la urmă, pe marginea cazului aproape că nimeni n-a mai luat cuvîntul. Și tovarășul director, apreciat de-atîtea ori pentru clarviziune și discernămint, ajunge de această dată la ipoteza că femeia, adică gestionaara, vrea să-și compromită șeful! Spre deplină clarificare, cazul a fost îndrumat către comisia de judecată. Ulterior, s-a hotărît chiar desființarea raionului gestionaat de **Nicoleta Drăgoi**. Cauza: a devenit nerentabil, nu mai dă randament! E o simplă coincidență, nu vă mirați, fără nici o legătură directă cu starea de conflict. Tovarășa **Drăgoi** a fost asigurată că va primi o altă gestiune... Numai că **Nicoleta Drăgoi** nu e dispusă să cedeze ușor. Cu încredere neclintită în adevăr și dreptate, ea scrie revistei noastre și, totodată, se prezintă în fața comisiei de judecată a întreprinderii. Aici se complică puțin lucrurile... Direcția generală comercială a municipiului, căreia i-am trimis spre rezolvare memoriul cu pricina, ne-a răspuns neconcludent, vizavi de cauză, sub semnăturile puse cu destulă ușurință de tovarășul director general adjunct **Octavian Anghel** și de șeful de serviciu **Stanciu Alexandru**, fapt care ne-a determinat să descindem la fața locului.

Fie-ne cu iertare, dar demersul direcției comerciale ea și răspunsul acesteia se dovedesc foarte firave! Pentru că ele nu se referă la fondul problemei, anume dacă **Alexandru Dușescu** este vinovat sau nu, la măsurile ce s-au luat sau se preconizează a se lua față de cel care a săvîrșit necinstea, cu cei care au încercat să reducă la tăcere, prin amenințări, vorbe grele, șicane, pe o lucrătoare corectă, care a avut demnitatea și curajul să spună deschis un adevăr.

Comisia de judecată și-a exercitat rolul activ dovedind mult discernămint. Fără ezitare, ea a „taxat“ fapta săvîrșită de **Alexandru Dușescu**, șeful Unității 185 din șoseaua Pantelimon, drept abuz de încredere. L-a sancționat pe autor cu o amendă de 500 de lei și l-a obligat să restituie, necondiționat, reclamantei suma de care fusese frustrată. Sigur, vinovăția a fost dovedită, faptul e acum consumat și, indiferent cum a fost transat, el tot necinste se cheamă. Pedeapsa pecuniară a fost și ea oarecum pe măsură. Profund regretabil rămîne însă faptul că un lucrător de răspundere din comerțul Capitalei, dealmînteri nu fără calități, n-a rezistat ispitii banului nemuncit. Dar și pentru că cel din imediata-i apropiere, tovarășii săi de muncă, nu i-au reproșat, nu i-au sancționat la timp prima greșală.

Bine-bine — probabil, se vor găsi unii să spună — doar pentru cincizeci, o sută de lei, să facem atîta tevatură încît să-și piardă omul funcția?! Da, pentru atît. Aici, în cazul lui, nu suma contează, ci mai ales fapta de necinste săvîrșită nu de un oarecare lucrător, ci de un șef de mare unitate comercială. Greșeala lui, necinstea adică — să-i spunem pe nume — în orice formă s-ar manifesta, mai ales că se repetă, devine habituală, e o greșală fundamentală și nu poate fi trecută ușor cu vederea ori sancționată de ochii lumii. Într-o atare situație, **Alexandru Dușescu** mai poate să fie șef de unitate?

MIHAI STĂNESCU

54, se confirmă parțial cele relatate, fapt pentru care s-au luat următoarele măsuri: F.V. a fost atenționată de către conducere că la prima abatere de acest gen va fi scoasă din funcție; a fost penalizată cu 10% din retribuția pe luna mai a.c.; cazul va fi prelucrat în adunarea generală a oamenilor muncii pe semestrul I/1981“.

Regionala de căi ferate Galați:

„Urmare sesizării adresate redacției de către **Gheorghe Munteanu** din Tg. Ocna cu privire la unele nereguli comise de șeful de echipă **COSTICA MUȘAT**, lucrurile se confirmă. Pentru faptele constatate, au fost luate următoarele măsuri: dosarul de verificare s-a înaintat organelor de cercetare penală; șeful de echipă a fost scos din funcție, rămînînd lăcătuș mecanic; în vederea recuperării prejudiciului stabilit, C.M. a dat angajament de plată în scris; s-a propus retragerea „Metaliei Muncii“ cu care C.M. a fost distins anterior. De asemenea, pentru faptul că tov. **Nicolae Bălănescu** a vizat pentru control preventiv documente de consum necerale pe perioada cit a ținut locul șefului de district, plecat

în concediu de odihnă, a fost sancționat disciplinar cu retragerea a două gradății pe timp de 2 luni“.

I.G.C.L. Iași:

„La sesizarea locatarului **Mihai Gaciu** din Iași, strada Ciric 52, blocul L.5., sc. E, ap. 2, în urma verificărilor și comunicărilor că faptele relatate sînt juste. Intrucît amenziile aplicate locatarului **VASILE ARMEANU** nu au contribuit la schimbarea atitudinii sale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 5/1973, art. 24, i s-a întocmit dosar de rezilierea contractului și evacuare de către instanța judecătorească, fără atribuirea unei alte locuințe“.

Sintem peste 30 de familii din Odobești, cartierul Unirea, aceleași care v-am mai scris o scrisoare, pe care ați publicat-o în FLACĂRA din 13 noiembrie 1980, și pe care o trimitem decupată alăturat. Solicităm schimbarea conduitei de apă, pe care o plătim în fiecare an fără a avea însă apă?! Situația a rămas neschimbată, nici o lacrimă de apă nu vine la cișmea, familiile noastre sînt numeroase,

avem și obligații față de stat. Chiar nu se poate face nimic în acest sens? (scrisoarea este semnată de circa 30 persoane din Odobești, Vrancea)

O.J.C.V.L. Prahova:

„În legătură cu sesizarea locatarului **Sabin Manolescu** din Ploiești, bd. Republicii 199, bloc 5 B, apartamentul 20, referitor la unele remedieri neexecutate de către T.C.M. Prahova, vă facem cunoscut că remedierile în cauză au fost executate“.

Mă numesc Doru Cosmin, domiciliu în municipiul Focșani și lucrez în domeniul turismului.

Doresc să semnalez în aceste rânduri, pentru a atrage atenția forurilor de resort, cîteva inadvertențe ce se mențin în privința marcajelor pentru pietoni, a indicatoarelor și semnelor de circulație. Pe bulevardul Unirii, respectiv de la stația Semafor-Big și pînă la unitatea Lactovegetarian, pe o distanță de numai trei sute de metri, există nu mai puțin de 4 (patru) marcaje pentru trecerea pietonilor. Nu am nimic cu pietonii, și eu la rîndul meu sînt mai mult pieton, cred însă că trebuie avut în vedere și conducătorul auto. De exemplu, semnul STOP amplasat la intersecția străzii Republicii cu bulevardul Unirii este, cred, absolut inutil. Zona are o mare vizibilitate, ar fi suficientă acordarea priorității de dreapta. Sînt cîteva propuneri.

Întreprinderea transporturi auto — Brașov:

„Cu privire la scrisoarea lui **Iuliu Fazakas**, în care se sesizează unele nereguli în modul de comportare a personalului autogărilor, vă înștiințăm că **Doina Vlădaia**, casier, a fost penalizată cu diminuarea retribuției cu 5%, urmînd ca pe viitor activitatea ei să fie controlată prin controale inopinate; personalul autogării a fost instruit din nou, sub semnătură, în ceea ce privește obligativitatea de a avea o atitudine civilizată față de publicul călător. Este surprinzătoare, în același timp, și atitudinea tovarășului **Fazakas** care nu a solicitat bilete pentru una dintre cele două curse cu care ar fi ajuns la destinație la ora dorită, curse al căror mers era atîșat pe panou“.

Mă numesc Păun Zamfirescu, domiciliu în orașul Fieni, strada Podișorului nr. 5, județul Dimbovița. În numele locuitorilor de pe această stradă vă a-luc la cunoștință un aspect nedorit:

de circa un an și jumătate dintr-o conductă spartă curge — și se risipește, distrugînd pomii și culturile de legume — apă potabilă, apă ce reprezintă și ea o avuție pentru economia țării. Ne-am adresat atît primăriei, cit și IJGCL Tirgoviște — exploatarea Pucioasa, către care am fost îndrumați, dar fără nici un rezultat. Apa continuă să curgă nestîngherită.

Din partea M.E.I.:

„Referitor la scrisoarea tovarășei **Elena Bogatu** din București, prin care se sesizează că fiul său, elev la Școala generală nr. 75 din București, a fost lovit de maestrul-instructor **TOMA IONESCU**: intr-adevăr s-a dovedit a-l fi lovit pe elevul **Silviu Bogatu** în împrejurarea în care acesta, împreună cu doi kolegi, l-au bătut pe un elev infirm. Pentru abaterea săvîrșită, maestrului-instructor i s-a aplicat sancțiunea „avertisment“, urmînd ca, în cazul săvîrșirii altei abateri, să se ia măsurile corespunzătoare“.

In satul Drajna de Jos, județul Prahova, a funcționat încă din timpuri străvechi o moară de apă. A fost refăcută prin 1905 și am folosit-o din plin ani și ani de-a rîndul. În ultimul timp, nimeni nu se mai îngrijește însă de întreținerea ei, acoperișul s-a spart și plouă înăuntru. Întreprinderea de gospodărie comunală IPPF Ploiești încă o exploatează, dar nimeni nu are grijă să o și repare, deși se pare că este una dintre cele mai vechi mori de apă din zonă: ca dovadă, aproape în fiecare an ea este folosită de către cinematografia română pentru turnarea unor filme. Ce folos

„FLACĂRA“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

însă dacă toți o folosesc, și nimeni nu are grijă de ea?! (**Ion Iorgoiu**, comuna Drajna, județul Prahova).

Stefan Constantin — București: „Vă rog a mă ajuta să fiu primit în audiență, în ziua de 9 iunie, la Procuratura Generală...“ Vă aducem la cunoștință că regimul de atribuții stabilit prin lege redacției noastre nu include în nici un fel dreptul de a eluda statelele și normele de funcționare ale altor instituții.

Pagină realizată de **HORIA PATRAȘCU**

Poșta redacției

INVATĂMINT

Nicolae Nițu — Golești, Vâlcea: În conformitate cu normele în vigoare, eventualele contestații cu privire la rezultatele probelor scrise se depun numai la comisiile de admitere ale institutelor de învățămînt superior, în termen de 48 de ore. Fiul dv. va putea urma cursurile în învățămîntul superior numai prin susținerea unui nou concurs de admitere. ● **Ion Constantin** — Roșiori de Vede: Durata stagiului legal în producție se ia în considerație pînă la data începerii anului universitar (15 septembrie) pentru care se organizează examenul.

● **Constantin Jarcă** — Bustuchiu, Gorj: Absolvenții cu diplomă ai învățămîntului superior, încadrați în muncă, pot fi înscriși la concurs pentru o altă facultate numai după efectuarea stagiului legal de la absolvirea primei facultăți. ● **Doina M. Gorun** — Timișoara: Adresați-vă Inspectoratului școlar județean Timiș. ● **Arnold Ungureanu** — Brașov: Potrivit datelor din scrisoarea dumneavoastră, stagiul de trei ani nu poate expira înainte de 1 septembrie 1981. ● **Achim Bondei** — Suceava: N-am înțeles: dumneavoastră vreți să deveniți actor de film sau să vă rupeți gîtul făcînd pe cascador?! ● **Constantin Onofrei** — Iași: În conformitate cu HCM 2740/1968, examenul de stat se poate susține de trei ori; de două ori în primii trei ani de la absolvire și o dată în următorii trei ani. După încheierea acestui interval, absolventul pierde dreptul de a mai susține acest examen.

HORIA PATRAȘCU

SOCIAL

Oltean Ion — Baia Sprie: Toate sesizările dv. au fost înaintate forurilor competente. ● **Goreniuc Lucian** — Slatina: N-am uitat. Recursul extraordinar al soților **Toma** se judecă la Tribunalul Suprem. N-avem încă rezultatul. ● **Macavei Doina** — Bacău: „Splendid“ ziceți dv. unde este vorba de durere. Nu știu ce-ați înțeles (și nici nu mă mai interesează). ● **Spirchea Ion** — Focșani: Există totuși o ierarhie a greșelii și tocmai de aceea diferitele ei trepte nu provoacă răspundere solidară. ● **Pop Alexandru** — Cluj-Napoca: V-am mai răspuns. Părerea noastră nu v-ar ajuta cu nimic. ● **Földes Ana** — Bistrița: E foarte greu, nimeni nu poate afirma cu certitudine că există o legătură causală între palma primită și sinucidere. ● **Ferenț Teodora** — Bacău: Nu este de competența noastră să dispunem începerea unui astfel de demers. ● **Colectivul de organizare, Liceul „George Enescu“** — Sinaia: Felicitări și multe urări de sănătate. ● **Zapoianu Tudor-Călin** — București: Ne-am gândit și am dat în lucru propunerea dv. O veți vedea materializată în revistă cit de curînd. ● **Radu Ion** — Suceava: Am reținut ideea pentru rubrica „Viața României“. ● **Cirilba Tudor** — Vaslui: De la telefonul dv. ultim n-am mai primit nimic. Dacă s-a rezolvat, scrieți-ne. ● **Păcuraru Silvia** — Iași: Inconstantă pare și viteza trenului care trece pe lîngă stîlpii de telegraf așezați la distanțe inegale. ● **Tudose Illeana** — Gorj: Pînă la urmă n-a iesit nimeni vinovat. Poate că nici n-a fost cineva!

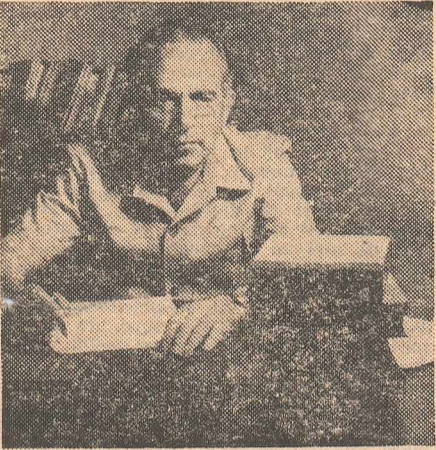
NICOLAE CRISTACHE

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Eu care, ca evreu din Transilvania ocupată de horthyști, am fost deportat de aceștia în lagărele morții,

devenind Häftling nr. 112398, declar:

„Popoarele au fost silite să se supună dictaturii naziste. Dar iată, a existat o excepție. România și-a apărat cetățenii, indiferent de naționalitate. România a fost singura țară din Europa cotropită din care hitleriștii n-au putut trimite nici un tren cu deportați la Birkenau – Auschwitz”

Înainte de a surveni deportarea mea și a familiei mele, optasem pentru formația de matematician. Lagărele morții mi-au orientat destinul în altă direcție. Nu o dată m-am întrebat, și atunci, și mai târziu: cum am izbutit să supraviețuiesc tocmai eu, un adolescent atât de puțin dotat pentru a înfrunța agresiuni, în timp ce alături de mine se prăbușeau pe rând oameni maturi, căliți, mult mai puternici moral și fizic? Sînt convins că am reușit deoarece am dorit, am vrut cu îndrăzneală, cu încăpăținare să supraviețuiesc cu orice preț, pentru a putea dezvălui lumii fărâdelegile săvîrșite de nazisti în umbra crematoriilor. Îți spun sincer, draga prietene: nu-mi vine deloc ușor să scriu despre ce s-a întîmplat atunci... acolo... Râni pe care aș vrea să le cred cicatrizate încep să sîngereze din nou. Totuși, nu pot să nu scriu, să nu strig să se audă ce s-a petrecut în spatele gardurilor de sîrmă

a-arestarea mea din 3 mai 1944. Jandarmul acela timp, cu pene de cocos la pălărie, care n-a scos nici o vorbă, ci a îndreptat doar o baionetă spre mine? Sergentul major — îi știu și numele: Gyorffy —, care, rîcnind, mi-a adus la cunoștință că sînt arestat? Dar el era doar o uncaită. Executa un ordin al șefilor. Ei — al altor șefi. Și așa pot să ajung pînă la guvernul horthyist, la Horthy, la Hitler, la fascism în general. Dar eu nu am fost arestat și deportat în general și nici părinții și frații mei n-au fost uciși în general, ei în mod concret, de oameni vii, reali, care au acționat pe baza unor ordine semnate de oameni la fel de vii și de reali. Nu se poate lupta cu șansă de izbîndă împotriva războiului, genocidului, reinvierii fascismului fără a delimita răspunderile juridice și morale pentru provocarea unor astfel de cataclisme. Și nu este vorba, cred eu, numai de răspunderile individuale, ci și de cele colective. Mă gîndesc la răspunderea popoarelor înseși. Se știe că nazisti au deportat milioane și milioane de oameni din toate țările cotropite de ei. La prima vedere, s-ar putea spune că nu s-a putut face nimic. Eu care, ca evreu din Transilvania ocupată de horthyști, am fost deportat de aceștia în lagărele morții devenind Häftling nr. 112398, declar: „Popoarele au fost silite să se supună dictaturii naziste. Dar iată, a existat o excepție. România și-a apărat cetățenii, indiferent de naționalitate. România a fost singura țară din Europa cotropită din care hitleriștii n-au putut trimite nici un tren cu deportați la Birkenau-Auschwitz”.

discuțăm se datorește în primul rînd faptului că antifascismul constituie una dintre componentele fundamentale ale educației tinerelor generații din România contemporană. În repetate rînduri, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a relevat dimensiunea programatică a operei de făurire a unui om nou printr-o educație în spiritul năzuințelor de pace și progres, a unui profund și autentic umanism.

— Un om asemeni dv., aplecat de decenii asupra unui trecut tragic, trăit, are, desigur, și proiecte de viitor...

— Unul dintre proiectele mele imediate își are geneza chiar în tabletele găzduite cu atita generozitate și consecvență în paginile revistei Flacăra. Mai exact spus, Dictionarul de lazar urmează să apară în volum. Receptivitatea poetului Adrian Păunescu la propunerea mea de acum doi ani și jumătate a grăbit materializarea acestui proiect. Îi mulțumesc pentru aceasta din inimă. Mulțumesc, de asemenea, cititorilor care mi-au scris și ale căror calde cuvinte au constituit pentru mine o mare incurajare. În incheiere aș dori să reamintesc că am scris, scriu și voi scrie: „în memoria mamei mele, Iolanda, ucisă la Birkenau-Auschwitz; în memoria tatălui meu, Edmund, asasinat la Gusen II — Mauthausen; în memoria fraților mei gemeni, Cornel și Cornelia, asfixiați în camerele de gazare la Birkenau-Auschwitz, cînd abia impliniseră 14 ani; în memoria fratelui meu mai mic, Valentin, ars la vîrsta de opt ani în crematoriul nr. doi sau nr. trei din Birkenau-Auschwitz; în memoria tuturor celor la a căror luptă și moarte am fost martor ocular în lagărele Birkenau-Auschwitz, Kaufering nr. 4, Kaufering nr. 9 și Landsberg; în memoria tuturor deportaților și luptătorilor antifasciști care, triși în lagărele de concentrare naziste, ce împinză Europa, au murit incredunți că fascismul va fi înfrînt, că viața va triumfa asupra morții”.

MIHAI PELIN

Mulțumesc revistei „Flacăra” pentru generozitatea și consecvența cu care a găzduit rubrica „Dictionar de lazar”, mulțumesc cititorilor ei care m-au încurajat și m-au încurajat prin scrisorile lor

Oliver Lustig

— Stimate tovarășe Oliver Lustig, Dictionarul de lazar, rubrica susținută de dv. în Flacăra vreme de peste doi ani, se încheie. Dar subiectul ei ne pare a fi inepuizabil...

— Este și firesc. Despre ororile îndurate de omenire în anii celui de-al doilea război mondial nu s-a spus încă totul. Nu întîmplător, în numeroase țări ale lumii, publiciști, istorici, scriitorii reiau acest dosar, abordîndu-l din unghiuri și în modalități diferite.

— Ați scris mai multe cărți despre crimele săvîrșite de fascism împotriva umanității, toate fiind adevărate radiografii ale acestui flagel. Temeiul lor a fost doar experiența personală?

— Trebuie să vă fac o mărturisire.

ghimpată ale miilor de lagăre de exterminare ce împinză Europa cotropită de nazisti. Adolf Eichmann, expertul numărului unu al Reichului în „rezolvarea definitivă a problemei evreiești” afirma: „O sută de morți reprezintă o catastrofă; cinci milioane — o cifră statistică”. Înarmați cu această filosofie mai mult decît cînică, nazisti nu au anihilat numai milioane de vieți; în nebunia lor au ajuns să se îndrăjească împotriva vieții însăși.

— Acum, astăzi, cum se poate opune cuvîntul scris, cu mai multă tărie, spectrului reinvierii fascismului?

— Așezînd în centrul tuturor problemelor responsabilitatea morală. M-am întrebat deseori: cine este vinovat pentru

— Cum explicați interesul mare, deosebit de viu al tinerilor noștri față de literatură-document?

— Redactorul șef al revistei dv. a surprîntitul inspirat rubrica mea: „Tinerii trebuie să știe”. Aș adăuga cu mare satisfacție că tinerii din țara noastră chiar vor să știe. Îi interesează în cel mai înalt grad trecutul. Astfel își pot explica și pot prețui mai bine prezentul, își pot dimensiona răspunderile în viitor. Fiește, atracția pentru tematica asupra căreia

Nota redacției

Încheiem aici unul dintre cele mai emoționante cicluri de articole pe care Flacăra le-a găzduit vreodată: rubrica Tinerii trebuie să știe a fostului Häftling nr. 112398, fratele și prietenul nostru, importantul scriitor și gazetar Oliver Lustig. Am pus această rubrică în revistă încă înainte de a-l cunoaște personal pe autorul ei. Ni s-a părut că actuala generație de învățăci ai conștiinței trebuie să afle adevărul despre unul dintre pericolele cele mai grave care au amenințat ființa umană: fascismul. Există năravul ca depărtarea de un subiect fierbînt să-l usuce în ochii noștri. Nimic mai grav decît amnezia. Fiește, nici nimic mai obositor decît memoria care ține loc de prezent. Dar nu sîntem atît de departe de anii cumplii, de anii sîngeroși în care, alături de celelalte nații prigonite și însingurate, evreii, aceste flori ale pămîntului și ale soarelui, erau exterminați pentru că erau evrei, nu sîntem atît de departe de im-prescriptibilă crimă a fascismului, nu sîntem atît de departe încît referirea, cu date concrete și cu „fotografii de epocă”, la lagărele de concentrare și de exterminare să fie una livrescă. Prin Oliver Lustig, Flacăra consideră că a avut un trimis special în istorie. Un pătit și minunat martor ocular, care s-a întors în prezent să ne spună adevărul. Și adevărurile acestui adevăr sînt mai multe. Nu ultimul dintre adevăruri este cel care condamnă esența fascismului și care trebuie să stea în creierul fiecărui om, ca un clop de alarmă: înstrăinarea omului de condiția sa, înstrăinarea drepturilor și obligațiilor sale poate duce, va duce cu siguranță, la pierderea omului. Omenirea nu este doar o sumă de țări, o sumă în care fiecare factor face ce vrea. Omenirea este și opțiunea noastră unanimă. Și una e să nu avem dreptul să ne amesteacă în afacerile altor țări, cum superb definește partidul nostru, astăzi, politica sa, și alta e să lăsăm răul să se dezvolte dintr-o stupidă și falsă pacifistă idee de coexistență a tuturor semnelor morale. Oliver Lustig a trebuit să scrie această carte. Flacăra a trebuit să se facă tribuna acestei conștiințe însingurate. Cu bucurie aflăm astăzi, la încheierea rubricii, că ura împotriva fascismului face parte din dragostea lui Oliver Lustig față de viață și cu o și mai mare bucurie aflăm aceste vorbe care constituie titlul dialogului lui Lustig cu lumea. „Eu care, ca evreu din Transilvania ocupată de horthyști, am fost deportat de aceștia în lagărele morții devenind Häftling nr. 112398, declar: Popoarele au fost silite să se supună dictaturii naziste. Dar iată, a existat o excepție. România și-a apărat cetățenii, indiferent de naționalitate. România a fost singura țară din Europa cotropită din care hitleriștii n-au putut trimite nici un tren cu deportați la Birkenau-Auschwitz”.

Cu mindria de a face parte dintr-un popor care nu a avut vocația fascismului, cu emoția de a participa la lupta Partidului Comunist Român pentru progres și democrație în lumea de azi, cu încrederea că forțele binelui se vor retransa cîștigînd pentru noi toți măcar o pace de o mie de ani, încheiem pentru moment rubrica Tinerii trebuie să știe a lui Oliver Lustig. Zicem pentru moment, fiindcă ori de cite ori va fi nevoie ca în conștiința unei generații umane crudele adevăruri ale unui trecut mai îndepărtat sau mai apropiat să fie retezite, ne vom adresa în primul rînd, celor ce au supraviețuit unui coșmar, unei crime, unei umilințe istorice.

Acum, cînd punem acest punct unei superbe strădanii morale și literare (pe care nobila editură clujeană „Dacia” sperăm s-o adune între coperti cit mai curînd), nici nu știm ce este acest punct, o picătură de cerneală sau o lacrimă. Și nici nu știm ce face mina noastră cînd scrie. Scrie sau se asază o picătură de birtie, spre veșnică pomenire a milioaneilor de evrei uciși în numele antiomului. Fie ca veghea lumii să nu mai îngăduie niciodată crime ca acelea la care au fost supuși evreii și la care au fost supuși, ca într-o îngemănare fatală de suferinți, cei mai buni, cei mai loiali și mai apropiați frați ai lor, români.

ADRIAN PĂUNESCU

Intr-un amurg impovărat de istorie, printre ruinele Palmirei

De-a lungul mileniilor, peste pămîntul Siriei au trecut multe oști cotropitoare. S-au abătut ne-numărate și pustiitoare furtuni de nisip.

Mileniile s-au scurs. Cotropitorii s-au risipit, au pierit. Acum se întîmplă nisipul furtunilor și de sub straturile uitării ies la lumina soarelui dogoritor al Siriei uimitoare vestigii ale unei civilizații strălucitoare. Oamenii de-atunci trăiesc din nou prin urmele lăstate și redescoperite acum.

La Birkenau-Auschwitz, nazisti au judecat și calculat cu un cinism feroce, dar meticulos și exact, cum trebuie să ucidă, să distrugă, să ascundă, pentru ca despre cei 6.000.000 de Häftling-i exterminați, niciodată nimeni să nu știe nimic. Cu macabrul lor simț practic, ei au intuit esențialul: cadavrele nu trebuie îngropate! Oricît de adînc ar fi fost săpate mormintele, oricît de des s-ar fi plantat copacii deasupra lor, nu se putea exclude pericolul ca într-o zi, peste veacuri sau milenii, să fie redescoperite.

Și atunci, același macabru simț practic i-a îndemnat să ardă cadavrele. Și le-au ars. Au ars șase milioane de creiere. Șase milioane de inimi. Au transformat în cenușă șase milioane de vieți.

Cu logica lor de asasini de profesie, au calculat meticulos și precis: cenușa va fi luată de ape și de vînturi, amestecată cu fire de nisip, de praf și nimeni, niciodată, oricît ar analiza aceste fire de cenușă, nisip și praf, nu va putea reconstitui nici creierele, nici inimile arse, nu va putea deduce ce fel de vieți, cite și unde au fost ucise.

Eram încă unul dintre milioanele de Totenkandidaten, de candidați la moarte ai Birkenaului, cînd mi-am jurat că oricît de cumplit va fi calvarul să nu cedez, să supraviețuiesc pentru a putea spune în gura mare, să mă audă întreaga lume, ce crime strigătoare la cer au fost săvîrșite în acest lagăr.

Mi-am ținut jurămîntul. Unii mi-au sugerat să scriu și despre altceva, adică să las Birkenau să se liniștească.

Am fost pe punctul să-i ascult...

În vara lui 1980, plîmbîndu-mă, într-un amurg impovărat de istorie, printre ruinele Palmirei, m-am hotărît că atît cit îmi va fi dat să mai trăiesc în cea de-a doua viață a mea, în cea de după supraviețuire, nu voi înceta să scriu despre cei aproape șase milioane de Häftling-i care atunci... acolo... la Birkenau au fost arși în crematoriile și a căror cenușă — dusă de Vistula spre mări și oceane ori spulberată de vînturile Poloniei, amestecată cu fire de nisip și de praf — s-a risipit pe întreaga planetă.

Da, voi continua să scriu despre ei... ca să nu fie uitați!

OLIVER LUSTIG

Cronica spectacolelor

Regina balului

Regina balului e frumoasa din pădurea adormită care plonjează, printr-un concurs aberant de împrejurări dar nu lipsit de o stranie poezie, în mirajul culiselor unui film. Regina balului e un strigăt înăbușit pe un platou de filmare rămas pustiu după ce reflectoarele s-au stins și fardurile s-au scurs. Regina balului e istoria unei existențe îndepărtate artificial de rosturile ei în lume și împinse în zona artei unde pământul fuge de sub picioare și unde guvernează alte legi, imposibil de cludat, unde viața e transfigurată și unde nimeni nu poate face nimic fără vocație, fără talent. Regina balului e diagrama unui eșec: a diletantismului.

Piesa s-ar putea rezuma astfel: o femeie tânără, frumoasă, aleasă odată regina unui bal cu tombolă, e invitată de un regizor să joace rolul principal într-un film. Frunțașă la locul ei de muncă, plină de farmec și cu un umor tonic, sănătos, femeia devine treptat o păpușă mecanică dereglată care-și trădează harurile de soție și de mamă, abandonându-se unei vieți de excepție pentru care nu e pregătită, unei existențe frivole și false. Până când, obligată să filmeze (chiar în întreprinderea din care a evadat) propriul ei rol dintr-o viață obișnuită de femeie plină de griji dar stăpână pe sine, își dă seama că s-a îndepărtat prea mult de condiția sa adevărată, „trage” cei mai buni metri de peliculă și odată cu aceasta se reintoarce la viața concretă, imediată, renunțând la lumea iluziilor de celucid. Femeia se regăsește pe sine printr-o infringere meritată care se transformă într-o victorie a bunului simț.

Piesa e scrisă cu nerv, cinematografic, cu dramatism bine temperat, cu schimburi de replici mustoase, cu portrele expresive și colorate. Nicolae Mateescu a trăit atent în culisele teatrului, a fost el însuși confiscat o vreme de mirajul scenei și de poezia tulburătoare a unui diletantism elevat, devenit acum romantic. Nicolae Mateescu e un dramaturg întâmplător, așa cum ne asigură prin monologul transcris în programul de sală? Poate. Dar e un dramaturg care suflă bine în pinzele corăbiilor sale aflate în larg.

Sînt unele scene încă transparente și fragile în „scenariul” său, care nu rezistă furtunilor decât într-un pahar cu apă. Adevărul e că Nicolae Mateescu și-a propus prea puțin cu această piesă. Ea rămîne preludivă demn de premiat și de aplaudat al unei cariere de dramaturg de care teatrul românesc are nevoie. Un preludiv ferm, adevărat, care demonstrează o profundă cunoaștere a caracterelor și mai ales a vieții deocamdată, dar încă lipsit de ambițiile unor conflicte categorice, pe viață și pe moarte.

Spectacolul Teatrului „Ion Vasilescu” e bine gândit de Grigore Popa. El a salvat textul din capetele frumoase ale epicului sau pur și simplu ale reportajului și l-a transformat într-o reprezentare în care sînt părăsite sechelele vechiului teatru de mucava, convențional și adormit, ale vechiului teatru cu pistoale încărcate de gloanțe oarbe. Grigore Popa i-a pus pe actori să tragă cu gloanțe adevărate. Și lucrul acesta e greu pentru unii actori deprinși cu confortul spectacolului inodor, incolor și insipid, pentru că se trăiește pe scenă în priză directă, pentru că trădările cu clenciuri de meșteșugar se simt. Actorii Teatrului „Ion Vasilescu” s-au apropiat cu înțelegere de această modalitate „ciné-verité” de exprimare abordată de regizor, adept al unui teatru crud, dur, într-o piesă care obligă la un realism terestru, la autenticitate, nu la contra-facere. L-au înțeles în primul rînd Doru Ana, actor profund concentrat, cu aplomb, firesc, rupt parcă din viață, asumindu-și rolul ca pe un destin, Gabriela Vlad, actriță de devotament și de curaj, cu farmec, grașind ușor și care devine în unele scene aproape fosforescentă, Lavinia Jemnea, om credincios de echipă, cu replica dată secant, cu zeflemea și năduf, Ion Lemnar, actor rafinat și uneori ezitant, într-o compoziție plastică, într-un rol plin de contradicții, Dinu Cezar, amintind de tigrul de odinioară și focurile de artificii de demult, cu umor trist și visător, într-un rol de profesionist infrînt și cabolin, Cornel Gîrbea, exploziv și fanfaron într-un iremediabil curtezan de platou care mănincă film pe piine, Domnița Mărculescu, autoritară, caldă și tonică într-un rol introdus cam abrupt în scenă, și Irina Birlădeanu filmată parcă din viața de toate zilele a unei eroine de plan secund.

Regina balului este o reprezentare de pluton, cu frumoase momente de teatru, cu insuficiențe care țin de text dar și de unele inconsecvențe regizorale, o reprezentare plină de promisiuni, un experiment necesar pentru un teatru obișnuit multă vreme să plutească în derivă printr-o dramaturgie îndepărtată de conflictele reale ale existenței, o reprezentare care lansează un dramaturg de mare talent și atrage din nou atenția asupra unui regizor care nu s-a mai întâlnit exact cu teatrul politic și de avangardă făcut odinioară la teatrul Podul.

ADRIAN DOHOTARU

„Pe un rotocol de fum, azi pornim pe-al cărții drum”

Dacă Fetifa cu chibrituri a lui Andersen ar fi întâlnit o asemenea casă deschisă tuturor copiilor, ca Secția pentru copii a Bibliotecii municipale „Mihail Sadoveanu” din București, ea n-ar fi înghețat pe strada. Din discuțiile cu Febronia Costache-Omescu, șefa secției, Sanda Ștefănescu, Aurelia Caras și Gabriela Stamatiate, care-și confundă, fiecare, meseria de bibliotecar cu propriul ideal de viață, am notat câteva puncte de vedere cu privire la fenomenul literar pentru copii. O atenție deosebită trebuie acordată preșcolariilor, scoțându-se că aceasta este vîrsta de asimilare maximă a deprinderilor. Ei sînt îndrumați spre carte, care le va răspunde la toate întrebările și în care vor găsi dezlăgarea tuturor enigmelor și izvorul tuturor viselor. În general, nu ducem lipsă de carte pentru copii, ci de lipsă de informație sistematică asupra aparițiilor, care sînt înăbușate pe educatori, pe părinți, pe copii. Ar trebui ca publicațiile noastre să consacre mai mult spațiu literaturii adresate copiilor și aceasta să nu fie în atenția specialiștilor numai la prilejuri festive. Chiar dacă pentru copii se scrie greu, tocmai pentru că se pare că e foarte ușor, să ne amintim că marii noștri clasici nu numai că au scris pentru copii, dar au fost și autori de manuale școlare. După desființarea, acum cîțiva ani, a bibliotecilor comunale, cărțile din fondul acestora s-au transferat bibliotecilor școlare, conduse de un cadru didactic, uneori navetist, care preferă să nu le imprumute decât să aibă probleme cu gestiunea. Acest lucru are și va avea urmări. Nici casele pionierilor, nici Casa centrală a pionierilor nu au bibliotecă, deși unele au cenoacuri literare. Pentru a suplini această lipsă, Biblioteca „M. Sadoveanu”, ajutată de municipalitate, a înființat zece biblioteci pentru copii în Capitală, foarte frecventate, unde copiii se împrietesc pe viață cu cartea. Dar nu există încă în Balta Albă și Drumul Taberei, de exemplu. Copiii mai mari li se recomandă literatura nebeletristică, pentru informarea lor în diverse domenii. Dar se simte acut lipsa literaturii social-politice și de etică pentru copii.

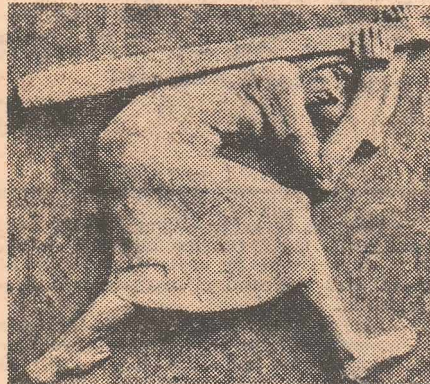
Un loc aparte în activitatea bibliotecii pentru copii îl ocupă teatrul de păpuși. În programul de sală al spectacolului cu care au cîștigat etapa pe municipiu a celei de-a III-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României” citim: Regie — machete, decor și păpuși, confecționarea decorurilor și păpușilor — Gabriela Stamatiate. Despre această colegă-păpușar, șefa secției îmi spune că duce mereu tot felul de lucruri neașteptate în geantă: clește, cuie, sîrme, ciocan. Gabriela Stamatiate își amintește cum a început acum 8 ani să dea viață personajelor din cărți, scopul fiind de a prezenta cartea cu ajutorul păpușii. Și din joacă în joacă, cei peste 30 de mici păpușari conduși de „tanti Gabi” au cîștigat Premiul I, „strigarea întii”, pe țară la ediția precedentă a „Cîntării României”, cu piesa lui Alecu Popovici „Spaima lui Matache”. Cu toții au adus nasturi, culori, diverse materiale, cartoane, cataramă, culori, aracet din care, în „atelierul fermecat”, s-au născut minunile care prind viață în spectacol, minuite de fetițele și băieții trupel. După confecționarea păpușilor și a decorurilor — anul acesta le-a fost mai ușor, căci au fost dotați cu o ma-

șină de cusut — au repetat de două ori pe săptămînă. Unii copii vin aici de departe, ca Mihaela Prodeus, clasa a VIII-a, și Laurențiu Tănase, clasa a IV-a, din Calea Rahovei. În „Păcălici și Tîndăleț” de Nicolae Labiș (adaptare scenică Val Lefescu) evoluează pe mica scenă, cu dese schimbări de decor, nu mai puțin de 41 de personaje, unele insuflete de 2 și chiar 3 minutori, într-un ritm alert, unele dansînd și cîntînd la diferite instrumente. Micii artiști păpușari din str. Cristian Tell fac și „turnec”: la spitalul „Gr. Alexandrescu”, în Herăstrău, la Muzeul satului, la grădinițe, la casa copilului, la casa de bătrîni. În fiecare an sîrbătorește pomul de iarnă, cu plugușor, cu dansuri și program de varietăți.

La bibliotecă se mai organizează întâlniri cu scriitorii, sondaje de opinie în vederea acordării „Trofeului micului cititor” (în colaborare cu Consiliul Național al Organizației Pionierilor), expoziții de artă plastică. Cînd am vizitat biblioteca, tocmai se demontase o expoziție a cercului de artă plastică al Școlii ajutoare din Tg. Jiu. Profesorul Constantin Nistor, care nu a putut vedea expoziția din motive de sănătate, povestește cum a reușit să-i orienteze, cu răbdare și discreție, spre artă pe acești copii cu care este mai greu de lucrat. Toată admirația pentru strădania lor de a pătrunde în lume, de a o cunoaște, de a o reprezenta.

Acum doi ani au început la bibliotecă lucrări de renovare și reamenajare. După ce constructorul va pleca și se va curăța curtea, va fi amenajat un loc de citit în aer liber. Ar fi bine dacă și celelalte clădiri de aici ar aparține bibliotecii — un „club fantomă” și o magazie — căci s-ar putea extinde activitățile acestei case a cărții, unde copiii vin cu plăcere și orfolos, suplinindu-se astfel lipsa de timp a părinților. Pentru terminarea treburilor la sala teatrului de păpuși ar mai fi de lucru maximum două zile, dacă ar veni un geamgîu, un electrician și un timplar. Imediat, în mica sală de spectacole ar răsună prologul îndrăgît de copii: „Un teatru în miniatură, / Va bate primul gong acum / Și gestul și cimilitura / În piesă vor porni la drum. // Iar rolul dacă-i mic sau mare, / Parcă-i jucat de un ghidus, / Atenție, deci, ficcare: / Incepe teatrul de păpuși!”

REGHINA VARVICI

ION IRIMESCU - Povară

CAP LIMPEDE

CARTE

Editura Serisul Românesc ne-a dăruit o carte de excepție. Cum am devenit scriitor de Panait Istrati. Volumul nu este altceva decât o „reconstituire” pe bază de texte autobiografice, alese, traduse și adnotate de Alexandru Talex, unul din prietenii de inimă ai marele scriitor român, acest nou și adevărat „Gorki balcanic” cum l-a numit critica literară franceză imediat după apariția romanului Chira Chiralina. În legătură cu substanța acestei cărți ce se vrea o confesiune de credință literară și estetică, traducătorul, Alexandru Talex, a ales un fragment dintr-o opinie semnată de Panait Istrati într-un studiu intitulat Arta și Umanitatea astăzi: „În negura vieții, arta este singura noastră lumină și poate unica nădejde de desăvîșire universală (...) în stare să poată schimba, în curgera veacurilor, fața ărită a lumii”. Editura „Dacia” se poate felicita ea însăși pentru publicarea romanului-reportaj semnat de Oriana Fallaci și intitulat Dacă Soarele moare. De ce? Pentru că Oriana Fallaci, dincolo de faptul că este considerată ca unul dintre cei mai frenetici reporteri con-

temporari, este și un scriitor în adevăratul sens al cuvîntului, panoplia sa fiind împodobită cu numeroase premii cucerite pentru cărțile sale de reportaje și de literatură. Despre volumul în cauză, tradus de Constantin Ivanescu, doar două amănunte: este o amplă relatare și descriere a vieții cosmopolite americane pînă la lansarea lor spre Lună, dar și o dezbateră privind condiția morală a omului supertehnicizat din zilele noastre, om care trebuie să rămînă Om și nu om-mașină. Revemim la literatura română și semnalăm o premieră în ceea ce privește traducerea poeziei marelui nostru poet, Mihai Eminescu. Este vorba de un amplu volum apărut la Editura „Minerva”, în ediție bilingvă, român-romano-spaniolă, a romanului Baltagul, de Mihail Sadoveanu, traducerea fiind asigurată de Marisa Filinich. Precizăm că romanul Baltagul a mai cunoscut o traducere în limba spaniolă acum 17 ani, cînd Maria Teresa León l-a publicat la Buenos Aires. Și pentru că tot trecem în revistă cărțile apărute la „Mi-

nerva”, să consemnăm că în populara colecție BPT au apărut două noi volume din celebra O mie și una de nopți, volumele cuprinzînd nopțile 45-102 și, respectiv, 103-145 din săgălnica și fermecătoarea poveste a Șeherezadei. Traducerea: Haralambie Grămesu. Cu primul volum intitulat Folclorul românesc (Momente și sinteze), reputatul etnolog Ovidiu Birlea ne face o frumoasă promisiune privind comentariile de ultimă oră al inestimabilului nostru tezaur folcloric. În colecția Curente și Sinteze a Editurii Meridiane a apărut Psihologia Kitsch-ului, sau arta fericirii, de Abraham Moles, în traducerea Marianei Rădulescu. Tot la Editura Meridiane, dar în colecția Biblioteca de artă, seria Artă și gândire, în traducerea Andrei Teodorescu și a lui Andrei Bantaș, cu o prefață de Dan Grigorescu, au apărut sub titlul Despre sublim și frumos, o serie de scrieri estetice pe care Edmund Burke le publică pentru prima dată în 1757, cînd le-a adunat sub titlul Cercetarea filozofică a originii ideilor despre sublim și frumos. Ne-am fi așteptat, dintr-o prejudecată de care este foarte greu să scapi, ca trilogia Intemeietorii (epopee populară în trei drame) semnată de Șerban Codrin (un foarte tânăr dramaturg, cunoscut

în lumea teatrului prin piesele Alexandru Lăpușneanu, Mesagerul, Podul soarelui, Lance pentru flămară și Pe drumul Parisului) și apărută la Slobozia, de sub teacurile tipografiei județene, să nu depășească o anume dezbateră uscată și rece, prea mult documentaristă, a acelor îndepărtate și eroice momente în care personajele principale au fost Burebista, Deceneu, Decabal și Traian. Ei bine, spre surprinderea și plăcerea noastră, a cititorului, Șerban Codrin s-a întrecut nu doar pe sine, ci a depășit cu mult stacheta valorică a unor astfel de piese cu caracter strict istoric, dezbateră sa dramaturgică avînd o căldură și o tensiune demne de atenția oricărui teatru și a oricărui regizor. Aveți încredere în această trilogie.

Cărți pentru copii

Acum, în pragul vacanței mari a școlariilor, ne facem datoria de a anunța câteva noi apariții de la Editura „Ion Creangă”: sînt volume ce se adresează mai ales celor mai mici școlari, aceluia care abia de cîțiva ani au învățat taina literelor, ceea ce scuză într-un fel precaritatea unora dintre textele Elisabeta Preda în A venit o zîină bună (lector Vînciu Gaftă) versi-

fică astfel „Din pătut pînă la prag / Tot ce întîlnesc mi-e drag: / Cărțile cu poezii, / Raftul meu cu jucării, / Mama, tata și bunicul, / Scăunelul și pisicul. / Casa e un colț de vis / Dintr-al țării larg cuprins!”. De o foarte frumoasă prezentare grafică se bucură și volumul lui Alexandru Bălănescu — Copiii Maramureșului (lector — Ricus Ioana, ilustrațiile aparțin lui Ion Panaitescu). Autorul familiarizează cititorii cu noțiunile de anotimp, cu lunile anului, le povestește câteva balade populare etc. Este o cărticică frumoasă, cu versuri îngrijit elaborate pe care copiii le vor citi, cu siguranță, cu plăcere. Lucian Valea face cunoscută pătaniile lui Pătrăciță, Lunganu și ale altor prieteni ai lor. Un lungan e-un geamanfan are atît textul cit și ilustrațiile de o factură modernă. Folosind vorbirea directă, mai puțin printr-o poezie, cartea este un adevărat dialog cu cititorii săi. Cu părinți, mătuși, bunici și o droaie de pitici, scrisă de Viorica Tomescu, Editura „Ion Creangă” adaugă un nou volum ce se bucură de o inspirată prezentare gra-

fică. Ilustrațiile Clarettei Wacttel fiind atractive și pe placul copiilor. Dar ce ne facem cu textul? (lector Ioana Ricus).

TEATRU

● La Teatrul Nottara se repetă Frații Karamazov și nu Crimă și pedeapsă, cum greșit am anunțat în numărul trecut, datorită unei informații eronate.

Pentru stagiunea estivală TEATRUL GIULEȘTI anunță un spectacol de sunet și lumină Popas în istorie, la care va participa întreg colectivul de actori. Regia aparține lui Tudor Mărculescu. Spectacolele vor avea loc la Muzeul de artă al republicii. ● În pregătire, pentru deschiderea stagiunii viitoare, un spectacol cu piesa lui Alexandru Sever Anunț la mica publicitate. Regia: Geta Vlad. ● De asemenea, se repetă piesele Pericle de William Shakespeare în regia lui Dinu Cernescu, precum și Dragostea prințeselor de Sașa Lichy, un spectacol

Vorbiți și scrieți românește

BATA, BETE, folosit mai ales cu forma de plural, pe cale de a fi uitat, odată cu părăsirea portului tradițional românesc. Denumeste cingătoarea îngustă și lungă cu care se încingeau bătrânii noștri peste mijloc de mai multe ori. Alături de **cingătoare, briu, brinisor, brinet, brăcie, brățele**, acoperă o zonă de semnificație nuanțată analizată în limba română populară. Cum termenii legați de modă și de vestimentație sînt cei mai trecători în limbă, acest cuvînt nu ne-ar atrage atenția dacă n-ar fi totuși foarte vechi, venindu-ne din latină. „Dragostea din ce se-ncepe? Din inele și din bete... A da pe bete pe cineva” - a-l da de gol. De la acest cuvînt derivă și **beteală**, cunoscut tuturor.

BECHER, cuvînt binecunoscut datorită potlogărilor lui Dandanache, dar mulți nu știu că înseamnă „neinsurat, burlac, celibatar, holtei, cavaler”, pomenit ca

atare și-n **Galaxia burlacilor** de D. Dinulescu: „Tu ești, mîndro, prefăcută, Toți bicherii te sîrută”.

BIDIVIU. Alt cuvînt turcesc, a ajuns să însemne „cal ager, frumos, sprinten, care mîncă jăratec și se ține tot în întuneric, spre a fi cît mai năraș: El că-și are-un bidiviu, Cu singe de argînt viu.” Folosit și despre oamenii subțirei, dar iuți la treabă.

BIRLIC. Cuvînt de toată lumea iubit, dar puțini mai știu ce înseamnă: la jocul de cărți, iubit cu patimă de marele actor Grigore Vasiliu, **birlic** se spunea asului. Pe vremuri școlarii numeau în glumă astfel nota cea mai mică: 1.

BLAGĂ - bogăție, avere, bunuri. Purtat de marele nostru poet, acest nume pare pseudonim literar, într-atîta e de potrivit. Caz rar de predestinare. Cuvîntul **blagă** e popular în vestul țării: „Vin la mine de mîia, C-atîta blagă țî-oi da, Cu carul bani-i căra, Cu galbenii te-i juca...” Il întâlnim și la Șincai: „Au și trimis muma-sa și o au luat de la Cantacuzenul, cu toată blaga, carea o ducea cu zece cară”.

ION COJA

Cronica literară

Gheorghe Tomozei: „Amintiri despre mine”

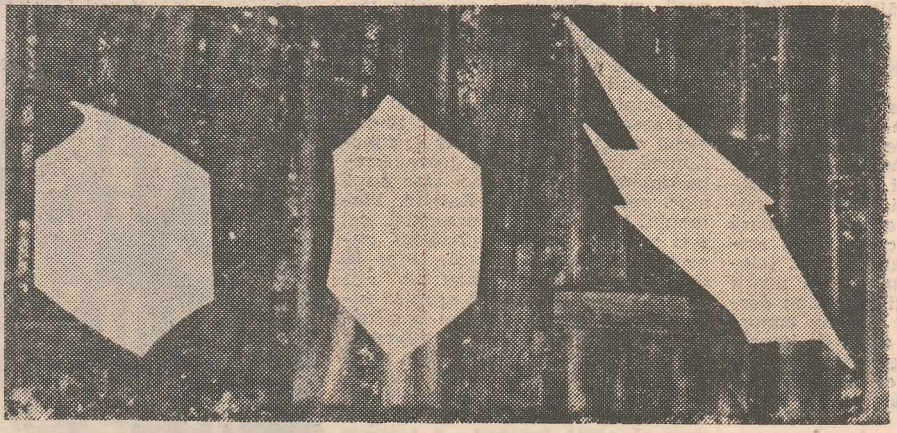

Ce strălucitoare continuă să fie poezia lui Gheorghe Tomozei! De la primele volume și pînă la cel apărut în urmă cu câteva luni, **Amintiri despre mine** (Editura Eminescu), ea are aceeași înfățișare de construcție splendidă, menită să farnece pe oricine o contemplant. Și cu toate că în alcătuirea sa n-au survenit de-a lungul anilor prefaceri spectaculoase, acest eșafodaj liric n-a devenit monoton, creează aceeași senzație de inedit ca și la început și te îndeamnă să-l cercetezi cu luare aminte. E ca și cum ai avea privilegiul să asți la o sărbătoare în care invitaților li s-au pregătit surprize la tot pasul pentru a nu cunoaște nici un moment de plictiseală.

În versurile lui Gheorghe Tomozei lumea pare privită printr-un ochian ale cărui lentile nu permit să se vadă decît cele mai frumoase priveliști. Poetul întreprinde o selecție riguroasă a imaginilor pe care le consideră convenite să fie aduse în fața noastră. El veghează cu strănicie ca să nu fim tulbuțați de contactul cu scene în care să fie prezente impuritatea și hidrogenia. De aceea el conturează un tîmăr utopic, o „civitas solis” în care s-a instaurat de demult o stare de beatitudine imposibil de spulberat. Din acest paradis populat de bondari, greieri, furnici, păsări, flori multicolore ne sînt transmise „ultimele vești” pe un ton protocolar, fără nici o precipitare. Din moment ce viața e „filmată cu încetîmătorul” știrile respective sînt comunicate fără nici o grabă, într-un montaj ingenios care ne aduce la cunoștință existența unui tîmăr unde domnesc doar emblemele purității și ale gingășiei și trailul reprezintă convocarea la un spectacol plin de fast. Aici pînă și situațiile cele mai atroce sînt imblinzite. Moartea însăși nu mai înspăimîntă și e tratată cu un suris săgălnic: „De-o fi să pier neapărat / (și ne apărat) / tătăi-mă ca pe-un caiet de dictando linat / ori dacă glonțul va fi dat să-mi vie, / umflăi Colțul cu litere de tipografie, / trupul meu trist / să-l mitralizeze baremi un linotipist.” (*Presentiment și amintire*). În absența unor evenimente importante care să-l smulgă din toropeală și reverie poetul își inventează singur intimități, capabile să-i stîrnească interesul: participă la licitații de fluturi, adoră iubite imaginare, jinduiește să se adăpostească într-o moară de apă, scotieță cel mai sigur refugiu: „...Să stai într-o moară de apă / veche și blindă, / altoită cu o potcovărie de lux, / să ai geamuri rotunde-n perete, / de vas scufundat / să ai podele care să fie și pat / și lingă somnul tău de bărbat, / o muieră plîndă, / adică un fel de toamnă / în rezumat...” Epocile sînt amestecate într-un talmes-balmes în acest cadru fabulos: întîlnim și atmosfera idilelor antichități și pe cea din versurile galante din evul mediu dar și pe cea din romanele burgheze în care eroinele sînt nemulțumite de ambianța strivitoare și aspiră spre alte zări. Dacă altădată poetul glorifica „mașinăriile romantice” acum el slăvește miracasma ierburilor, lumina răspîdită de „fructele impuretăților”, materiile fluide. Autorul combină obiectele în chip insolit, cu fanazia unui Chagall, însă ca și în pinzele acestuia nimic nu te neliniștește: plouă cu mînuși impuscate, ceainicul e plin cu fluturi galbeni, morile de vînt macină vulturi. Totul exprimă o mare bucurie de a trăi într-un teritoriu ocrotit, departe de flagelul secolului. Dar adăpostul său confortabil nu e totuși atît de inviolabil pe cît își închipuie poetul. În cele din urmă zidurile sale protectoare se dovedesc mai fragile și realitatea își trimite mesagerii care depun mărturie despre uniformizarea omului de către o civilizație scăpată uneori de sub controlul umanității, despre conflagrații sau despre dreptul culturii de a fi iubită și respectată. Dacă uneori poetul se alintă și se compară cu un „crin dezamorsat” sau se scototește un „atlet al crinilor” el devine vehement cînd ceva îi primejduiește plămîmurile: „Atlet al crinilor? / Se poate, dar poetul e mai ales soldat / descătușat de inelul muierii, / descătușat de piinea de-acasă, / descătușat de minile mamei, umflăte.” În astfel de poezii Gheorghe Tomozei renunță la conturarea unor suave imagini înțelegînd că lumea nu poate fi cucerită numai prin tandrețe. În timp ce „triburile de roboți” se îmulțesc, „bestia ancestrală” rînjește satisfăcută iar istoria lovește în inocenți, e o culpă să rămii în expectativă și să nu intervii în confruntările omenirii, așa cum bătaile cu flori ale tinerilor de pe alte meleaguri n-au alungat spectrul dezastrelor.

Amintiri despre mine este radiografia conștiinței unui contemporan de-al nostru, un fin intelectual care, cînd melancolic, cînd plin de forță ni se des-tăinuie însetat de frumos și adevăr, de neprihănire și dreptate.

GEORGE ARION

FLORIN MAXA - Obiecte in natură

Monotip

Incredibil de nesemnificativ e consemnat momentul aniversar al revistei **Viața Românească** în chiar paginile ei destinate împlinirii a 75 de ani de existență. Mai participativ, mai substanțial a fost marcată sărbătorirea de consorele ei neimplicate direct în eveniment. Să fim bine înțeleși. Nu e deloc în intenția noastră, exprimîndu-ne mirarea cu privire la sărăcia de idei a numărului cu pricina, să jignim sau să subapreciem cumva valoarea inestimabilă ce o reprezintă multe din semnăturile chemate a cinsti o dată de pisc a culturii românești. Purtătorii acestor semnături au dat, desigur, ce li s-a cerut. Deci reprobul nostru se adresează **concepției** ce a prezidat la întocmirea sumarului unor pagini pe care le-am fi dorit reprezentative. Credem că această sărbătorire a coincis cu un moment crucial din istoria revistei. Sîntem în ceasul de față eliberați de orice prejudecată și dogmatism pentru a ne spune responsabil cît mai deplin și adevărat cuvîntul despre această „tribună activă” a spiritualității noastre. E regretabil că însăși revista în cauză a ratat această ocazie. Cu cîteva salaturi din mers și complizențe nu se poate releva evoluția,

și îndelungată și importantă, a unui autentic act de cultură națională. Și, desigur, nici cu niște amintiri mai mult scrise pentru ca autorii lor să ne apară, chipurile, ca victime ale proletcultismului... Mai consemnăm, în fugă, o omisiune regretabilă: amintirea lui Cicerone Theodorescu, inimos trădător în redacția revistei. Un exemplu superb de transfigurare poetică a evenimentului, de integrare a ocazionalului în sfera înaltă a lirismului, de potențare simbolică a actului cotidian, ne prilejuiește Ion Gheorghe prin poemul său **Poezii din Nord**, aflat în **Luceafărul** (22) ca urmare a unei întîlniri cu oamenii și, unii dintre ei, stihurilor Maramureșului. Începe poemul cu inefabilă aromă de pîrguită bucoavnă românească: „1. S-a intrat în vorbă cu ei și s-a zis lor: / v-am văzut de la porțile voastre de-afară pînă la praguri și uși: // 2. Lăuntru casei voastre l-am cunoscut; / Leagănul coconilor voștri și lingurile voastre; / lăzile de zestre și tot lucrul vostru din casă / și uncelele voastre cele din jurul casei și cele / pentru lucrul țarinei; // 3. Și s-a zis lor: nu pot deosebi, pentru cine / sinteți voi: pentru frumos au pentru folos?”... Citii însă în întregime această atît de cuprinzătoare poezie patriotică.

TRAIAN STOICA

CAP LIMPEDE

pentru copii și tineret în regia Getei Vlad ● **TEATRUL DE COMEDIE** anunță pentru luna iulie premiera cu piesa lui Marin Sorescu **Există nervi**, în regia lui Florin Fătușescu; scenografia - Ion Popescu Udriște; Ca interpreți îi vom putea vedea pe Constantin Băltărețu, Mihai Pădărescu, Iurie Darie, Sanda Toma, Vladimir Găitan, Anca Pandrea ● La același teatru au început repetițiile la comedia lui Teodor Mazilu **Sentimental tan-go**. Regia - Alexandru Colpacci, scenografia - Sanda Musatescu. Din distribuție: Stela Popescu, Vasilica Tastaman, Silviu Stănculescu, Ștefan Tapalagă, Liliana Țicău, Eugen Racoți, Melania Cirje, Dan Tufaru, Gheorghe Crișmaru ● La **TEATRUL NAȚIONAL** din București continuă cu mare succes spectacolele cu **Gimnastică sentimentală**, comedia lui Vasile Voiculescu, unde alături de George Motoi, Valeria Gagealov, Emanoil Petruț, Florina Cercel, Eugenia Maci, Olga Delia Mateescu și alții joacă și tîmărul actor Eugen Cristea, nu de multă vreme venit în colectivul Naționalului ● În **Scrișoarea pierdută** de la același teatru în rolul Zoitei Trahanache va apărea actrița Florina Cercel ● Într-unul din numerele trecute am anunțat că la **Teatrul Bulandra** s-a re-

luat **Furtuna**. Numai că actorul Petre Gheorghiu l-a înlocuit pe George Constantin și nu pe Victor Rebengiuc. Facem conveniența rectificării ● **Teatrul „Ion Vasilescu”** se află de asemenea în stagiune non stop. În luna iulie încep turneele atît pe litoral, valesa Oltului, în stațiunea Amara, în noile județe Giurgiu, Călărași și Ialomița, unde vor fi microstagioni estivale, cît și în parcurile și grădini-le Capitalei. Se vor prezenta spectacolele de succes cu **Bunica se mărită** (care numără peste 500 de reprezentații), **Piatră la rinichi**, **Dulcea ipocrie** a bărbatului matur, **Siciliana** (care a depășit 1300 de spectacole), **Regina balului și alte** ● Pentru stagiunea viitoare se află în lucru **Omul nu e supus mașinii** de Tudor Popescu, care este, de fapt, partea a doua a piesei **Paradis de ocazie**. Regia - Alex. Tocilescu, scenografia - François Pamfil ● În pregătire, la secția de revistă, un nou spectacol muzical. Premiera va fi în această vară. Titlul nu este încă stabilit ● Azi, 11 iunie, în cadrul zilelor călăresciene, la Onești, Teatrul de animație din Bacău prezintă **O tragedie în lumea păpușilor** scrisă de autorul **Enigmei Otilei**. Regia - Radu Popovici, scenografia: Cristina Ciobanu, muzica: Lucian Ionescu. Se aduce

pe scenă lumea fantastă, ironică și lirică a marelui scriitor.

Un disc cu o istorie cam ciudată este acela scos recent de soliștii de muzică populară, constituiți în cuplu, **Mărin și Ioana Cornea**. Un cuplu, cum se știe, ar trebui să se nască din tradiție ori dintr-un temei folcloric nou. Ar urma, prin urmare, să se cunoască un folclor al cîntatului în doi, din care să se aleagă un repertoriu și un gînd de frumos. Cînd la întemeierea unei perechi de cîntăreți nu se află nici tradiție, nici fond repertorial, nici un motiv artistic ales, găsim, cu siguranță, unele rațiuni comerciale ori interesînd calea cea mai ieftină a notorietății. În cazul lui „Mărin și Ioana Cornea”, trecînd peste protocolul „suav anapoda” al numelor - cum ar spune poetul - este interesant de observat că o cîntăreță care să se cheme Ioana Cornea încă nu există. Soața lui Mărin, trebuînd să-și crească pruncii, nu mai are de mult răgazul de cîntat. Persoana ce apare pe disc, zîmbînd de-părtărilor sub voal de mătase și-n ie comandă specială și făcînd invidia lumii cu un medalion din țiguri străine la gît, se

cheamă Ioana Modan. Dacă treburile familiei Cornea privesc, de bună seamă, familia Cornea, e la fel de adevărat că în treburile unei muzici de largă audiență n-ar trebui să se amestece tocmeli de amor. Cuplurile în folclorul muzical sînt o năzdrăvanie relativ recentă. Ele n-au prins să scoată decît cîteva discuri: dar dacă s-a ajuns la discul lui Mărin Cornea și al Ioanei Modan, la penibilul unor servențe înregistrate aici, înseamnă că problema e serioasă. Ca să înțelegem cum devine chestiunea, să vedem ce dialog tratează în toțul săgălniciei lor Mărin și Ioana. În **Douăzeci de primăveri**, melodie cu inflexiuni, ca să le spunem așa indoeuropene, ca și prima piesă a discului, de banda sonoră a filmelor cu „avaramu, a-a-a-a...” cei doi constată că „Douăzeci de primăveri / Am avut lume ca ieri / de-a-tunci anii au trecut / Eu am cam îmbătrînit...”. Versurile au un singur rost: ca să arate cum din Mărin, Mărin răsare.

Memoria privirii este albumul care-l prezintă pe pictorul Vasile Ghin-schi. Apărut la Editura Sport-Turism, cu un studiu introductiv semnat

de Corneliu Ostahie, cartea aceasta, cu reproduceri după picturile lui Chinschi „încamnă, de fapt, o invitație la a privi - cum ne mărturisește prefăcătorul. - Dar mai încamnă și a ajuta privirea să vadă...” „Pictura lui Vasile Chinschi posedă capacitatea de a trezi în noi toți, chiar dacă fiecare îl trăim în alt mod, sentimentul nostalgic cu care amintirea invăluie, pentru a-l proteja parcă, satul. Satul copilăriei noastre sau al copilăriei părinților noștri, sau al pămădirii atîtor generații care ne-au precedat”.

Volumul, redactat de Mihaela Didac, cuprinde un număr îndestulător de reproduceri de o bună calitate tipografică, omagiu tipografic la niște imagini de un farmec deosebit, de un mare rafinament artistic. Tipărirea se bucură de o tehnoredactare de bună calitate, Mihail Cărciog dovedind încăodată dragostea sa pentru artă și cartea de artă.

În redacția revistei clujene **TRIBUNA**, cu o cadență și un simț al calității ce-ar putea fi exemplul și altora, se organizează de ani mulți, expoziții de pictură, grafică și obiecte. Acum, s-a deschis o Expoziție de gravură cu Ion Octavian Fendă, Traian Alexandru Filip și Marcel Aciocoței, cu care se împlinește se-

ria de o sută, prima sută - fără îndoială, - dintr-un număr cu pricina de creștere. Este jubileul, de fapt, al unei inițiative de mare merit, fiindcă la **TRIBUNA** au trimis lucrări aproape toți artiștii de primă importanță ai momentului. Cei trei, absolvenții la clasa picturii lui Traian Brădean, omagiază, prin tinerețe și doctare, nu numai învățătura profesorului și școala contemporană ci și voința de bine a revistei.

Îată ce scrie profesorul Traian Brădean despre elevii săi: „Diplomele celor trei absolvenți ai clasei mele, nefiind opera unor artiști și deci, nici a unor personalități, demonstrează, totuși, interesul și efortul dozaț prin instrucția artistică pentru înțelegerea modurilor de articulare a formelor în întregul imaginii și a acordului dintre expresia efectelor optice incluse și mesaj; această prezentare constituie doar cîteva fragmente din culisele de regie ale unei compoziții și, poate, dincolo de toate relațiile imaginii să mai fie și dorința mea tainică, de a-i vedea pe acești tîmneri muncind cu tot atîta tenacitate, iubind natura și oamenii, închegînd iubirea lor în opere artistice și prin ea continuînd și dezvoltînd școala românească de artă”.

Expoziția va fi deschisă în tot cursul lunii iunie.

Un muzeu in labirint

**Leonardo sau foamea de cauze (IV)
Martirul ipotezei**

Bustul lui Leonardo la Amboise

2.

De aceea mă miră de câte ori Leonardo este numit „olimpianul”. Firește, cei care-l numesc astfel se gîndesc la opoziția dintre olimpici și titani, la caracterul inverșunat și rebel al titanilor detronați de Zeus, din rasa căroră face parte Michelangelo, și la firea olimpicienilor înclinată spre înțelepciune și suris. Dar cit de detașat este Leonardo? În Școala din Atena Rafael i-a pictat chipul în persoana lui Platon. Unii văd în liniștea lui un semn că patimile nu-l ating. Alții îl compară cu Goethe

adăugînd că Faust ca și Leonardo își va sfîrși viața săpînd canale și mlaștini. Și totuși, dincolo de aceste argumente, mă pomenesc întrebîndu-mă: cit de olimpien poate fi un om care locuiește pretutindeni la o răspîntie, care nu-și poate înălțura ezităriile, le poate, cel mult, sili să suridă? Sint absolut convins că Gioconda nu suride ca statuile grecilor. Surisul ei nu înflorește dintr-un echilibru găsit, ci dintr-o indiferență pierdută. Ea întîrzie în suris ca Leonardo în fața operelor sale.

Această incetinelă este ea însăși expresia unei ezitări. Și alți artiști au lucrat încet. Dar incetinelă lui Braque, de pildă, e metodică. Francezul declara că un măr ar putezi pînă ce l-ar picta el și de aceea renunța să-l picteze după natură. În schimb, incetinelă lui Leonardo e un mod de a amîna sfîrșitul, ca și cum încheierea unui proiect ar însemna și eșecul lui. Pentru *Cina cea de taină* n-au fost de ajuns reproșurile starețului mînăstirii Santa Maria delle Grazie; a fost nevoie de intervenția și muștrările ducelui de Milano ca lucrarea să fie terminată. Ore în sir, iar uneori zile întregi, Leonardo își contempla picturile fără să adauge nici o linie. Ținea, poate, brațele încrucișate ca Gioconda și suridea, poate, ca ea, știind, totuși, că „nimic nu se scurge mai repede ca anii”. Parcă destulul său ar fi fost să viseze neconținut absolutul și să trebuiască permanent să constate că nu-l putea atinge.

De fapt, îndoielele mele despre spiritul olimpien nu-l privesc numai pe Leonardo. Recunosc că adesea, în ciuda exemplului pe care ni-l dau grecii și Goethe, m-am îndoit că arta poate avea într-adevăr o detașare olimpienă. Ea nu-și suportă limitele și vrea să le extindă, dar, vrînd să le extindă, uneori nu face decît să le mute foarte aproape de infern. Și oare a trăi tentația absolutului nu înseamnă a trăi și pedeapsa lui? Vine, poate, totdeauna o clipă în care artistul constată că absolutul e inaccesibil. Că a vrea totul e, poate, mijlocul cel mai sigur de a nu obține nimic. Că în timp ce el visa absolutul, viața a trecut neobservată pe lângă el. Și că iubind iubirea, n-a avut vreme să guste iubirea adevărată. El descoperă atunci că grandoarea artei se află într-adevăr în perpetua tensiune între frumusețe și durere. Clipa, viața, sint relative. Trecătoare. Chiar fericirea. Chiar frumusețea. Arta vroia mai mult. Ea vroia chiar totul. A zis: nu-mi ajunge să visez o fericire care moare. În consecință, a căutat absolutul în ceea ce trece și eternitatea în ceea ce moare, chiar dacă aceasta însemna imposibilul. Numai că undeva pe acest drum absolutul începe să aibă un gust amar, iar cei care l-au visat încep să se întrebe dacă n-au greșit, dacă nu s-au amăgît, dacă nu cumva, de dragul imposibilului, au renunțat la singurul lucru ce ne aparține de fapt, clipa. Cu miinile goale, ei nu mai văd altă consolare decît în ceea ce au disprețuit la început. Atunci află că există ceva mai important decît eternitatea: adevărul unei iubiri efemere; și că absolutul nu ne poate învăța, probabil, decît să ne trădăm cit mai puțin trecerea... Cum să te împaci cu această descoperire? Și, pe de altă parte, cum s-o nesocotești? Nu avem la îndemînă decît ceea ce e relativ și singurul lucru veșnic e surisul unei clipe trecătoare. Poate asta vrea să ne facă Gioconda să înțelegem. Dar greutatea nu e să înțelegi, ci să te consolezi cu ceea ce ai înțeles. Să-ți spui: mă confund orb în clipă sau voi încerca să rămîn străin de dezamăgiri. Poate fi vreuna dintre aceste soluții soluția artei?

Mi-e greu să cred. Arta, îmi spun, îl repetă în fond pe Sisif. Jos în vale e clipa. Pe culme, eternitatea. Între ele stîncă lui Sisif e suită mereu și se rostogolește la vale. Poate nici grecii n-au vrut să fugă de suferința prin seninătatea statuilor lor, ci să limiteze suferința și s-o exorcizeze prin suris, iar idealul clasic a fost înțeles greșit. Și nu mă mir că au existat înșetați de absolut care s-au întors din deșerturile metafizice gata să strige orice pasiune cu condiția ca ea să le ardă buzele.

Sau, poate, eu nu sint în stare să pricep mărgeția detașării. Nu cred decît în înțelepciunea amară care nu renunță la nimic, nici la lăcomia de a vrea totul, nici la șansa de a trăi cel puțin clipa. De aceea mi se pare că, într-un secol care s-a obișnuit să exalte atîtea certitudinile de rutină, cu atît mai goale cu cit sint mai comode, nu de un Leonardo olimpien avem nevoie în primul rînd, ci de cel pe care unii l-au socotit, pe nedrept, un mare ratat, dar care ne-ar putea reinvăța să iubim și să detestăm numai în cunoștința de cauză. Ezitant, vulnerabil ca și noi în fața patimilor omenești, el ne întinde o mină fraternă și fermă.

„Fericite de cel ce primește telegrama «Vino urgent. Am nevoie de tine.» Dar trebuie să merităm să fim necesari”, spunea Saint-Exupéry. Într-adevăr, cînd cineva are nevoie de tine înseamnă că tu însuși ai o șansă: nu doar să te simți util, ci să te simți mai puțin singur. Tot astfel, poate că numai atunci înțelegem un artist ca Leonardo. Cînd el ne spune ceea ce aveam nevoie.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Un meci și o lecție

Scriu rîndurile acestea în noaptea de sîmbătă spre duminică, febricitînd de toate entuziasmele, după ce am vizionat meciul de la Budapesta, dintre reprezentativele Angliei și Ungariei care, alături de țara noastră, de Elveția și de Norvegia, alcătuiesc infernală grupă a IV-a, în bătălia eliminatorie ce se poartă pentru participarea la campionatul mondial de fotbal care se va desfășura în 1982 în Spania. Și rog cititorii — obișnuți de atîta timp, săptămîna de săptămîna, cu alte teme la rubrica mea — să mă ierte că mi-am luat libertatea să fac astăzi o derogare de la regula statornicită, ca să mărturisesc o mare desfătăre trăită, cu învățăminte de rigoare ce se desprind din ea, precizînd pentru cei mai mulți care n-au cum să știe că sportul, în genere, m-a pasionat, că l-am practicat la tinerețea mea în diverse discipline și că nu o dată numai mi-am incredințat gîndurile hîrtiei și tiparului — vai, s-a scurs de atunci mai bine de jumătate de secol! — și iată-mă împovărat de plumbul atîtor calendare consumate, întors, ca să spun astfel, la dragostea dîntii și la... televizor. Nu sint, asadar, un neofit între „microbiști” și știu bine despre ce este vorba; dar nu cunosc acum, cînd sîrurile astea de impresii iau drumul tipografiei, ce opinii au tehnicienii sau ce judecăți croniciarilor de specialitate, de la noi și de aiurea.

Păreră mea însă este că am văzut un fotbal mare — și am văzut destule meciuri într-o viață întregă — practicat de echipa Angliei, o demonstrație strălucită, în care n-a sacrificat jocul pentru anti-joc și a făcut dintr-o înfîlțire cu o miză atît de importantă un spectacol grandios și un festival al delectărilor, cînd nimeni nu se aștepta și aproape toți erau incredințați că victoria la ei acasă nu poate scăpa ungarilor.

Din jurnalul

doctorului Grindei

Tata

Cu cită ardoare iubea tatăl meu unele lucruri ale lumii! Iată-mă cu el, numai eu cu el în curtea negustorului bogat din acel port sărăcăcios de pe Dunăre într-o noapte de vară. Cîțiva domni ai timpului petreceau în circiuma negustorului. Gălăgie vulgară dar pe care o simțeam altfel atunci, căci era gîlăgia domnilor; masă lungă de o noapte, mîncare și băutură și iar mîncare și iar băutură. Dar peste tot un cîntec dulce de mandolină. Auzeam pentru prima dată cîntecul unui instrument, altul decît lăuta și cobza țiganilor noștri din sat, decît fluietul, cavatul și uneori cimpoiul. Și eu am rămas treaz în căruța cu iarba nou cosită adormind din cînd în cînd și trezindu-mă la glasurile din circiumă și în vraja cîntecului de mandolină. Căi ronțăiau răsufîind zgomotos în răcoarea nopții legați de căruța sub un dafin. Și tata venea din cînd în cînd să mă-ndemne să ascult cîntecul din petrecerea domnilor.

— „Tu dormi, mă taică? Auzi mă cum cîntă așa, cum cîntă, mă, de te scoală din moarte!”

Și vocea lui cu inflexiuni blînde se umelea de admirație și de tristețe.

— „Asta este altă lume, mă taică, nu ca a noastră. Ce să zic, ei știu că trăiesc!”

Noi venisem acolo pentru niște afaceri încurcate ale lui tata. Niște afaceri cu bani pe care trebuia să-i primească pentru citeva care cu boabe de porumb pe care tata le adusese negustorului și pentru care nu primise nici un

S-au adus, anticipativ, și argumentele sombrării insularilor, obosiți la capătul unui lung și dificil campionat, cu atîtea epuizante meciuri în picioare și n-au fost uitate — firește — în raționamentele expuse, înfrîngerea naționalei britanice din meciul cu România — care va lumina, ca un blazon incandescent, de prestigiu și de onoare în palmaresul nostru — și aceea rezultată din disputa cu Elveția. Și pe „Népstadion” ni s-a oferit privirilor nu o echipă vîlăguită și crepusculară, cum se afirmase, ci a unei superbe mașini parcă electrizată, de fotbal autentic, în cel mai înalt înțeles al termenului. Ungurii, cu vedetele și scipirile lor, au făcut tot ce au putut și au scos egalitatea din primele 45 minute. În cea de a doua repriză, extenuați de efortul depus, s-au stîns și n-au mai dat nimic (nu mai au nici ei marea echipă de altădată). Și englezii au stăpînit tot terenul, funcționînd ireproșabil în toate compartimentele, construînd, atac după atac, spre poarta lui Katzirz. Elementul care m-a impresionat cel mai mult a fost, incontestabil, excepționala condiție fizică. După 90 de minute de joc, arătau tot atît de proaspeți ca și cum erau la începutul unei partide și nu la sfîrșitul ei. Apoi, voi păstra în memorie întotdeauna detenta lor: n-au pierdut nici un duel aerian, în înălțările pentru balonul de cap. Nici un dribling inutil — și cînd mă gîndesc că atîția jucători îl folosesc pentru excitațiile galeriei, pînă se dezechilibrează și pierd mingea infantil — nici o fentă de prisos și, pe urmă, pasele lor de o precizie absolută, ajungînd cu regularitate la echipierul cel mai liber sau cel mai puțin jenat de marcaj.

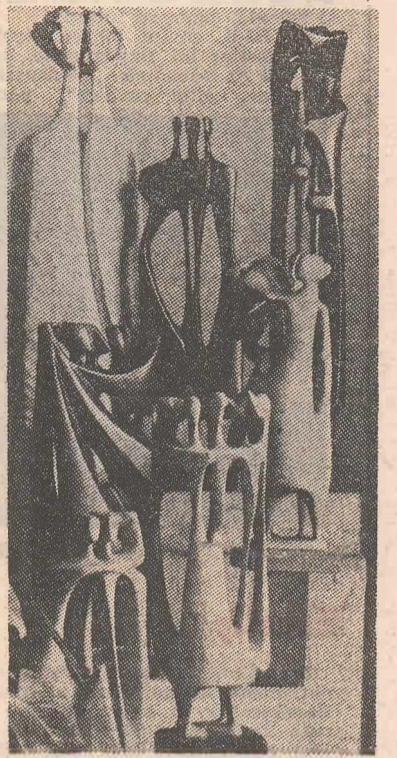
Englezii n-au săvîrșit, din punctul acesta de vedere, nici o greșală; și mingea a fost jucată astfel, în permanență, și controlată, mai

cu seamă în repriza a doua, aproape în exclusivitate de ei.

Lecția ce se detașează, ca o concluzie, din splendida întrecere de la Budapesta, e că fotbalul rămîne dincolo de marile stele care sint sau nu într-o echipă și dincolo de virtuozitate și de talent, un joc de gîndire, de efort comun, susținut în același tempo pe toată întînderea lui de o oră și jumătate. Dar asta, ca și celelalte remarci care mi s-au impus, le știu mai bine oamenii de meserie, adică antrenorii și jucătorii, care au sarcina și responsabilitățile să ne asigure drumul în Spania.

Șansele ne surid. Și să le tratăm cu toată dăruirea și gravitatea pe care le comportă.

L. KALUSTIAN

Sculpturi de PETER BALOGH

ban. Și tata la rîndul lui trebuia să plătească banii celor de la care luase porumbul și banii nu i-a putut da atunci și nici mă' tirziu. Și mereu s-a întimplat așa în afacerile lui încît oamenii au început să-l judece ca necinstit. El nu era necinstit ci numai neprinceput în afaceri. El ar fi trăit mai bine la marginea bălții urmărind cum se prinde peștele de către alții; sau ar fi stat sub umbra căruței pe cîmp cînd eu eram. El ar fi stat acolo întins la umbră pe pămîntul umed negru; ar fi băut din cînd în cînd apa din boata de lemn cu miros de brad, ar fi fumut și ar fi citit, ar fi citit dintr-un jurnal, dintr-o carte de istorie sau mai ales în psaltirea veche cu litere chirilice sau în cărțile cu minunatele vieți ale sfinților. Minunățiile acelea le vedea rar pe pămînt.

Altă dată în anul acela, cînd treceam în clasa doua, ne-am dus la oraș cu o puțină de brînză să o vindem. Am mers toată noaptea pe drumul de piatră și praf, printre lanuri de porumb sau pe miriști arse. Noaptea ieșeau din răcoarea cerului stelele. Mai întîi luceafărul de seară cu strălucirea curată și apoi, plutind peste cîmpuri, cloșca, carul mare și carul mic. Și mirosea noaptea a cîmp ars și a pămînt uscat. Totdeauna prin august era seacă pe la noi, uneori ardeau miriștile. Se spunea că luau foc singure de căldura zilei.

Ajunși în oraș dimineața am vindut brînză la un plăcîntar grec, iar seara, după ce am luat și rezultatul de la școală, tata m-a dus la o berărie cu comediantii și cu scamatorii de circ. Mergeam dansînd pe sîrmă deasupra meselor; veneau apoi scamatorii cu joben din care scoteau ceasuri, pahare, farfurii și minunea lumii, chiar păsări. Apoi, după ce scamatoria se oprea, începea o muzică și pe estrada luminoasă pornea dansul. Erau femei tinere în costume sumare, aurite și argintate, mi se păreau că sint fluturi mari sau flori căci fețele erau blonde, frumoase și strălucitoare cum nu mă văzusem și nu mă gîndisem niciodată că există. Și lui tata îi plăceau mult de tot. Bea din cînd în cînd dintr-o halbă de bere, privea atent numai ochi și urechi, mut de admirație într-o lume pe care nu o bănuise niciodată. Era o trecere într-un fel de miraj și vis strălucitor.

— „Le vezi, măi taică, cit sint de frumoase? Cîte mai sint pe lumea asta și cită frumoșată!”

dar nu l-a răbdat inima pînă nu a vorbit cu ea:

— „De unde ești domnișoară, de unde sînteți toate așa de frumoase?”

— „Sîntem din Rusia, sîntem rusoaițe!”

Și a plecat zîmbind cu șiretlenie.

Era o legendă prin biata noastră lume, că toate dansatoarele sint rusoaițe și femeia intuiască trebuie să întrețină legenda. Nu știu ce a mai fost. Știu bine însă că tata m-a îndemnat să rămînem mai departe, aproape toată noaptea pînă la sfîrșit. Pe urmă anul de zile revenea povestind despre frumusețile din lumea aceea. Nu sint multe amintiri; despre acestea cu tata; mai sint altele de pe la țiguri, cînd mă îndemna cu mititel, cu salam și cu alviță și uneori cu bragă rece. Era parcă o revărsare de bunăvoință venită din cer. Și tata așa mi le dădea. Eu le mîncam cu grijă și cu un fel de teamă; erau prea străine și mi se păreau prea abundente; parcă nu mi se cuveneau, dar tata mă îndemna mereu. Era foarte mulțumit, dar altfel decît la spectacolul cu dansatoare. Însă pentru el se legau între ele, era un fel de plăcere, de bucurie care îl ducea într-o stare de farmec în care nu-l mă vedeam altă dată. Pentru tata poate forma cea mai puternică de trăire era trăirea însăși, bucuria și plăcerea reală, legate de contactul senzorial cu bunurile lumii, atunci cînd atît de rar putea să ajungă la ele. Acestea îi dădeau o împlinire totală a vieții, rămînea poate într-o contemplație sau meditație trăite conștient pe o cale directă cu ceea ce este în afară și ajunge la noi pe calea auzului, a văzului și a gustului. Pe cîmp se oprea din coasă, își ridică pălăria de paie de pe frunte, ascuțea tăișul de oțel cu gresia, se ulța peste oțeturile întinse în pale dulci, culcea o buruiănă miroșitoare și respira adînc miroșind-o. Pe urmă își vira într-o nară o frunză sau o floare parfumată și începea lucrul mai departe. Dar lucrul era o legănare a trupului, o încordare a mușchilor ce se întindeau și se contractau ritmic. Iată o trăire pură care-și trăgea esența din miscarea în soare. Din aroma finului și a buruienilor cosite. Ce se întimpla în subconștientul lui de-l putea duce la subtilitățile din minunata poveste a visului cînd a fost luat prizonnier era greu de precizat...

ȘTEFAN BERCEANU

(Fragment din ciclul *Eu și pămîntul meu*)

GRIGORE HAGIU

**copilăroasa lui față
infruntind veacul**

cu chipul meu desenat
din copilărie
stau ochi în ochi
în seara țirzie
să fie mustrare
îngăduintă să fie
lumina ce mi-o aruncă
numai mie

copilăroasa lui față
ușoară subț geam
infruntind veacul

eu și portretul meu
și-un bob de tristețe
cît ia-n virf acul

**inima tace
luna e-n creștere**

un fir de pace
în sfîrșit răsare
mai mult fără pricină
mai mult nevîndecare

ce boală am
cine-ar putea să știe oare
și-n care parte-a lumii
mai crunt mă doare

întoarcete-te
la umilele-ți scule
meștere

inima tace
orbește singele
luna e-n creștere

**în lumina uitucă
la flacără mică**

cel mai umil
mai neobservat
pentru toți și toate
aerul de respirat

două minute
în seamă nebagat
și dai de îndată
în neant

în seara de primăvară
în lumină uitucă
la flacără mică

I-am văzut cum se scurge
din gura liliachie
de turturică

**unde va se zbat
pinzele alburii**

umblu besmetic
e noapte e zi
pină-nilorese pomii
n-am să mai pot dormi

unde va se bat
pinzele alburii
în care crengile
se vor înveli

prin blamidele
cu nenunțate
găuri

făcută
moartea privește
din hăuri

**decit plinsul
femeii bătrine**

apare pe după colțul casei
călcind mărunțel
cu broboadă de lînă
cu pislari pentru ger

stă-n paț de-a curmezișul
făcută ghem
merge și se aude
numai clanța de fier

dincolo de moarte
ce rămîne și poate fi
mai îngrozitor

decit plinsul
femeii bătrine
pentru fiul risipitor

**povești repetăm
și destine**

mai rău
mai bine
povești repetăm
și destine

totuși pe giț
la constantinopol
sabia nu mai cade
pe nimeni

totuși clădirea
cu-nzecitele-i turle
de cepe de aur
crește și nu se dărimă
trezește fintina numai cu umbra
marele faur

**de poate fi
să mori**

de-atîtea nopți nu dorm
pe-afară mă prind zorii
de-atîtea nopți nu dorm
stau să aud cum vin cocorii

s-a rupt ceva în mine
ceva ce n-are cum fi pus la loc
sînt încă vindecabil dacă pot
s-aud cum vin cocorii la soroc

ce liniște
de poate fi
să mori

străpuns
doar de săgeata
de cocori
oriunde dai de el

cel fără trup

am mai trăit o zi
un ceas o elipă
cît umbra zugrăvită
pe dale de clepsidră

de vrei să vezi cum timpul
rețează și despică
încearcă pune mina
pe trecerea-i grăbită

oriunde dai de el
cel fără trup
cel fără vâcr

chiar dacă
uneori îi semeni
dislocuit în aer

Părtaș la sufletul meu

Părtaș la sufletul meu
zidul mincat de trandafiri
așteaptă.

Cineva plinge în vale —
trece prin ape
prima stea —

Las minile să cadă
de-a lungul anilor mei
și pipăi răsăturile roșii
Zidul stă cuminte în fața mea
și așteaptă noaptea
cînd rănile mici cu guri trandafirilor
adorm sătule.

Voi iubi această lume

Voi iubi această lume
ca un sertar gol.
Căptușeala din lemn
nu ascunde nimic
și n-are buzunare false.
O batistă de mătase roșie
rămîne ușor peste margini
de cite ori vreau să-l închid.

Adîncul nu este dublu.

CECILIA BUCUR

Umblă prin aer blind...

Umblă prin aer un iepure blind
cu o grabă ca de săgeată,
prin urechi îi rid flori de cîmp
dar pe el nimic nu-l imbată.

Poartă-n pupile halucinant
chemarea zărilor de rubin,
scînteie ușoară, se duce și lasă
pe urme subțiri un licăr de vin.

Nimeni nu-i apără vrabia inimii
vinturi și zăpezi din el cînd mușcă,
și se întrebă sufletu-mi: cîndva
oare-l va nimeri vreo pușcă?...

Greșeala

Nu pe acel colț de stîncă
trebuia să sprijini piciorul
ca să nu aluneci în gol.

Nu pe acel umăr
trebuia să-ți cobori vreo clipă
pasărea increderii.

Nu în acea fintină
ar fi trebuit plonjat
să-ți îneci pupilele fulgerate.

Purtai în singele tău,
elixir pentru orice rană,
nesomnul poeziei!

CRISTIAN PETRE

Înarmarea infernală

Eu te înarmez pe tine,
Tu mă înarmezi pe mine,
Ei, ea se înarmează reciproc.

Noi vă înarmăm pe voi,
Voi ne înarmați pe noi,
Ei, ele se înarmează prin troc.

Opriti pe planetă
înarmarea infernală,
Lăsați-ne o undă de noroc!

Relativitatea teoriei

Ne-ai dat teoria relativității
Domnule Einstein.
Principiul după care există o

echivalență

Între energie și masă, dar
Bineînțeles, nu toate sînt identice
La nivelul simțurilor noastre,
Cele cincizeci de kilograme
Ale iubitei mele
Nu vor avea niciodată
Aceași valoare precum
Cele cincizeci de kilograme
De calcar triasic,
Chiar dacă valoarea lor energetică
Este aceeași în sensul relativității.

ILIE VALENTIN

Poem pentru țăranul tânăr

Să poți trezi o pasăre în gînd,
amplaza s-o acoperi cu lumină
cînd înflorește partea ta de aer
descinsă din statornică grădină.

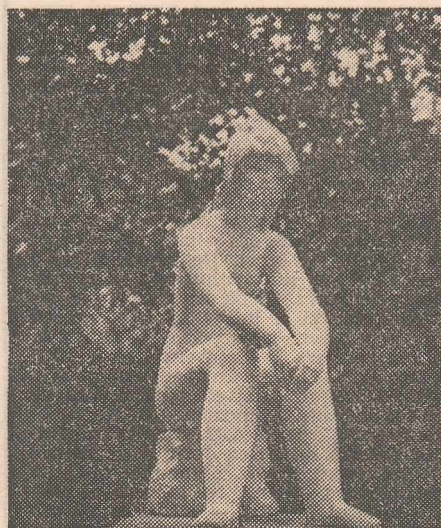
Ca un izvor neistovit al firii
cu duhul pietrei împărțindu-ți clipa,
fintini tăcute, grele de ecouri
să limpezești cînd fulgeră aripa.
Să se aprindă vara-n tine blind,
înseamnă de neam, precum un prag de casă

ce te-a-nfrățit cu piinea care
a viață aburește ficăruia pe masă.

Să-mbraci cămașa ta de rouă
în dimineți de cîntec și sudoare
și liniștea s-o dăruie ciocirleii
țîșnită din țărînă, către zare.

Cînd ploile albastre vor săpa
sublima doină-n fluier de os
alături de frații tăi, țărânii
să veșnicești în crîngul luminos.

MARIAN RAICU

ADA MEDREA - Pe gînduri

Mioritic

Coborînd cu toamna ploilor cărunte,
Simplu, o femeie s-a oprit în drum...
Ca o torță vie luminînd spre-acum,
Șapte toamne plînsse îi ardeau pe frunte.

Și chema femeia prunc plecat în lume,
S-aplecau salecii poala să-i sărute,
Rîurile, munții, toate-aveau un nume,
Șapte toamne plînsse îi ardeau pe frunte.

Jos la poala văii, năluciri de fum
Adăpau doinirea, buciul de seară,
Printre umbre negre răsărea amară
Ca o torță vie luminînd spre-acum.

Paltinii și brazii, mii de stele spun
C-au zărit adesea, lingă prunduri, seara,
Cite o copilă ascultînd vioara,
Cînd femeia-n doliu se oprise-n drum.

Printre cetini, noaptea mai despică-un
munte

Și femeia-și poartă cîntecul dulos...
Fluieraș de doină, fluieraș de os —
Coborînd cu toamna ploilor cărunte.

MARIN RADA

Vals

Unu ! Doi ! Trei ! Patru !
Ține pasul...

Imaginează-ți că ești la paradă,
că tot orașul a venit să te vadă,
că dunga pantalonilor tăi are temel,
că strălucirea cizmelor tale iscă scintei,
imaginați-ți că ești în primul rînd,
că la paradă nimeni nu are vreun gînd,
ține pasul,
imaginați-ți că ți-ai pierdut ceasul,
nu controla nici luna, nici anotimpul,
bate pasul, privește-nainte,
dușmanul cel mai înverșunat este timpul,
toți cei care te văd, să te țină minte,

să știe că-n ziua cutare
n-a fost nici un prăpăd,
bate pasul ca un om fericit,
bate pasul ca un om care
crede ca un bezmetic în uitare.

Vinătorul de păsări

Pîndește vinătorul de păsări.
Pîndește și viclean se inconjoară cu copaci
și tăcere.

Învățat să tragă la țintă din orice poziție,
vinătorul de păsări,
nu caută inimile păsărilor,
nici ciocurile păsărilor
și nici aripile păsărilor...

El riscă și riscă și riscă...
și țînteste în zborul păsărilor.
„Să se mai și tirască, nemernicele...
prea au fost învățate să zboare,
Și larăși țînteste

și riscă
și se bucură
gîndindu-se ce preț bun are zborul.
„Trebuie să-mi brevetez invenția :
născătoare de țîrtoare...

unicat în lumea mare,
în văzduh, pe pămînt și pe mare“.

Pîndește vinătorul de păsări.
Riscă vinătorul de păsări.
Țînteste vinătorul de păsări.

Trage cu pușca vinătorul de păsări.
Și nu-i vine a crede vinătorului de păsări...

două aripi, un zbor, refuză
să se preschimbe în piele de șarpe
și plutească și se-nalță și se bucură...
Se-avîntă pe urmele lor
vinătorul de păsări,
îndîrjit se avîntă...

și prăpastia-i tot mai adîncă,
RADU SELEJAN

Plopii

Valea ploilor de ceară,
Trunchi cu trunchi, ori pas cu pas,
Mă apropie de seară...
Cît a fost? Ce-a mai rămas?

Plopii palizi de pe vale,
Flamuri zdrențuite-n vînt,
Sînt în cale, merg pe cale
Și m-apropie de cînt

Plopi — catarge de cîmpie,
Fără mări, fără abis,
Umbra lor prelungă știe
Să m-apropie de vis.

DAN CHEȚA

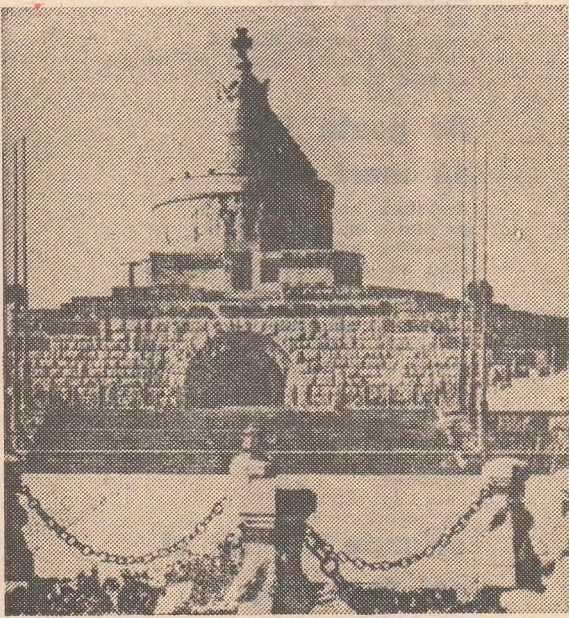
Curier literar

Iosif Chirilă : nu ne-au prea mers la inimă poeziile în care abundă elementele unui univers poetic decreștit, cu turle de biserică prin care bate vîntul, cu dansul orbilor în jurul unei bufnițe moarte, cu o categorică afirmație ca „eu nu mai cred în tine poezie / Că sînt prea mulți care te dospesc“, și altele asemenea ; ba chiar ne-a supărat că, stăpîn pe o anume dexteritate în minuirea metaforei, vă cantonați într-un teritoriu poetic pentru care cheltuiți prea multă energie. Așteptăm alte poeme. Desideriu Darlaciu : în poemul Nouri și lacrimi problematizată astfel : „N-am văzut niciodată lacrimi / vărsate de-un nour stingher ! / ...Atunci de ce cînd sînt uniți / șiroaie din ochii timizi, ei revarsă ?“, drept pentru care noi zicem că altele ar fi întrebările reale. Virginia Radu-Gavrila : trimițîndu-ne citeva zeci de poezii, noi zicem că ne-ați confundat cu o editură, dar nu acesta este neajunsul, ci faptul că n-am găsit în ele decît un fel de mimare a simțirii : „Să nu alungăm păsările / dincolo de soare ; / Vor pleca odată cu inimile noastre / spre senin“. Ion Radu Salsovia : deși vă-nvăluți cu o aură de mister, poeziile trimise nu ne-au convins decît parțial. Dinu Ion Constantin : de ce credeți că, pentru a scrie o poezie cu titlul Cal bătrîn, trebuie să-i spuneți iubitei : „Iubito, vezi, un cal pleacă pe drum / îmbătrînind de-o amintire tristă / el a cărat poveri duim / dar azi poverile nu mai există.“ ? Cornel Mohreanu : în Făptura poetului sînt semne foarte bune ; în celelalte, avem impresia că v-ați grăbit să le transcrieți și să ni le trimiteți. Nicolae Arieșescu : metafore scrise cu destulă grijă și pricepere, dar numai atât. Aceeași părere și în legătură cu versurile trimise de Ioan Gliga.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoază

VICTOR NIȚA

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Pagina acestui număr al revistei cuprinde (din Memoriile lui Ion Gh. Duca) partea finală a capitoului „1917 — Criza ministerială — Ofensivă pe Siret-Mărăști și Mărășești” și inițial episod din următorul capitol, „1917 — August-Septembrie”.

Exersind în continuare virtutea sa cea mai de preț, de portretist, memorialistul evocă cu omenească sensibilitate pateticul „recurs” al generalului Cristescu — scenele insuflete de I. Gh. Duca purtând o încărcătură de vibrant tragism. În adevăr, generalul C. Cristescu e înlocuit, la Comanda Armatei I române, prin generalul Femia Grigorescu, cu începere de la 30 iulie / 12 august 1917. Este momentul când — presiunea inamică în zona Mărășeștilor devenind tot mai puternică — se dă misiunea de luptă pentru menținerea cu orice preț a frontului ocupat de Armata I română și Armata a IV-a rusă. Începea, astfel, faza a treia a bătăliei de la Mărășești, care va constitui și partea ei decisivă, aureolată de glorie românească nepieritoare, în vreme ce în sufletul generalului Cristescu pirdalnică frustrare eroda tot mai adinc, mai dureros.

În altă ordine de idei, încă o dată Duca relevă ecouri din eterna dispută Averescu-Prezan, reeditând binecunoscuta nota de ușoară părtinire pentru șeful de la Mărele Cartier al armatei.

Din lectura amintirilor celor aflați în Iași, despre

Mărăști-Mărășești-Oituz, se desprinde o constatare: nimeni n-a fost conștient de amploarea decisivelor acte de vitejie românească decât „ceva” mai târziu. Același lucru îl mărturisesc și I. Gh. Duca, el punând totul pe seama lipsei știrilor imediate de pe front. Dacă nici demnitățile sale de ministru și mare cenzor nu-i facilitau informarea, ne inchipuim starea trăită de tot restul lumii refugiate în acel colț de țară. Retrospectiv, însă, omul politic patriot concluzionează cu temeinicie și convingător însemnătatea aceluia „Pe-aici nu se trece” pentru salvarea ființei naționale a statului român.

Cît despre capitolul „1917 — August-Septembrie”, vom avea prilejul să-l prezentăm mai detaliat cînd îi vom insera episoadele în această pagină. Reținem deocamdată, din primul episod, atmosfera existentă pe frontul ruso-român din Moldova, cum și unele opinii despre situația politică din Rusia acelor luni. Cu tot subiectivismul unui membru al guvernului burghez român, din cele relate de Duca se desprinde clar deriva regimului de demagogie tip Kerensky și se cristalizează tot mai mult devenirea puterii revoluționare leniniste. Pe acest fond, memorialistul riscă profeții luminoase pentru poporul român, cu colorul lor suprem — întregirea desăvîrșită a neamului.

STELIAN NEAGOE

Mărăști — Mărășești (II)

Reintors la Iași, generalul Cristescu se apăra cu indignare împotriva acestor învinuiri, declara pretutindeni că e victima unei strigătoare nedreptăți. A venit și la mine și peste un ceas, cu creionul în mînă, a căutat să-mi demonstreze că bătălia s-a câștigat urmînd indicațiunile și ordinele sale, că succesul lui n-a modificat nimic din cele planuite și începute de el, că nici un moment nu se arătase descurajat, că nici un gest al său nu autoriza Mărele Cartier să-l acuze de lipsă de energie și de singe rece. Că totul era o înscenare odioasă și o răzbu-nare a generalului Prezan, gelos pe el care de fapt reorganizase armata și întocmise toate planurile mai însemnate de luptă.

Bietul om își făcea milă. Era descompus, rătăcea în civil pe strada Carol, vorbindu-mi avea lacrimile în ochi și sub impresia emoțiunii bălăbia de abia putea înțelege cuvintele lui. Mărturisesc că m-a mișcat. Am căutat să aflu adevărul. Mi-a fost cu neputință; și azi nu pot ști a fost sau n-a fost generalul Cristescu o victimă. Brătianu care nu se amesteca în asemenea chestiuni înclina să creadă că deși aspră măsura luată împotriva lui Cristescu nu era nejustificată. Eu, poate din cauza impresiei pe care mi-o făcuse apărarea lui, sint mai mult ispitit să cred că generalul Prezan a purces cu o neîndreptățită severitate. Dar recunosc că nu sint în această privință cel mai bun judecător. Presupunerea unei nedreptăți răscolește sentimentalismul meu și tulbură seninătatea judecății mele.

Nu e vorba, după război generalul Cristescu a fost reabilitat. Inamicii generalului Prezan au fost încințați să manifeste împotriva lui, incredințind cele mai înalte însărcinări presupusei sale victime și generalul Cristescu a murit șef al Marelui Stat Major. În sufletul lui a rămas însă nestins regretul că n-a fost lăsat să fie eroul de la Mărășești. Și oricîte onoruri i s-au făcut, a închis ochii cu inima zdrobită. Și fiindcă la mijloc subzistă o îndoială, fiindcă cel puțin în sufletul lui exista conștiința nedreptății, soarta acestui fiu de țaran ridicat prin munca și strădănițele lui păstrează orice s-ar zice, ceva mișcător de tragic.

Mai tragică prin urmările ei era însă să fie spargerea frontului de la Tg. Ocna. Într-adevăr, concomitent cu atacul de la Mărășești, Puterile Centrale au căutat să spargă frontul și pe linia Onești — Tg. Ocna. Înaintind mai mult decît trebuia, Averescu sublinia frontul său în așa fel încît simțind punctul slab austro-germanii au dat în acea direcție o puternică lovitură. Cît pe aci acțiunea lor era să reușească. Mărele Cartier a trebuit din grabă să adune toate rezervele de care mai dispunea pentru a restabili situația și a repara consecințele greșelii lui Averescu.

Imi aduc aminte că în ziua cea mai critică eram pofit la un ceai la Stîncă, la D. Greceanu, împreună cu generalul Prezan. Dimineața, la Consiliul de Miniștri, Brătianu ne dăduse vești atît de rele încît mă gândisem să nu mai merg la Stîncă și în orice caz eram convins că generalul Prezan nu va veni. În cele din urmă m-am hotărît să mă duc și nu mică mi-a fost mirarea cînd îndată după mine am văzut venind pe generalul Prezan cu ajutorul său nedespărțit, colonelul Antonescu. Ne-am plimbat împreună în vie pe un minunăț sfîrșit de zi de vară. Prezan ținea să apară liniștit și surizător. De fapt avea multă stăpînire de sine, dar în acea zi a fost singura dată cînd simțea sforțarea pe care o făcea pentru a-și ascunde îngrijorarea. Mi s-a plîns amarnic de Averescu și mărturisesc că avea deplină dreptate cînd îmi spunea: „Avem destule greutăți dar ce mă doare e că pe aceasta ne-am pricinuit-o singuri. Dacă Averescu ne asculta, dacă pentru a-și face reclamă nu înainta la Mărăști mai mult decît trebuia, dacă cu alte cuvinte nu-și subția fără rost frontul, germanii nu s-ar fi gândit să concentreze forțele lor în acest punct slab, în mo-

mentul chiar al atacului am fi avut acolo trupele necesare pentru a rezista. Pe cînd acum vezi, Tg. Ocna e aproape ocupat și trebuie să fac eforturi supra-omenesti ca să împiedec o adevărată și gravă rupere de front. Prezan adăuga apăsător și cu drept cuvînt: Cînd Averescu îmi tot cere rezerve, îmi vine să-i răspund de ce nu m-ai ascultat cînd îți ceream după Mărăști să te oprești și să nu-mi degarnisești frontul. Acum ca să-l scap din încurcătura sint bun, atunci însă eram colegul care din gelozie nu vrea să-l lase să culegă laurii marilor sale izbînzii.

Dar afară de aceste emoții, de altfel de scurtă durată și ele, epoca marilor lupte din iulie-august 1917 s-a desfășurat într-o atmosferă relativ liniștită. Cînd stau acum și mă gîndesc ce gravitate, ce holaritoare însemnătate aveau acele lupte și cînd îmi reamintesc cît de puțin îngrijoraj eram, cum zilele se scurgeau fără vreă refrigerare deosebită, cum nopțile nu ne erau tulburate de nesomn, cum eram aproape liniștiți — rămîn și azi uimit.

Și totuși așa a fost. Nu știu, parcă aveam o presimțire că nu trîim ceasuri de pericol, ci ceasuri de izbîndă. Ciudat, pe cît ceva tainic ne făcea să prevedem înainte de retragerea în Moldova rău și numai rău, acum priveam viitorul imediat cu sufletul nezdruincinat. Și desi mintea ne arăta pericole tot atît de mari, ceva ne îndemna să fim plini de

1917 — August-Septembrie

Deși pentru noi luptele s-au terminat cu Mărășești, de fapt ele au mai continuat în tot timpul lunii august și aproximativ pînă la mijlocul lui septembrie. Cele mai însemnate din aceste lupte s-au dat la Varnița, la Muncelu și la Cireșoaia. Au fost, de o parte și de alta, atacuri neizbutite care au dus cel mult la rectificări de front și de la mijlocul lui septembrie totul a reîntat în liniște. Dealtminteri era și firesc să fie astfel fiindcă cu cît trecea vremea cu atît destrămarea frontului rusec devenea mai evidentă. Șerbacov nu ne ascundea că autoritatea sa scădea mereu și că ajunsese să fie iluzorie. Informațiile pe care Mărele nostru Cartier le obținea de la diferitele unități erau, de asemenea, din cele mai pesimiste. Soldații ruși plecau de pe front, se întorceau acasă în fundul Rusiei, se reintorceau sau nu se reintorceau, după cum le convenea. Nimeni nu le cerea scoateala și cei ce ar fi putut să le cerea scoateala n-o făceau fiindcă își dădeau seama că nu li se mai ascultau ordinele. Era demul să stai 24 de ore în gara Iași și să rîmănei înspăimîntat de ceea ce vedeai perindindu-se pe acolo. Aveai ogînda credincioasă a sfîrșii de pe front.

Pe de altă parte știrile din interiorul Rusiei erau tot atît de îngrijorătoare. Cei ce fuseseră în Rusia citeva luni înainte erau toți izbiți de progresele procesului de destrămarea a guvernului Kerensky. Amici plocați în Franța ne comunicau că la Petrograd anarhia era desăvîrșită... Lenin era tot în Finlanda dar slăbiciunea guvernului provizoriu era atît de mare încît prietenii lui începuseră din nou să ridice capul și părea tot mai vădit că se pregătește ncturbat reîntorcerea lui triumfală. Kerensky convocase în marele teatru din Moscova o adunare a reprezentanților tuturor partidelor și tuturor categoriilor sociale din Rusia, la care adunare trebuia să participe și generalul Kornilov — comandantul suprem al oștirilor rusești. S-a crezut la un moment dat că din această întrunire va ieși o îmbunătățire a situației, că se vor lua hotărîri importante atît în ce privește armata cît și în ce privește reorganizarea internă; în sfîrșit, că se va simți acea acțiune de guvern, acea energie după care se suspina în zadar de atîtea luni. Iluzia a fost însă de scurtă durată. La Moscova iar nu

încredere și de speranță. În această stare de spirit, pe o căldură tropicală și într-un Iași golit, am trăit zilele cele mai glorioase ale războiului.

Cînd vestea strălucitelor victorii ne-a venit, am fost fîrește fericiți și mîndri. Aceste izbînzii ne răzbuiau de toate înfrîngerile din prima parte a campaniei, aceste izbînzii ne arătau că armatele române nu erau mai prejos de gloriosul lor trecut, aceste izbînzii ne dădeau în fața aliaților dreptul să sustinem cu fruntea sus revendicările noastre, aceste izbînzii ne înfățișau lumii civilizate ca un popor demn să aspire la integritatea sa națională și la un viitor mai de seamă.

Dar totuși bucuria noastră nu a fost atît de vie pe cît s-ar fi cuvenit să fie. Printro-o firească alternanță, aceeași presimțire care ne spunea în ajunul izbînzii să fim liniștiți că nu ne așteaptă zile de restriște, aceeași presimțire ne spunea acum, a doua zi după izbîndă, să nu ne veselim prea mult căci valoarea acestor izbînzii e mai mult de ordin moral și că grele încercări ne așteaptă în curînd.

Și într-adevăr, cum putea să fie altfel cînd unitățile noastre care sârbătoreau nemuritoarelor lor victorii auzeau răsundînd din lagărele aliaților noștri, rușii, tot mai puternic strigătul... lui Lenin „pace și pămînt” și cînd alături de steagurile noastre tricolore, sfîșiate de gloante dar acoperite de glorie, filfilau... steagurile roșii ale unei revoluții epocale care nu înțelegea să se încurce în mersul ei triumfător cu războiul pe care nu le declarase, cu tratate pe care nu le iscălise, cu alianțe care nu interesau și cu idealuri pe care nu le împărtășea.

s-au auzit decît vorbe, vorbe și iar vorbe. Cînd a trebuit însă să se treacă de la declamațiuni la fapte, aceeași organică neputință. Congresul s-a împrăștiat fără să fi putut vota nici o moțiune, cu alte cuvinte fără să fi putut concretiza vreă politică hotărîtă. Și am trebuit să ne mulțumim cu un comunicat în care după ce făcea fraze sfîrșitoare și după ce ne afirmă încă odată în mod solemn hotărîrea Rusiei revoluționare de a duce războiul alături de aliați pînă la capăt, ne era dat să citim această concluzie simptomatică: „Faptul că nu s-a votat nici o moțiune este departe de a anihila lucrările congresului care a fost consultativ, un sfat al întregii Rusii. Totul era să se cunoască sentimentele politice ale maselor reprezentate. Formula de încheiere rămînea implicat să fie găsită de către guvernul provizoriu în unire cu generalisimul. Ceea ce s-a făcut. Se așteaptă aci pentru in curînd promulgarea noilor măsuri militare ieșite din înțelegerea între guvern și șeful suprem al armatelor. Toți comisarii generali au fost convocați pentru a primi noile ordine de care dușmanii Rusiei n-au nimic bun de așteptat. Sentimentul general este că revoluția prin Kerenski și Kornilov va triumfa de indisciplina armatei și de intrigile spionilor dușmani”. Dar mai puțin dădătoare de speranțe decît acest comunicat oficial erau informațiunile pe care le primisem direct de la Moscova. Din ele rezulta lămurit că mările congres dovedise complexă dezorientare și neputință a regimului Kerenski și că așa fiind, era o naivitate să mai aștepti ceva de la el. De fapt congresul de la Moscova a peccatul soarta guvernului provizoriu. După acest congres regimul Kerenski a intrat în faza agoniei și pe la mijlocul lui septembrie cînd Lenin s-a reîntors la Petrograd, el a găsit un organism în adevărată descompunere și nu i-a trebuit decît cel mult o lună ca să-i dea lovitura de moarte.

Fîrește, față de această situație îngrijorătoare noastră nu putea decît să sporească și totuși, lucru ciudat, eram mai plini de speranțe decît oricînd. Nu în ceea ce privește viitorul imediat — știam că ne așteaptă cumplite încercări — dar în ceea ce privește rezultatul final. Ca să ilustrez starea noastră de spirit, voi reaminti aici prezicerile pe care le-am făcut eu

unor prieteni intîmi în acele zile, preziceri care sint cu atît mai caracteristice cu cît eu nu treccam drept un optimist și mai puțin încă eram dintre aceia cărora le place să facă profeții. Într-adevăr, ducîndu-mă în acele vremuri să văd un prieten care locuia cu al său într-o casă fărîncească de pe dealul Uricanilor lângă lagărul lui Nicu Berindev, voiam între altele — fiindcă era parlamentar — să-l conving să plece la Odesa. Aceasta nu mi-a fost prea greu, dar ceea ce a fost greu a fost să înlătur adîncul pesimism care îl cuprinsese. El ca mulți alții socotea din nou totul pierdut și văd și azi umirea lui cînd eu i-am expus pe larg punctul meu de vedere — că niciodată viitorul românismului nu-mi apare mai strălucit decît acum. Era convins că aiurez. Citeam în ochii lui ce gîndea: țara e la marginea prăpastiei în Apus aliații de trei ani nu pot înfrînge pe germanii iar aci pe frontul de răsărit armata rusească se descompune, peste citeva săptămîni, peste citeva luni va trebui să capitulam, toată România va fi ocupată de Puterile Centrale și acest ministru și-a ales acest moment tragic ca să-mi spuie că viitorul românismului nu l-a apărut niciodată mai strălucit. Sărmanul, se vede că din cauza emoțiilor și grijilor ce-l copleșese de la intrarea noastră în război judecata i s-a înlunecat. Și totuși eu, ne-păsător de vizibila compatimire cu care mă privea, continuam să justifice optimis-tele mele preziceri. Descompunerea frontului rusec nu mă sperie... și fiindcă eu Rusia sau fără Rusia în cele din urmă tot vor birui Aliații, la sfîrșitul războiului vom lua și Ardealul și astfel din a ste lupte și din aceste restriște va ieși ceea ce n-am îndrăznit să sperăm nici în vi-surile noastre cele mai înflăcărate: uni-rea tuturor românilor... Și cînd văd că pentru prima dată în viața mea și în cursul acestui război se deschide în fața ochilor mei perspectiva posibilității unirii noastre cu ardelenii..., adică mai mult decît ne-am putut închipui în ceasul în-trării noastre în acțiune — cum vrei să nu fiu fericit, fericit cum n-am fost niciodată. Vă îndemn deci și pe voi să sculturați pesimismul ce v-a cuprins și privind lucrurile de sus să vă bucurați, nu să vă întristați. Încercări grele ne mai așteaptă, desigur. Poate chiar un dureros exil, dar ce înseamnă toate acestea dacă la capătul drumului văd și știu că este întregirea desăvîrșită a neamului?! La sfîrșitul războiului ca și cum ar fi vrut să se scuze prietenul, de la țară de unde era, s-a grăbit cu lealitatea ce-l caracteriza să-mi reamintească profetica noapte de la Uricani.

Dar dacă nouă ne era oarecum îngădui să așteptăm cu un fatalism senin și plin de cele mai strălucitoare speranțe desfășurarea evenimentelor, lui Brătianu nu îi era permis să stea într-o inacțiune resemnată. Ca șef al guvernului, ca om direct răspunzător de soarta țării, el trebuia — examinînd diferitele eventualități posibile — să și cerceteze care ar fi atitudinea pe care ar trebui s-o adoptăm după fiecare caz în parte. Și de pe la mijlocul lui septembrie, deși nu voia să ne spuie nimic pentru a nu ne descuraja, deși arăta un optimism care de mult dispăruse din sufletul său, am simțit că Brătianu nu mai are decît o preocupare, una singură: să găsească soluția cea mai responsabilă intereselor țării față de evidenta și apropiata prăbușire a frontului rusec. Ceea ce înlesnea meditațiunile lui e că pe la această epocă s-a îmbolnăvit și că indispoziția sa l-a condamnat să stea vreo două-trei săptămîni în casă și în pat. Parcă îl revăd în odaia lui de culcare din casele Levin din strada Romană, surizător în aparență dar adinc frămîntat sufletește și mai tăcut, mai impenetrabil decît oricînd. Încă odată Brătianu era într-o fază de gestațiune, într-una din cele mai chinuitoare gestațiuni din toată viața lui politică. Ceva mai târziu a început să ne dezvăluie gîndul lui, rodul acestor lungi și laborioase gestațiuni de la sfîrșitul toamnei din 1917.

ROMANIA

UNIVERSIADA

JOUCURILE MONDIALE UNIVERSITARE DE VARA
JEUX MONDIAUX UNIVERSITAIRES D'ETE
SUMMER WORLD UNIVERSITY GAMES

81

Peste cinci săptămîni Bucureștii va deveni

Capitala sportului universitar

În calendarul competițional internațional al anului curent, cea mai importantă manifestare polisportivă, grupind mai multe sporturi sub egida aceleiași întreceri, o constituie Jocurile mondiale universitare de vară. **Universiada '81**, cum se știe, se va desfășura la București (19-30 iulie), în această oare fiind cuprinsă așit recunoașterea rolului sportivilor studenți români de animatori ai edițiilor anterioare (locul IV în 1977, locul III în 1979), cit și acela de promotori ai relațiilor de prietenie, de întărire a legăturilor cu studenții din toată lumea prin sport. Dealtfel, pentru a sublinia atenția de care se bucură mișcarea sportivă studențească și, în special, Universiada de la București, din partea Comitetului Olimpic Internațional, este de reținut că însuși Juan Antonio Samaranch, președintele C.I.O., a confirmat prezența sa la deschiderea festivă a Jocurilor universitare.

La București, îi va veni rîndul celei de-a XI-a ediții a Universiadei de vară. În celelalte zece ediții anterioare (Torino — 1959, Sofia — 1961, Porto Alegre — 1963, Budapesta — 1965, Tokio — 1967, Torino — 1970, Moscova — 1973, Roma — 1975, Sofia — 1977 și Mexico City — 1979), studenții români au cucerit 139 de medalii, între care 41 de aur. Să precizăm că ei nu s-au numărat între participanții întrecerilor disputate în 1963 și 1967. În 1979, în Mexic, bilanțul nostru a fost cel mai bogat, România situîndu-se, cu un total de 31 de medalii (13 de aur, 3 de argint, 15 de bronz), pe a treia treaptă în ierarhia sportului mondial universitar, în urma reprezentanților Uniunii Sovietice și ai Statelor Unite, dar înaintea altor multe selecționate studențești puternice, cu tradiție, cum ar fi cele din R. D. Germană, R.F.G., Cehoslovacia etc. Avem, cu alte cuvinte, de apărut o poziție de prestigiu, și iată de ce cinstea de a organiza o întrecere de un asemenea nivel trebuie privită de sportivii români și de antrenorii lor și ca o obligație pentru o reprezentare cit mai bună a culorilor românești.

Universiada înseamnă, poate înainte de toate, o uriașă mobilizare de forțe pe plan intern, în toate domeniile. În cel al pregătirii loturilor, fără îndoială, dar și în domeniul organizării, al pregătirii bazelor sportive, al transportului și cazării participanților, al facilităților pentru ziaristi și așa mai departe. Se știe că **Satul Universiadei** a fost fixat în cadrul Complexului de cămine studențești „Regie” al Institutului politehnic București, avînd o capacitate de peste 5.000 de locuri de cazare, în camere cu două și trei paturi, modern mobilate. Alături,

va funcționa o cantină-restaurant cu 8 benzi de autoservire, avînd meniuri variate, stabilite în funcție de specificul culinar al țărilor participante. În fața „primăriei” satului, pe un platou special amenajat, vor fi arborate drapelele naționale, din momentul sosirii fiecărei delegații. În clădirea Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu” va funcționa **Centrul internațional de presă**. Celor circa 500 de ziaristi așteptați la București le vor fi puse la dispoziție atît spații de lucru și de transmitere a informațiilor sportive cit și întreg arsenalul de instalații necesare, telexuri, telefoane, telefoane, mașini de scris, monitoare TV etc. Tot aici va fi instalat și unul dintre cele 12 terminale ale sistemului informațional computerizat „Hewlett Packard 2000”, ce va aduce la cunoștință celor interesați toate rezultatele sportive cu maximum de operativitate. Aproape 700 de studenți ai facultăților de limbi străine ale Universității din București vor funcționa ca interpreți, însoțind delegațiile sportive străine, pe tot timpul Universiadei. Limbile oficiale sînt, conform regulamentului F.I.S.U., franceza, engleza și româna (ca limbă a țării organizatoare). Pentru a veni în sprijinul sportivilor, oficialilor, ca și al turiștilor, a fost editat de curînd „Dicționarul de termeni sportivi”, al cărui tiraj este de 2.000 de exemplare. La Complexul cultural-sportiv studențesc „Lacul Tei”, avînd o suprafață de 17 ha, va fi amenajat și dotat corespunzător **Centrul cultural al Universiadei**. Aici, în afara unor activități culturale și de agrement zilnice, se preconizează organizarea unui carnaval, manifestare intrată în tradiția Universiadei.

Cite ceva despre planurile sportivilor români. La ultima ședință desfășurată la sediul C.N.E.F.S., antrenorii și conducătorii loturilor au fost întrebați pe rînd despre obiectivele echipele de care se ocupă, cele spuse fiind apoi interpretate drept angajamente. Iată aceste angajamente frumoase, pe sporturi, de perspectivă foarte apropiată dealtfel: **atletism** — 5-6 medalii (între care 2 de aur), **baschet** — 1 medalie (echipa de fete), **gimnastică** — 4 medalii (1 aur) la băieți și 4-5 medalii (3-4 aur) la fete, plus una în proba pe echipe, **lupte** — 8 medalii la greco-romane și 5 la libere, **înot** — 2-3 medalii (1 aur), **polo** — 1 medalie, **sărituri** — 1 medalie, **scrimă** — 4 medalii (2 aur), **tenis** — 6 medalii (2-3 aur) și **volei** — 1 medalie de aur (echipa de băieți). Să recunoaștem că sînt angajamente foarte ambițioase, care conduc la un total de 42-45 de medalii, între care 15-20 de aur, o prestație în măsură să confirme locul 3 ocupat în Mexic și pe care reprezentanții noștri l-au stabilit ca obiectiv principal. Sperînd că obiectivele asumate vor fi duse la îndeplinire, să le urăm studenților români cit mai multe succese și, pînă atunci, seriozitate și hărnicie în pregătire.

DUMITRU GRAUR

pe ceilalți, așa încît cinci cai și-au depășit substanțial recordurile. Deși în apropierea potoului, dr. M. Leontopol a fost atacat puternic de avocatul Șerban Haralambie (care demonstrează încă odată că hipismul este un sport al tuturor virstelor), dintr-un sentiment profund uman el nu a cravașat, nu a încercat nici o forțare a calului Melodie pentru a-și menține primul loc, deși ar fi putut-o face. Dealtfel, dr. M. Leontopol a dat acestei curse nuanța de profesionalism, oferînd și o lecție afectivă dialogului om-cal. Alergare de nota 10 pentru tribune, de excepție pentru reporteri, de recorduri pentru specialiști.

După revelația curselor, în dorința de a trăi respirația recordurilor, am trăit, de fapt, surpriza surprizelor: revenirea lui „Bavary”, campionul turfului de anul trecut, din herghelia Dor Mărunt (unde fusese trimis pepinier) în grajdurile hipodromului. Aflu de la antrenorul Gh. Tănase că-l pregătește pentru concursul internațional de la Moscova, că „Bavary” e într-o formă excelentă și că va oferi tuturor acelor care l-au aplaudat cîndva plăcerea revederii într-o cursă viitoare.

ELENA ȘTEFANESCU

Hipism

Reuniunea surprizelor

Duminică 7 iunie, atrași de premiul „Carpații”, cursă clasică de chemare pe hipodrom a tuturor iubitorilor acestui sport al grației și splendorii, toți entuziaștii prezenți în acest spațiu ce definește hipodromul au avut prilejul unor trăiri emoționale deosebite. Evoluția aproape neașteptată a minjilor din prima cursă, doborîri de recorduri foarte valoroase, în special la caii care se pregătesc pentru derbiul ce va avea loc la 12 iulie („Iubit” — 1'25"05, „Săbădău” — 1'25"04) și care devin pretendenți, alături de „Perjar”, „Trucaj”, „Rekurs”, ne fac să credem că derbiul nu va fi „alergat dinainte”, așa cum scandau tribunele, nu va fi al „îmbatabilului Perjar”, ci o pasionantă dispută.

De un succes aparte s-a bucurat alergarea rezeryată amatorilor. Un pasionat al calului, dr. Mihai Leontopol, deși conducea „Melodie”, un cal fără șansă teoretică, a reușit din start să imprime alergării o alură deosebită, angajîndu-i

Scurt, foarte scurt

Luptătorii noștri au dominat întrecerile Turneului internațional de la Brașov, ajuns la ediția cu numărul 19. Români au urcat de 10 ori pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, de 6 ori la greco-romane, de 4 la libere. ● Sistem de acord cu Ion Bocioacă cînd cere, în „România liberă”, ca sancțiunile dictate împotriva arbitrilor de fotbal să fie făcute publice. Pasămite nu-i bine să procedăm așa, zice federația, ca să nu le stîrbim arbitrilor autoritatea?! Nu, tovarăși, lumea care vede cum se dă un meci peste cap, să afle și cu cite etape de suspendare s-au ales vinovații. ● Urmează să se desfășoare la Köln, între 23 iulie și 2 august, Jocurile mondiale tăcute. Ultima dată, la București, reprezentanții noștri au obținut 3 medalii de aur, la fotbal, marș (Gheorghe Vădraru) și tir (Gheorghe Vasilescu), comportîndu-se bine și în alte citeva ramuri. Ar fi, din punctul nostru de vedere, a opta participare. ●

Cu ocazia meciului România — Norvegia, ziaristii s-au descurcat mai greu, fiind puși într-o situație jenantă. Motivul? Tovarășul Călin de la Protocolul C.N.E.F.S. le-a refuzat „parbrize” de intrare, în timp ce tot felul de responsabili de gostaturi, alimentare și alte unități cu plata direct la vînzător și-au parat mașinile în apropierea tribunei oficiale?! Ca să putem trimite operativ la redacție filmele, de pildă, noi am fost siliți să facem toate combinațiile cu putință. Reamintim pe această cale celor în măsură să decidă că, asistînd la manifestații sportive, ziaristii nu se distrează, ci muncesc. În plus, din cite cunoaștem, există si o lege în acest sens. Dacă e nevoie, o tinem și la dispoziția tovarășului Călin. ● Învingînd la Constanța, 22-21 cu Farul, Steaua a devenit, pentru a 13-a oară, campioană a țării la rugby. ● A căzut, simbătă, unul din cele mai vechi recorduri ale atletismului nostru feminin, acel 67,96 stabilit, la disc, de Argentina Menis în 1976. Florența Crăciunescu a aruncat, la Bratislava, 69,98 m, performanță care o plasează în

Șah

Meciul Karpov-Korcinoi, pentru titlul de campion al lumii, este programat să înceapă în luna septembrie. Se va desfășura în localitatea Merano din Italia. Numărul de partide nu este limitat. Cîștigă meciul jucătorul care acumulează, primul, 6 victorii, remizele nefiind luate în considerare. La meci nul, actualul campion mondial își păstrează titlul. În cazul cînd Korcinoi cîștigă meciul este obligat ca, în termen de 12-15 luni, să-i acorde revanșă lui Karpov ● **Tribuna începătorului**. Mulți dintre acei care debutează în tainele șahului își pun, desecri, întrebarea: cum să înceapă o partidă de șah? Cu ce piesă să mute pentru a nu greși, iar adversarul să sesizeze și să-l facă mat? Dacă primim o tablă de șah, cu piesele așezate în poziția inițială, observăm că atît albul cit și negrul au posibilitatea să facă prima mutare în 20 de variante. Patru mutări cu cei doi cai și 16 mutări cu cei 8 pionii (mutînd fiecare pion cite un cîmp sau două). Pe care mutare s-o alegă albul din cele 20 de variante? Mai întii, să ne documentăm asupra modului cum nu trebuie început o partidă de șah. Vă recomandăm să nu jucați așa: **1.e4 e5 2.Nc3 Nc5 3.Dh5 Cf6?** (acest semn atrage atenția că mutarea respectivă este greșită) **4.D:f7** mat sau **1.e4 e5 2.Nc4 Nc5 3.e3 Dh4 4.Cf3? D:f2** mat. Deci, evitați maturile pe cîmpurile **f7** și **f2**. Deschidere nepotrivită: **1.f3 e5 2.g4 Dh4** mat. Apărare nepotrivită: **1.e1 h6 2.Cf3 a6 3.Nc4 b5? 4.N:f7 R:f7 5. Ce5+ Re8 6.Dh5+ g6 7.D:g6** mat sau **5... Rf6 6.Df3+ R:e5 7.Df5+ Rd6 (Rd4) 8.Dd5** mat sau **6... Rg6 7.Df7+ R:e5** (dacă regele mută la d6 este mat prin **8.Dd5**) **8.Df5+ R** oriunde **9.Dd5** mat sau **5... Re6 6.Dg4+** și se intră în variantele de mai sus, iar dacă regele se întoarce la f6, urmează **7.Df5** mat și ultima variantă: **6...Rd6 7.Cf7+ R** oriunde și negrul cedează intrucit pierde dama. ● **Verificați-vă cunoștințele și forța de joc**. Vă propunem o poziție test (vezi diagrama). **Enunțul testului: 1.** primiți 3 puncte pentru aprecierea poziției, alegînd pe cea mai corectă din următoarele trei variante: a. dacă poziția negrului este cîștigătoare; b. dacă poziția albului este cîștigătoare; c. dacă este remiză; 2. Primiți 15 puncte pentru indicarea corectă a variantelor de concretizare a aprecierii pe care ați făcut-o: 3. Primiți 2 puncte dacă rezolvați această poziție numai din privirea diagramei și a tablei de șah, cu poziția respectivă, fără a muta vreo piesă. **Rezultatul testului: a.** aveți o forță de joc foarte bună în cazul cînd ati acumulat 20 de puncte; b. bună 15-18 puncte și c. satisfăcătoare 2-5 puncte. Într-un număr viitor vom publica răspunsul corect. ● **Renunțul publicist Mircea Pavelescu**, neotul marelui epigramist Cîncinat Pavelescu, a fost și un mare amator de șah. Îi plăcea anturajul maestrilor mai ales că avea și o forță de joc care-i permitea, uneori, să joace de la egal la egal cu ei. Într-o seară, în sala unde juca și explica mutările maestrul Toma Popa, campion național în anul 1943, renumit pentru jocul său pozițional și foarte prudent, devenit proaspăt antrenor-profesor de șah la o grupă de copii, Mircea Pavelescu, i-a făcut campionului următorul catren: Acest proverbe de nu mă'nse! / Îi știe, azi, toată Europa /Să faci așa cum spune Popa, / Dar să nu... joci cum joacă el! ● **Soluția problemei** din rubrica trecută: **1. Df2 C** din d5 oriunde și **2. e3** mat; **1. Df2 Ce3 2. Dh2** mat; **1. Df2 e3 2. Dh4** mat; **1.Df2 e5 2.Cd5** mat; **1.Df2 Ce6** sau la **g6 2.Ce6** mat.

ANGHEL VRABIE

Rugby

Campioana țării — Steaua

Nu fără un capricios suspens și nici fără emoționante dubii în privința campioaneli s-au desfășurat ultimele etape ale campionatului național de rugby! Faptul acesta e remarcabil pentru echipele noastre frunțase, care au dat un curs palpitan întilnirilor de vîrf, tot atît de îndrîjit și de spectaculos ca în zona retrogradării. Un rol important la această reanimare finală îl avură tocmai așa-zisele „provinciale” devenite tot mai agresive și cutezătoare față de lider. Astfel, cu două etape în urmă, Știința Baia Mare învinsese pe Steaua cu 9-6 (6-6), lăsînd speranțe echipei Dinamo, care cîștigase, totuși dificil, cu 7-6 (0-6) la C.S.M. Sibiu! Învingînd în turul campionatului cu 15-9 de către Dinamo, Steaua se revanșează însă, în retur, cu scorul direct proporțional de 12-6 (9-3), egalînd punctajul pozițional (68), dar avînd un esaveraj mult superior, păstrînd prima șansă (1049-159). Jocul acesta a impresionat festiv pe cele citeva mii de spectatori credincioși, transformînd stadionul Olimpia într-o veritabilă „groapă cu lei”, pe care numai impetuozitatea arbitrilor galez Alun Richards a putut să-i dirijeze. Neșansa dinamoviștilor s-a datorat în mod paradoxal, tocmai aceluia factor prea favorabil alteori. Ne referim la aportul lui Constantin, care n-a avut „zi bună”, nefiînd „în picior”, după unele expresii, decît la două lovituri de pedeapsă, dar tot el ratînd alte 8 asemenea execuții din multe poziții ușoare! Se poate spune că Dinamo și-a irosit singură șansa. Steaua nu a fost însă privată de noi emoții nici în cea din urmă etapă, intrucit ea avea de înfruntat riposta hotărîtă a echipei Farul-Constanța și tirul bine reglat al virtuozului Bucos, care singur avea să-i administreze nu mai puțin de 17 puncte! Cîștigînd în extremis cu 22-21 (6-9), ajutată în mare măsură de transformierul său Alexandru, Steaua reușește, de justefe ex-aequo cu Dinamo la punctaj, să cucerească, pentru a treisprezecea oară, campionatul României. Bucuria noastră, a celor ce îndrăgim cu abnegație evoluția sportului cu balonul oval din țara noastră, constă într-aceea că standardul intern a crescut simțitor, întrecerile divizionare A dobîndind o nouă treaptă calitativă, corespunzătoare în nostru rămîne, de acum, doar acesta: să acredităm terenuri și spații de joc necesare acestor temerari luptători.

Să acredităm terenuri și spații de joc necesare acestor temerari luptători.

TUDOR GEORGE

elita ierarhiei mondiale. Adăugînd că o altă aruncătoare, sulitasa Corina Gîrbea, a cîștigat în Cehoslovacia (56,38 m), e limpede, cîredem, că măcar în acest sector (antrenor Dan Serafim, medic Anca Gurău, preparator fizic Daniel Diaconescu) atletismul românesc dă semne de redresare. ● Comentarii de specialitate ai televiziunii continuă să treacă, altfel abil, pe lîngă fazele mai fierbînti ale meciurilor pe care le transmit. Deși a avut la îndemînă 7 reluări, Cristian Topescu nu s-a putut pronunța dacă pîșteanul Zamfir a comis sau nu hent în partida cu Dinamo, deși lucrurile erau, după cum am scris și în revistă, clare ca lumina zilei. Mai nou, duminică, la Bacău, Cornel Pumnea n-a avut, practic, decît o fază mai grea, cea în care arbitrul Teodorescu a dictat penalty împotriva oaspeților. Văzînd reluarea, Pumnea a fost foarte ferm, informîndu-ne că se rela faza în care s-a dictat 11 m?! Că a fost, că n-a fost, asta a judecat fiecare telespectator. Și-atunci, nu-i năcat de banii plătiți pe calea ferată pînă la Bacău?! ●

În schimb, cu ocazia meciului de pe Népstadion, Topescu l-a contrazis pe arbitrul Casarini, apreciînd că n-a fost fault la Keegan. În partidele internaționale, mai ales în cele comentate din studio, se pare că e mai simplu să ai opinii! ● S-au limpezit apele în campionatul de fotbal în ceea ce privește campioana. Doar printr-o minune, Craiova ar mai putea pierde titlul. Bătăie mare însă pentru locul 16 și pentru intrarea în Cupa U.E.F.A., Dinamo, Argeșul și Steaua, ultima sprintînd puternic, vizînd pozițiile cîștigătoare. ● Apropos de asta. După ce, inițial, anunțase că fotbalul românesc va avea o singură reprezentantă în Cupa U.E.F.A., forul european a revenit, oferîndu-ne două locuri. Probabil, zicea un hitru, U.E.F.A. a văzut meciul Dinamo — F.C. Argeș și a vrut să repare nedreptatea arbitrilor Ologeanu?! ● Marina Pogorevică a reușit, la Piotrkow Trybunalski, cea dintii notă de maestră internațională la șah. Așchia nu sare departe de trunchi.

Mondo umano ?

Căldură mare

In seara aceea in care zăpusea la era parca mai persistentă decit aerul, un coleg exclama copleșit : „căldură mare“. Apoi, cu o fermitate surprinzătoare, adaugă : „Ce-o fi cu atitea evenimente cind, normal, starea asta invită la letargie?“ Să aibă dreptate ? Zimbesc înțelegător, reamintindu-mi că pe vremea asta :

— un francez, Robert Brouner, 42 de ani, tată a șapte copii, vrea să cucerească Sahara pe bicicletă plecînd din Mali pînă la Alger — cale de 810 km și tocmai de aceea ideea mi se pare nu trăsînită ci de-a dreptul admirabilă !

— nu-mi dau seama ce să mai scriu în plus despre amploarea scandalului loiei masonice „Propaganda due“ și stupefacția ce a cuprins Italia aflînd și descoperînd că, de ani de zile, itele nu duceau înțil și firesc la guvern ci la acel (obscur) Licio Gelli ca „la un centru de putere ocultă remarcabil de bine organizată“ („France Presse“). E adevărat, omul simplu de pe stradă trebuie să facă eforturi suplimentare spre a înțelege totul, pentru a realiza cit de mare era diferența între ceea ce opta el (conform democrației respective) și ceea ce decidea necunoscutul, pentru el, Gelli. Și, desigur, la toate astea, căldura aduce un nou record — căci noua criză guvernamentală are numărul 41, deoșînd deci cifra anilor postbelici ?

— și dacă tot e timpul dezvăluirilor spectaculoase și al descoperirilor neașteptate, să le consemnăm și pe cele privind afacerea bombelor atomice americane plasate, prin anii '60, la bordul unei nave amfibii ancorată la doar cîteva sute de metri de coastele japoneze. Dezvăluirea, cum se știe, a declanșat o acută criză — iarși criză ! — dar de data asta între Japonia și S.U.A. Ei între ei, ei cu ale lor — dar bomba e totuși atomică !

— de la Düsseldorf parvine vestea că două dintre ferocele gardiene ale lagărului nazist de tristă amintire de la Lubin — Maidanek — între care se afla și „Singeroasa Brigitta“ — au afirmat răspicat în fața tribunalului că nu erau „ucigașe“ ci doar „modeste gardiene care, niciodată, n-au participat la selecția și gazarea deținuților“. Cum acuzația au formulat-o foști deportați ce au trăit alături (!?) de „modesta“ Brigitta, nu pot pune amnezia ei decît pe seama căldurii mari ;

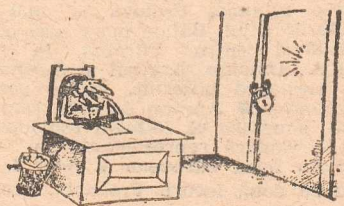
— pentru că, iată, la 36 de ani de la sfîrșitul războiului, încă se mai află multe lucruri legate de el. De pildă, că aproximativ 7000 persoane au fost torturate sau asasinat într-un lagăr nazist stabilit pe insula anglo-normandă Alderney (Alderney), iar despre comandantul lagărului s-a știut că ar fi fost extrădat, judecat și spînzurat cînd, de fapt, el a trăit și a murit liniștit la Hameln (R.F.G.) la 8 martie 1974 ;

— ar mai fi de zis cîte ceva despre dezvăluirile privind bomba cu antrax, circumstanțele morții în luptă aeriană a scriitorului Saint-Exupéry (vom reveni pe larg) dar, de la Stockholm, se anunță că, azi, se cheltuieste mai mult de un milion de dolari pe minut pentru arme și, cînd mă gîndesc că, pe căldură mare, uneori se încing și mințile cele mai reci, ar trebui să îngheț literele aici ;

— amin intrucît aflu că în pofida căldurii și a atîtor crize, pe ici pe colo municipalitatea orașului spaniol Lihar a pus capăt stării de război cu Franța, conflict ce datează de un secol, și a încheiat pacea.

Iată și un punct fierbinte al lumii în care a izbucnit pacea !
DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

— Intră !
(După „STIRSEL“ — Bulgaria)

Eu comunic, tu comunicî, el comunică

Ecologie

Termenul ar putea să irite pămînteanul de rînd, sătul a suporta în decorul convențional al Satului Global traume și noțiuni de tot felul, importate în mare viteză și fără discernămint din viața de toate zilele. Să-i dăm dreptate pînă la un punct, adică pînă acolo unde poate ajunge înțelegerea față de intransigența la artificial. Nu este cazul acum. Transplantul de noțiune se putea face în acest caz chiar înainte ca grija față de subiectul în stare pură, ca să zicem așa, preocuparea pentru situația mediului înconjurător să stirnească fluviul de discursuri, tone de referate și rapoarte, să declanșeze un număr impresionant de reuniuni pe diferite meridiane. Expansiunea mijloacelor de difuzare și comunicare a determinat modificări sesizabile în peisajul social. Expansiune spunem, avînd în vedere ceea ce știm și noi și dumneavoastră. În lume există astăzi un oficiu postal la 7000 de locuitori. Pe planeta noastră funcționează sau nu dar sînt montate — 400 milioane de telefoane, adică de zece ori mai multe decît în 1945. Între 1950 și 1975, numărul de exemplare ale cotidianelor a crescut cu 77 la sută, numărul aparatelor de radio cu 417 la sută, al televizoarelor cu 3235 la sută, cifra titlurilor de carte pe an cu 111 la sută. În decurs de un deceniu, capacitatea telefonică a comunicațiilor internaționale prin satelit a pornit de la 150 și a ajuns la 10000 circuite.

Surse cunoscătoare în materie apreciază că în ultimii 25 de ani cifra persoanelor care nu sînt în contact într-un fel sau altul prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă a scăzut spectaculos. În ritmul existent acum, în progresia actuală, ne vor fi suficiente cîteva decenii pentru ca publicul circumscriș acestor mijloace de comunicare să însușească practic pe toți locuitorii Terrei.

Dați voie, în acest caz, sociologilor să se grăbească în terenul de joc al comunicațiilor, să calce cu nonsalanță gazonul încondeiat cu dungile albe bine știute care flanchează carerile, aducînd cu ei rucsacurile doldora cu instrumentarul propriu și vocabularul de imorunat. Ecologia comunicațiilor s-a născut !

Psihosociologii sau antropologii au luat în stăpînire poștața în care zburdă în voie cavaleria usoară a comunicației interpersonală. Ecoloșii își rezervă plăcerea mijloacului terenului, acolo unde stăpînesc autoritar comunicația mediată. Politologii și-au mutat privirea asupra comunicației instituționalizate. Așa a apărut în

verdele crud al gazonului, tuns la la Wembley, triunghiul ușor descifrabîl al comunicației sociale, trilogia comunicării. Nimic mai simplu. De o parte, comunicarea spontană, neformală, supusă obiceiurilor sociale. Limitată, precară, artizanală, spontană. În celălalt capăt, comunicația minuțios reglementată între națiuni, între orașe, între instituții, în interiorul acestora.

Ecologia întîrzie, cum spuneam, în lumea comunicației mijlocite propunîndu-și a studia mediul înconjurător creat de existența diferitelor mijloace și organe de comunicare socială — repartitia suporturilor comunicației, diversitatea lor, dispersia teritorială, gradul de accesibilitate pentru marele public și categoriile identificabile în interiorul acestuia. Ecologia își face de lucru răscolind spațiul interferențelor reciproce dintre suporturi. Cu mijloacele statisticii, ea arată cu degetul, spunîndu-ne cîți dintre noi citesc, privesc sau ascultă, ce, cît timp petrecem în compania mijloacelor de informare în masă.

Propunîndu-ne să-i urmărim pledoaria pentru o nouă problematică în universul comunicațional, profesorul francez Francis Balle distinge în cazul comunicării mediate mai multe situații : „Media“ amplifică comunicarea interpersonală în esența sa, vizînd un public diferențiat, ușor identificabil : telefonul, așa-numitele scrisori confidentiale ; Media vizează un public numeros dar nediferențiat — poșturile locale de radio și televiziune ; Mijloacele de comunicare în masă constituie organul de expresie oficial al unei instituții și se adresează grupurilor de inițiată — revistele specializate scrise de experți, pentru experți ; Mijloacele de comunicare se adresează în numele unui partid sau curent de gîndire, avînd ca finalitate convingerea.

Media informează, mai întîi, societatea despre ea însăși. Asemeni antenei-paraboloid de la radar, prînde și retransmite unda luminoasă demnă de interes. Asemeni oglinzii retrovizoare, preia imaginea întîlnită în cale și o reasază, după lecțiile incidentei și reflexiei, sub ochii observatorului în așteptare. Asemeni magnetului de mare atracție, alătură grupuri și oameni situați la distanță.

Aspirația spre egalitate a omenirii trece și prin utilizarea cu foloase pentru toți a măsurătorilor pe care ecologia comunicațiilor le oferă insistent.

NEAGU UDROIU

Itinerar între două oceane

Arta de a traversa o stradă

Baang !... Baang !

Pe fereaștra hotelului „Tower“ (Turnul) decibelii emiși de ornicul Turnului (evident al Londrei) se năpustesc masiv și catifelati. Este un zgomot tipic britanic de ceas public care anunță, dar nu te chircește, nu te sperie, nu te zăpăcește.

Mi se face poftă de Londra asta din pozele englezești și cobor în marele hol al hotelului unde lumea zimbeste englezește și aerul miroase a Virginia și a nu mai știu ce, deși am încercat tenace să aflu.

Enormele usi rabatante care te împing elegant și ferm afară sînt pázite de un portar cit un hoch-parter, îmbrăcat în livrea roșie și purtînd pe cap o tichie cu un pămățuf impozant. Se apropie de mine englezește, cu toți pașii măsurați, ca o păpușă mecanică, se înclină cu un fast sigur pe care numai o gimnastică de dimineață practică de cîteva generații îl poate determina și mă întrebă, cu o curtenie vag protectoră, dacă îmi poate fi de un folos. Da, îmi poate fi mai ales dacă îmi face rost de un taxi. Se înclină din nou, se îndreaptă din șale, își duce două degete sub limbă și scoate un șuierat de peste mări încît îmi face părul măciucă și îmi produce fiori bineveniți pe toată șira spinării. De alături iese un taxi din aceea pe care le admiră bunica în prima tinerețe, înalt, cu botul lung și roți doloane cu soite. Pare imprimutat din Muzeul tehnicii, dar nu e. Portarul îmi deschide ușa, urc treapta taxiului, înainte prin el și mă las pe bancheta din spate în care ar avea loc toți prietenii mei, și am destui. Mă simt mic și important, dar nu mult pentru că soferul mă întrebă cu o voce electrică unde doresc să ajungem. Îmi vorbește prin microfon, din camera din față, despărțită de cea în care mă aflu printr-un perete de sticlă. Taxiurile londoneze se produc „retro“, sînt noi-nouțe majoritatea, revoltător de confortabile și acceptabil de costisitoare pentru cei dați afară din casă exclusiv de parale. Mă rog.

Cobor, în City. Este devreme, după-amiază, trotuarele sînt aproape goale, iar băncile, societățile de asigurare, firmele de tot felul sînt, presupun, pline. Din cînd în cînd cite un autobuz cu etaj, șugubăț și balansat, gîtuie parcă traficul. Automobilele așteaptă cumînți ceea ce denotă nu numai înțelegerea regulilor jocului, dar și un anume temperament conservat inclusiv la volan. În ceea ce mă privește, pentru că a venit vorba de traficul rutier, recunosc cu o oarecare jenă că mi-a trebuit mai bine de o săptămîină să înțeleg cum

să traversez și unde să mă uit ca să scap, la Londra, cu viață.

Automobilele englezești au volanul în dreapta. Invers decît în restul lumii. În consecință, din punctul de vedere al pletoanelor circulă de la dreapta la stînga. Continentalii s-au obișnuit să-și concentreze atenția, cînd traversează, la stînga. La Londra mașinile curg însă din dreapta. Pînă să-ți crezi reflexul de salvare, ai senzația că totul este grav răsturnat, că un atentat continuu îți periclitează integritatea corporală, că mașinile dau buzna spre tine exact din direcția unde nici nu-ți trece prin cap să te uiți. Prințre altele, tu știții se recunosc pe străzile londoneze datorită faptului elementar că sînt panicați, încep o traversare și o zbughesc la loc și apoi încearcă din nou, calmi, dar tot invers, incurcînd, neistovii, autohtonii care îi acceptă cu un zîmbet subțire, vag înțelegător. Probabil că și situația britanicului plecat în străinătate este aceeași, ceea ce echilibrează, măcar în parte, complexele furibunde ale europenilor crescuți dincoace de Canalul Mîneei.

La ora 17 cînd instituțiile își trag obloanele, Londra este ceea ce am știut despre ea și anume locul geometric al maximei compresii de redingote, meloane și umbrele pe unitatea de suprafață. Din bănci sau altele asemenea se scurg valuri de doamni tepeni, îmbrăcați la patru ace, scrobîți și importanți, semînînd grozav între ei încît ai senzația că o mașină teribilă îi produce în serie după un model care nu se va schimba niciodată. Acești doamni în negru sînt, culmea, umani : în drum spre casă se opresc la o bere pe care o înghit în pictoare, repede și cu plăcere, în nenumăratele baruri și circuloare din City, multe cu mesele desfășurate pe trotuare. Grupurile de redingote roiesc printre halbele înguste și înalte și apoi atrase de cel mai aspru magnet al vieții cea de toate zilele se fofilează, în pas exact, spre gurile de scurgere ale orașului — stațiile de metrou.

Strada, scutită de aceste cohorte negre, politicoase și taciturne, redevine stradă, se recolorează, se rezgomotează și se reințernaționalizează : negri, mulatri, asiatici, arabi, indieni răsăr spre seară nu știu de unde și în ce scop, formînd o magmă pestriță și vivace aidoma unui eșantion de Commonwealth care nu mai este ce a fost și a devenit ceea ce nu s-a crezut niciodată, comprimat și viguros, chiar în miezul metropoliei...

RADU BUDEANU

Ochii și urechile lumii

Manuscrisele

Mi-a murit, zilele trecute, femeia, nu prea bătrînă, care îmi „bătea“ manuscrisele la mașină. „Bătea“ minunat ; îmi înțelegea scrisul și aveam o încredere nelimitată în ochii, mințea și sufletul ei. Cînd nu pricepea un cuvînt, îmi dădea telefon să mă întrebe. Cuvîntul însemna ceva important pentru ea. Nu întilnești prea des asemenea oameni, care să se chinuie pentru un cuvînt. Poate unii scriitorii. Ea avea ceva de scriitor. Lucrările ei erau curate. Într-atît de curate încît de nenumărate ori mă simțeam dator să-mi rescriu manuscrisele pe care urma să i le dau. Tineam la ochii ei. Scriu de obicei de ajuns de clar, în creion. Creionul e însă mortal pentru o dactilografă. Mă puneam să-mi recopiez pagina ca să nu-i chinui vederea, deși îmi dădea toate asigurările că-mi înțelege și caligrafia, și toate introducerile de pe margine, și toate ștersăturile. Îmi propunea să nu mă mai chinui cu, rescriînd și s-o las pe ea să deslușească totul.

Mă uitam în ochii ei — așeri, tineri, în care inteligența legăturilor între cuvinte îi arăsesse o cantelă de loialitate umană. Rareori cuvintele au asemenea conșoanțe chiar în pupila omului. Dar mințea, intrînd la ea ca să-i las hîrtiile și visurile mele, era alta :

de fiecare dată mă întilneam pe masa ei, lîngă mașina ei de scris, cu manuscrisele unor alți scriitori cu care mă văd nu prea des și, cînd mă văd, desigur că nu discutăm unde ne „batem“ manuscrisele. De cîte ori i-am citit, m-am simțit leșat de scrisul lor. Nu ne-am consumat niciodată în lunci elocii, nu ne-am cădelnită niciodată talentele total diferite, nu am format vreun grup literar notoriu dar, mai ales, nu ne-am vorbit vrodată să fim pe masa ei. Fără a fi sectari, toți cei care „băteau“ la ea erau legați prin tendința talentului nostru și nu puteam număra, printre acele manuscrise, nici o altă tendință. O feerie întimplare ne-a adunat ani de zile în jurul mașinii ei de scris.

Mie, întimplarea asta mi s-a părut — de cînd am descoperit-o și i-am priceput resortul — o coincidență de simțiri care n-are loc în fiecare zi pe pămînt ; mai profund decît în oricîte declarații — eu m-am simțit confrate cu acești poezi și romancieri la gîndul că o aceeași mină „ne bate“ manuscrisele, un același ochi ne deslusește scrisul și-l înțelege în întimitatea virgulelor sale. Uneori, nu îmi dă copleșitoare și tot mai vagă adîncă cîțiva intelectualii sensibili într-un acord de suflet. Ci vine cîte un asemenea eveniment indescifrabîl, un asemenea om normal și muncitor, și-ți lasă senzația unei solidarități miraculoase ca un cîmp magnetic. Este cea mai intimă solidaritate în care cred, printre aceste conglomerate de interese, aspirații și vanități care domină, peste tot, lumile literare : solidaritatea de manuscris.

Moartea subită, obscură, a unei dactilografe poate da acestui sentiment intelectual lumina unei oaze într-un desert. Nici un telex al lumii prea pline nu bate vroce știre despre palmierii unei oaze, despre frîngerea unei crengi într-o pădure.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

(După „DER STERN“ — R.F.G.)

IMANTS ZIEDONIS (R.S.S. Letonă)

Născut în 1933, Imants ZIEDONIS este, după opinia unanimă a criticii literare sovietice, unul dintre cei mai importanți poeți contemporani din Letonia. Autor al citorva culegeri de versuri de mare succes, precum și al unor cărți de publicistică și proză lirică, ZIEDONIS a fost distins cu titlurile de „om de cultură emerit” și „poet al poporului din R.S.S. Letonă”. Este laureat a numeroase premii literare. Cititorii români au făcut cunoștință cu Imants ZIEDONIS prin intermediul volumului de proză poetică Epifanii (în românește de Ion Covaci, „Univers”, 1975). În prezent se află sub tipar, la aceeași Editură „Univers”, selecția de poeme Labirinturi, iar în pregătire — în traducerea Denisei Fejes — volumul Basme multicolore.

Rugă soarelui

O, hiperbolic soare al amurgului,
răsărit peste pești și pescari,
generos răsărit peste moarte
și peste viață, așadar,

o, hiperbolic soare al amurgului,
tu, cel ce dăruie cerului temei,
piinea lor cea de toate zilele
dă-le-o pescarilor mei!

Deconspiră-le oculoarele căi ale peștilor —
torente albe, din infern trimise.
Întreaga lor avuție e-n valuri,
acolo e spațiul lor pentru vise,

acolo gonesc motocicletele lor,
acolo-s grădinile lor și terasele...
O, hiperbolic soare al amurgului,
plasele lor peste căile peștilor lasă-le!

Dar cel mai mult avem nevoie de femei,
multe și cu pințec roditor.
O, hiperbolic soare al amurgului,
ajută-le să zămislească feciori!

În locul fiecărei mii de tranzistori
să dăruie țării câte-un bărbat!
Ajută, o, soare, poporul mi
în acest imbold precuros!

Monumentul

Acesta îi e monumentul:
ceaunul de tuci.
Ceaunul de tuci pusit.
Stați împrejuru-i cu lingurile-n miini
și, bătându-vă cu lingurile-n piept,
jurați
că cele-ntimplate
n-ați fi vrut să se-ntimple nicicând.

Incrucșați-vă lingurile
și,
priveghind,
amintiți-vă că sînteți frați de blid,
de ceaun.

Pelerini cocirjați de linguri,
plecați privirile!

Implințați lingurile în gile
împrejurul monumentului ei.
Veți construi o floare nu prea decorativă,
dar care respiră adinc adevăr.

Astfel urcăm cu toții
spre mormintele mamelor noastre:
cu mari linguri albe în miini.

Cleptomanic

Manie, obsesie, patimă:
să-i furi ceva mamei
și să ascunzi ce-ai furat printre lucrurile
nevestei.

să-i furi ceva nevetei
și să ascunzi ce-ai furat printre propriile
tale lucruri,

să-ți furi ție însuși ceva
și să ascunzi ce-ai furat în stihuri,
să furi ceva stihurilor tale
și să ascunzi ce-ai furat mai adinc,
să furi ceva de și mai adinc
și să nu mai știi unde s-ascunzi ce-ai furat.

Banibalul

Tipul banal e banibal,
el nu e mit, ci e omniprezență.
E banibalul tot un canibal,
însă minat de altă apetență.

Cînd scapără cite un năzdrăvan
de gînd, el, banibalul, e pe fază:
il zvîrlie, proaspăt încă, în cazan
și, beat, în jurul focului dansează.

Slut și netot, dar ager — să te ții!
Priviți cu ce haină-ndeminare
știe tăia ideile-n felii...
Abia apoi le-ndeasă în frigare.

În casa unde sarea e păcat,
priviți ce radios conduce balul,
în scîlpăt de topor însingurat,
el, noul stîlp al grotesc, banibalul.

Sarea

Sarea apără de alterare —
e o rețetă din adăncuri de veac.
Prietenii mei s-au îndopat cu sare —
de-aceea numai dulce nu li-i veacul.

Cînd mă-ntimplu eu voi,
limbă-dulce,
am grijă ca, din cînd în cînd,
să-mi biciuie rînille sub dusul de sare.
Desigur,
sînt întîlniri invariabil sumare,
dar aerul se face atît de inehis,
încît mi-e ca rînille să nu-mi prîndă
miasmă.

Sarea apără de alterare.
O pot adevări toți cei
cu fruntea înstelată de sudoare.
Apropos, cu ce lacrimi plîngeți:
dulci sau sărate?

Cînd pumnul își sparge buza, eazînd,
îngihile-ți singele.
E sărat
și te apără de alterare.

În românește de Ion COVACI

Cărți apărute la Editura „Univers”

Editura „UNIVERS” ne pune la dispoziție câteva titluri de cărți și câteva nume de autori care pot incita curiozitatea oricărui cititor, fie el și mai greu de pornit la drumul lung, dar atît de frumos, al lecturii. Iubitorul de poezie, dar mai ales cel ce-ar vrea să afle cum a fost înțeles și simțit un mare poet precum Giuseppe Ungaretti, supranumit Leopardi al zilelor noastre, se poate aplica asupra unui volum intitulat Caietele bătrînului. Cartea, în traducerea lui Alexandru Balaci, cuprinde câteva poeme inedite, după care urmează 56 de eseuri, amintiri, considerații privind opera poetului italian și omul numit Giuseppe Ungaretti, seria acestor mărturisiri fiind prefată de un studiu introductiv semnat de Jean Paulhan. De precizat că volumul a fost alcătuit prin strădania și grija lui Leone Piccioni, un mare prieten al lui Ungaretti, care a strîns și a organizat zecile de „mărturii ale prietenilor străini ai poetului”, după cum sîntem înștiințați de prima filă a cărții. Ar mai fi de spus că respectivelor mărturii aparțin marilor personalități ale artei și culturii europene din zilele noastre. O carte deosebit de interesantă și, în același timp, de-o nouă surprinzătoare este Scrisori din vechea Heladă aparținînd unui scriitor-filozof, mai exact spus unui sofist atenian, Alcifron, care a trăit în secolul al II-lea al erei noastre, cam în aceeași perioadă cînd la Roma domneau împărații Marcus Aurelius și Commodus. Surprinzătoare ni se par a fi aceste Scrisori din vechea Heladă intrucît autorul lor, după cum ne informează traducătoarea, Viorica Godinescu, s-a străduit să refacă, prin epistole, viața Atenei din secolul al IV-lea, i.e.n., deci cu o întoarcere în timp de peste 500 de ani. „Pentru noi, se spune în prefață, el (Alcifron, n.n.) rămîne scriitorul care ne introduce în intimitatea unei societăți de mult apuse, pe care o admirăm cu nostalgie și o simțim aproape, căci el ne dezvăluie sub masca personajelor sale sentimente omenești, prea omenești”. Dar iată și cărțile pe care Editura „Univers” ni le propune în mult apreciată și populară colecție GLOBUS. Pentru început, o cârticică intitulată Despărțiri (ultimele zile ale soților Benita și Joos

de la ferma Rihva) aparținînd scriitoarei Aimee Beekman din Estonia, în traducerea Ninei Grigorescu. Cartea, cu un stil alert, urmărește destinele și iubirea citorva oameni din toamna anului 1944. ● Premiul Goncourt al anului 1978 s-a numit Strada dughenelor întunecoase, de Patrick Modjan, în traducerea lui Șerban Veleseu. Este, foarte pe scurt, un roman al căutării adevărului unei existențe, precum și a adevăratei identități a personalității umane, un text cu profunde și multiple piste interpretative. ● Gerard Walschap, scriitor belgian de limbă neerlandeză, poate satisface chiar și cele mai exigente pretenții prin romanul Hontekiet, tradus și prefăcut de Petre Solomon, o carte ce se vrea istoria nașterii unui sat numit Dieps. Ni se spune că la hotarul dintre mit și realitate se ivește o insulă, o lume arhaică și utopică, în care străvechii visuri ale omenirii devin adevăruri, Jan Hontekiet, eroul principal al romanului, fiind în această lume o apariție legendară, întemeietorul unui neam de oameni liberi și puternici într-un colț păduros al Flandrei, unde viața pare să înceapă pe pămînt întocmai ca în prima zi. Cit despre valoarea în sine a romanului, se spune că este cel mai semnificativ pentru opera reputatului autor belgian Gerard Walschap, prima mare calitate a cărții fiind aceea că ea continuă, prin ritmul viu al narațiunii și prin complexitatea problematicii, umorul suculent și rafinamentul satirei din proza acestui mare scriitor. ● Mohamed Dib, un scriitor algerian binecunoscut cititorilor noștri, este prezent cu un roman intitulat Cine își aduce aminte marea, în traducerea Alexandrei Bărcăieșă. Două sînt coordonatele acestui roman, un onirism paradisiac grefat pe o atmosferă infernală, Mohamed Dib optînd și de această dată pentru descrierea unui moment din lupta de eliberare a Algeriei. Acțiunea romanului se desfășoară într-un spațiu în care domnește, ocrotitor, splendoarea unei mări personificate. ● Grigore Arbore, traduce un roman care a cîștigat în 1975 un foarte rîvnit premiu, L'inedito. Romanul se numește Piața Italiei și aparține scriitorului Antonio Tobucchi.

ALEJO CARPENTIER (Cuba)

Despre scriitorul cubanez Alejo Carpentier (al cărui roman Recursul la metodă a cunoscut o carieră mondială) Panorama du XX-e siècle, Encyclopedie du monde contemporain serie: „Scriitor cubanez născut în 1904 la Havana. Ziarist din 1921, el este închis în 1927 pentru activitate politică împotriva președintelui Machado. În anul următor îl cunoaște pe Robert Desnos care îl invită la Paris unde frecventează cercurile suprarealiștilor. Primul său roman, Ecue Yambe-O! (în dialectul negrilor cubanezi însemnînd Lăudat fie Domnul I, 1933) marchează deja interesul pentru folclorul țării sale. După reîntoarcerea sa la Havana în 1939, el își definitivează estetica despre „realul miraculos”, descoperind că suprarealismul se realizează mai mult în istoria și viața Americii de Sud decît în deșcătinare și vis. Exilat în Venezuela în 1946, el revine în Cuba în 1959 după revoluție și ocupă diverse posturi oficiale. Romanele sale demonstrează fascinație pentru magie și obiceiurile din societățile primitive (Regatul acestei lumi, 1949; Separarea apelor, 1953) și voința sa de angajare politică (Secolul luminilor, 1962). Pornind de la suprarealism, Carpentier evoluează către o nouă formă de baroc, dezvoltînd maturitatea literaturii hispano-americane.”

În continuare vă prezentăm un fragment din cartea Concert baroc în care un mexican vizitînd Europa se înțelege mai bine pe sine însuși și lumea în care trăiește.

Concert baroc

Stăpînit se învîrtea printre cuferele îngîrămite într-un șopro — așezîndu-se pe cite unul, mișcînd nițel altul — rumegîndu-și furia în frînturi de monolog, în care minia alterna cu descurajarea. Aveau dreptate anticii cînd spuneau că bogățiile nu înseamnă fericire și că aurul — de fapt, argintul — nu putea nimic în fața unor necazuri semănate de ursită pe drumul spinos al fîcărui suflet omenesc. De la plecare din Veracruz, asupra corăbiei se abătuseră toate vînturile lumii, care pe hărțile alegorice umflă obrajii genilor răului, dușmani ai oamenilor mării. Cu pinzele sfîșiate, coca avariată și puntea în bucăți, corabia ajunsese în cele din urmă într-un port primitor, ca să găsească Havana îndoliată de o înfiorătoare epidemie de febră galbenă. Aici — așa cum ar fi spus Lucrețiu — „fiecare, plin, plin de-a lui mîhnire, își îngropa pe-ai săi după puțină” (De Rerum Natura, Cartea VI, preciza călătorul erudit, cînd cita aceste vorbe din memorie). Și de aceea, în parte fiindcă trebuia reparată corabia și reasezată încărcătura — prost aranjată, de la început, de docherii veracruzani —, dar, mai ales pentru că era înțeles să ancoreze departe de așezarea biclucită de nenorocire, se aflau în această Villa de Regla, a cărei sărmană realitate de sat înconjurat de pilcru de manglieri făcea să crească, în amintire, prestigiul orașului lăsat în urmă, ce se înalța cu scîntelirea cupolelor, siluetele somptuoase ale bisericilor, imensitatea palatelor — și mozaicurile florale ale fațadelor, frunzele de acant ale altarelor, bijuteriile tabernacolelor, policromia policandrelor — asemeni unui fabulos Ierusalim zugrăvit pe-o capetatească de altar. Aici, în schimb, erau uliți înguste, cu căscioare scunde, ale căror ferestre, în loc să aibă grilaje din fier forjat, se deschideau în spatele unor gratii vopsite prost în alb, sub acoperișuri care, în Coyoacán, de-abia de-ar fi slujit la cotete de păsări sau cocini de porci. Și totul era împietrit într-o arșiță de bruțarie, mirosind a nămol și bălăceală de porci, duhoare de scroafă și bălegar de vită, zăpușeală cotidiană ce te face să preaslăvești, nostalgic, transparența dimineților mexicane, cu vulcani ce dădeau iluzia că sînt atît de aproape, încît, piscurile lor păreau că se află la jumătate de oră de drum, celui ce contempla splendoarea strălucirii lor albe detașîndu-se pe albastrul imenselor vitralii. Și aici poposiseră, cu lăzi, cufere, baloturi și coșnițe, pasagerii corăbiei bolnave, așteptînd să i se vindece rînille, în vreme ce, în orașul din față, înălțat mindru deasupra apelor portului, domnea tăcerea sinistrală a porților închise de epidemie. Inchise erau saloanele de dans, de guaracha unduitoare, cu multelele ce-și ofereau trupul sub dantela jupoanelor scrobite. Inchise casele de pe străzile Mercaderes, Obrapı, Oficinas, unde se prezentau adesea — deși asta nu era ceva deosebit de nou — orchestre de pisici mecanice, concerte interpretate la sticle umplute cu apă, curcani ce dansau forlana, faimosii Gemeni de Malta și păsărele care în afară de faptul că erau dresate să cînte melodii la modă, își ofereau în cioc și bilețele unde era scris destinul fiecăruia. Și ca și cum Domnul ar fi vrut, din timp în timp, să pedepsească multele păcate ale acestui oraș palavragiu, îngîmfat și indolent, asupra lui cădea, ca din senin, cînd se aștepta mai puțin, suflarea blestemată a febrei ce provenea — după părerea unor pricepuți — din putregaiul ce umplea mlaștinile din apropiere. Încă o dată răsunașe cu manie acel Dies Irae și oamenii îl acceptau ca pe nouă preambulare, de rutină, inevitabilă, a Harabalei Morții; partea proastă, însă era că Francisquillo, după ce tremurase trei zile, își dăduse sufletul. Într-o horcăială inecată de singe. Cu chipul mai galben decît pucioasa de la spîterie, l-au vîrît într-un coșciug și l-au dus la un cîmîtir unde scrietele erau puse unele peste altele de-a curmezisul, ca lemnele în stivă, pentru că, în pămînt, nu mai era loc pentru toți cei aduși de peste tot... Și iată-l pe Stăpîn fără servitor, de parcă un Stăpîn fără slugă ar mai fi stăpîn adevărat, vîzîndu-și ratată, din lipsă de slujitor și de lăută mexicană, marea intrare în scenă, remarcabila apariție pe care visase că și-o va face pe meleagurile pe unde avea să ajungă, bogat, nespun de bogat, împărțînd argintul, unul dintre nepoții celor ce plecaseră de pe acele țărîmuri — săraci de n-aveau după ce bea apă — cum se spune — pentru a-și căuta norocul pe pămîntul Americii.

Iată, însă, că în hanul de unde pleacă, în fiecare dimineață, căruțele spre Jaruco, atenția i-a fost atrasă de un negru liber, priceput la țesălat și îngrijit animalele care, în clipele de răgaz, cînd nu se ocupa de vite, ciușea corzile unei chitare obo-

site, sau după poftă, cînta înververtoase cînticele despre călugări precursori și curviștine zglobii, acompanîndu-se cu o tobă sau, alteori, bătînd ritmul refrenurilor cu o pereche de furcheși de barcă, al căror sunet, cînd erau loviți, se aude — ciocan izbit de metal — în atelierile argintarilor mexicani. Călătorul, ca să-și ostioască nerăbdarea de-a continua traversarea, se așeză în fiecare seară în ograda din spate, să-l asculte. Și-și spune că-n ziua de azi, cînd e la modă ca seniorii foarte bogați să aibă pași negri — se pare că harapi din ăștia au apărut deja în capitalele Franței, Italiei, Boemiei, ba chiar și în îndepărtata Danemarcă — unde regiunile, după cum se știe, își omoară soții cu otravă ce, asemeni unei muzici cu puteri infernale, le pătrunde în urechi —, au i-ar pica rău să-l ia cu el pe cărușas, învîrindu-l, bineînțeles, o serie de lucruri pe care le ignoră, după cit se pare.

Îl întreabă pe hangiu dacă individul e bătut cinstit, cu frica lui Dumnezeu și comportare frumoasă și i se răspunde că nu e altul să-l întreacă în tot țigul și că, pe deasupra, știe să citească, poate să scrie scrisori mai simple și se zice chiar că știe să cînte după note. Întră deci în vorbă cu Filomeno — căci așa se numește cărușasul — și află că e strănepotul unui negru Salvador care, în urmă cu un veac a fost eroul unei atît de nemaipomenite isprăvi, încît un poet din partea locului, pe nume Silvestre de Balboa, a cîntat-o într-o lungă și bine ritmată odă intitulată Pildă de răbdare... «Într-o zi... — după spusele băiatului —, aruncă ancora în apele portului Manzanillo, acolo unde o nesfîrșită perdea de copaci se-nfinde pe țărîm și ascunde ochiului rău ce-ar putea veni pe mare, o brigantină sub comanda lui Gilbert Giron, eretic francez, din cei ce nu cred în Fecioare și sfinți, căpitan al unei șleahțe de luterani, aventurieri de tot soiul, din cei care, la fel ca mulți alții, gata oricînd să prade, să jefuiască ori să se ocupe de contrabandă, bîntuiau apele Floridei și Marea Caraibilor, fîndîndu-se de netrebnicii. Banditul de Giron află că prin părțile Yarei, la citeva leghe de coastă, se află în trecere, vizitîndu-și dioeza, bunul Fray Juan de las Cabezas Altamirano, episcop al acestei insule, ce mai înainte se numea Ferdinando — pentru că, atunci cînd a zărit-o prima oară Marele Amiral Don Cristofor, în Spania domnea un rege Fernando, cu nimic mai prejos decît regina, așa spuneau oamenii pe vremea aceea...» «Continuă-ți istoria, băiete — Îl intrerupse călătorul — fără să te pierzi în divagații și ocolisuri; că e nevoie de multe dovezi și paradovezi ca să scoți la lumină adevărul...» «Așa o să fac» — zice băiatul. Și ridicîndu-și brațele și mișcîndu-și mîinile ca pe niște păpuși, cu degetele mari și cele mici în chip de minune, continuă să povestească cele întimplate plin de viață, asemeni unui comediant talentat ce-și scoate personajele din buzunare și le pune să joace pe o scenă imaginară. («Așa povestesc și unii comedianți prin bînciri, în Mexic — se gîndea călătorul — măreața istorie a lui Montezuma și Hernán Cortés»). Hughenotul află că Sfințul Păstor al Ferdandinei înnopta în Yara și pleacă după el, urmat de țilharii săi, cu păcătosul gînd de-a-l răpi și de-a cere un preț bun pentru răscumpărare. Ajunge în țirg în zorii zilei, îi găsește pe locuitorii dormind, pune mina pe virtuosul prelat fără mult politețuri și fasoane și cere pentru eliberarea lui, un tribut — enorm pentru oamenii aceia sărmani — de două sute de ducați, o sută de arrobas de carne și slănină pe lîngă alte lucruri mai mărunte pe care le pofteau păcătoșenia și bestialitatea unor asemenea pirați.

Bieții țirgoveși string cele cerute pentru exorbitanta răscumpărare și Episcopul este redat parohiei sale, unde e primit cu mare alai și multă bucurie — «de care vom povesti mai tîrziu pe îndelete», precizează băiatul înainte de a-și îngroșa vocea și a-și compune o figură fioroasă pentru a trece la a doua parte a poveștii, mult mai dramatică... Infuriată de cele întimplate, un ciudat căpitan Gregorio Ramos, «curajos ca Roland Cavalerul». își zice că francezul nu trebuie să scape nepedepsit și nici să se bucură de prada atît de ușor dobîndită cu viclenie. Adună în grabă o ceată de bărbați cu inimi viteze și curaj cit șapte fiecare și în fruntea lor se îndreaptă spre Manzanillo cu gîndul de-a-l ataca pe Giron.

Traducere de Dan MUNTEANU

„O scrisoare pierdută“, in Grecia

Secția română a Teatrului de stat din Oradea a întreprins în luna mai un turneu în Grecia, cu spectacolul **O scrisoare pierdută** de I. L. Caragiale. Turneul a fost inițiat mai ales datorită efortului pe care îl face continuu cunoscutul scriitor Lambros Zogas, directorul Casei prieteniei româno-elene, pentru o mai bună cunoaștere în Grecia a artei și literaturii române.

Cronicle apărute a doua și a treia zi în număr mare atestă succesul incontestabil al trupei românești. Reproducem mai jos unul din comentariile publicate de ziarul **Vradini** de către **BABYS CLARAS** (cel mai cunoscut și apreciat critic dramatic).

„Necunoașterea limbii române n-a constituit un impediment pentru înțelegerea deplină a piesei lui I. L. Caragiale — deși aici cuvântul are, trebuie să recunoaștem, o pondere deosebită, fiind elementul definitoriu pentru pătrunderea sensurilor ironice, usturător-satirice ale capodoperei.

Actorii au creat, fiecare, cu intelli-

gență, tipuri, personaje cu individualități perfect și credibil conturate, exprimând o anumită concepție și psihologie. Mișcarea scenică are eleganță și distincție, luminile sînt savant făcute, spectacolul dobîndind o perfectă alură cinematografică.

Pitoresc, omogenitate, ritm, expansivitate, dicție excelentă, prezență scenică plăcută — sînt cîteva dintre virtuțile trupei orădene — calități care constituie expresia foarte bune școli teatrale românești.

Ies în evidență Eugen Harizomenov (Pristanda), cu un comic inteligent, greu de imitat, Grig Schițcu (Dandana), Eugen Țugulea (Farfuridii), Ion Abrudan (Catavencu), Marcel Popa (Brinzovenescu), Mircea Constantinescu (Tipătescu). La fel de buni ni s-au părut și actorii Nicolae Toma (Trahanache), Simona Constantinescu (Zoe), Ion Miinea (Cetățeanul turmentat), Laurian Jivan, Marcel Segăceanu și întreaga figurație, foarte bine „mișcată“ de regizorul Al. Colpacci“.

**Salonul internațional de artă fotografică :
MEDALIA DE AUR — ROMÂNIA**

Luni, 9 iunie, 1981 la Sala Dalles din Capitală, în fața unei numeroase asistențe s-a deschis cel de al 13-lea Salon internațional de artă fotografică. Organizatori — Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Asociația artiștilor fotografi din România.

La actuala expoziție participă 50 de țări de pe toate continentele, însumînd un număr de peste patru mii de lucrări. Din acestea juriul a selecționat pentru a fi expuse publi-

cului peste nouă sute de lucrări — fotografii în alb-negru și color — și peste trei sute de diapozitive, toate realizate de peste șase sute de artiști fotografi profesioniști și amatori. S-au acordat 24 de premii, precum și 3 medalii — de aur, argint, și bronz — din partea Federației internaționale a artiștilor fotografi (FIAP).

Medalia de aur a fost decernată României pentru lucrarea lui **Aurel Mihailopol** in-

titulată **Carmen Saeculare** care reprezintă un impresionant peisaj dunărean. A. Mihailopol — artist fotograf, membru Excelence FIAP și fotoreporter al revistei noastre — a demonstrat marea sa talent și personalitatea artei sale de primă mărime. Incununaarea cu succes a întregii munci artistice a dovedit încă o dată recunoașterea unui mare iubitor de frumos care a adus țării faimă internațională.

Eveniment artistic : A. E. BACONSKY, pictor

Marti, 9 iunie, ora 18, în holul Teatrului Mic, în fața unei numeroase asistențe, scriitorul Octavian Paler a vernisat expoziția de grafică și acuarele a regretatului poet A.E. Baconsky. De precizat că despre acest act de recuperare artistică, act la care s-a încumetat pentru prima dată revista **Tribuna**, din Cluj-Napoca, prin prodigioasa și consecventă prezență culturală intitulată

tă **Galeriile Tribuna**, revista noastră și-a informat cititorii la timpul potrivit, cu ajutorul unui comentariu datorat poetului Aurel Rău.

Dealtfel, la București, după prezentările rostite de către scriitorul Dinu Săraru, directorul Teatrului Mic, și de către scriitorul Octavian Paler, revista **Tribuna** a ținut să fie de față prin poetul și criticul de artă Negoiță Irimie care a subliniat încă o dată legătura și chiar osmoza întină dintre călătoriile unui mare iubitor al artei și culturii europene autorul aceluia fals jurnal intitulat **Re-member**, și suita de lucrări plastice inspirate, în marea lor majoritate, de atmosfera misterioasă a Venetiei, cetate a arhitecturii, a poeziei, a inefabilului ce și-a găsit în reprezentarea plastică a regretatului poet o surprinzătoare vigoare emoțională și aplomb expresiv.

Mărturisim că, nu numai din acest punct de vedere, al indiscutabilei valori artistice a lucrărilor expuse, ci și al unui omenesc sentiment de aducere aminte față de poezia atât de complexă a unui poet ca A.E. Baconsky, expoziția din holul Teatrului Mic merită toată atenția iubitorului de frumos din Capitală, constituind un veritabil eveniment artistic.

„ILIE NĂSTASE RĂMINE UN MARE, UN FOARTE MARE ARTIST“

Deși la 35 de ani, Ilie Năstase continuă să încinte pe terenurile de tenis. Recent, la Roland Garros, supercampionul nostru s-a arătat din nou fermecător și „vrăjitorul de altădată“ (l'Equipe) l-a învins fără drept de apel pe americanul Teltcher și pe francezul Proissy. El n-a rezistat, în turul 3, tineretii lui Terry Moor, dar a făcut din

nou dovada clasei sale fără egal, determinîndu-l pe Jacques Carducci să noteze în ziarul citat, cel mai citit cotidian de sport din Franța, că „Ilie Năstase rămîne un mare, un foarte mare artist“. Dealtfel, înaintea turneului, pe care românul l-a cîștigat într-o manieră impresionantă în 1973, revista „Tennis de France“ îi dedica o pagină întreagă, așezată sub titlul „Orice ar face, Ilie rămîne o atracție specială“.

Sigur, Năstase nu mai e ce-a fost. Anii s-au adunat și victoriile s-au împuținat. Dar el, grație unui talent pe care Borg sau Connors l-au învidiat totdeauna, și-a păstrat admiratori, aducînd, de fiecare dată, o undă inconfundabilă de poezie și romantism în acest joc tot mai dur și mai lipsit de nuanțe care e tenisul de azi. (Ovidiu Ioanițoiaia)

CE-I NOU LA „CICLOP“ ?

— **Tovarășe inginer Gheorghe Coșerea**, în calitate dumneavoastră de coordonator al tuturor unităților „Ciclop“, vă rugăm să vă referiți la ultimele noutăți.

— Decretul 92/1981 privind folosirea mai judicioasă a unor garaje aparținînd întreprinderilor de stat, precum și îmbunătățirea condițiilor de reparare a autovehiculelor particulare, a făcut ca „Ciclopul“ să preia trei unități pentru reparații, și nouă pentru parcare. Vă rog să notați adresele unităților pentru reparații : șoseaua Aviatorilor nr. 17 ; str. Radu Vodă nr. 14 și str. Sf. Constantin, nr. 25. Ele ne creează condiții pentru a fi mai prompti față de clienți. Primul lucru. Al doilea este legat de faptul că sînt dotate cu aparatură ultramodern și cu personal tehnic de mare specialitate. Intenționăm să extindem sistemul abonamentelor, care pare avantajos pentru ambele părți.

Din luna iunie capacitatea noastră de

vopsit va crește considerabil datorită celor 4 combine pe care le montăm. Asta înseamnă, în plus, 520 de mașini pe lună. Amintiți-vă că așteptăm de viitorii posesori ai noulor mașini „Oltcit“. Pentru aceasta am încheiat un contract cu firma „Citroen“, în vederea deschiderii unui service specializat. Am primit toată aparatul necesară, și iată, aici, „pașaportul tehnic“ al mecanicilor care au terminat prima reciclare, făcută, timp de două săptămîni cu specialiști francezi.

Cit privește cele două unități pentru parcare, acestea sînt prevăzute cu utilaj modern și personal tehnic necesar pentru a putea face prompt intervenții de nu prea mare amploare. Primul garaj care funcționează se află în str. Vasile Conta, nr. 3—5, în localul unde erau cunoscutele garaje Mihăiescu. Din păcate, următoarele 8 garaje nu le putem încă deschide, ele necesitînd substanțiale amenajări.

14 W in loc de 60, sau din nou despre iluminatul fluorescent

Dumitru Dirvăreanu, maestru electrician la C.A.P. Bragadiru, readece în discuție o problemă despre care „Flacăra“ a mai scris: folosirea tuburilor fluorescente la iluminat, atît pentru uzul casnic, cît și pentru unitățile comerciale. Dumitru Dirvăreanu arată : „M-a preocupat de multă vreme economisirea de energie electrică. Așa am

ajuns să confecționez veioze, lampadare, aplicații și plafoniere la care am folosit, în locul becului, tuburi de neon. După mai multe măsurători tehnice efectuate de colegul meu Mihai Bucătaru, am ajuns la concluzia că un tub fluorescent de 14 wați dă o lumină echivalentă, ca putere, unui bec de 60 de wați. În plus, lumina uneori neplăcută, pentru ochi, a neonului, am reușit să o modificăm prin confecționarea unor abajururi colorate, tonul iluminării deve-

nind mult mai plăcut“. Care este eficiența acestor produse, confecționate la C.A.P. Bragadiru, sub raport economic ?

Un tub cu neon consumă de 4,4 ori mai puțin decît un bec cu incandescență, avînd o fiabilitate de 10 ori mai mare decît a unui bec. Dacă Ministerul Turismului ar introduce aceste obiecte de iluminat de tipul celor făcute de noi numai în hotelurile și restaurantele din București în locul veiozelor, lampadelor sau aplicelor cu

becuri, credem că s-ar obține economii financiare de circa două milioane lei pe an. În plus, s-ar putea reda sistemului energetic național 5 500 kW/oră pe zi, cu care s-ar putea alimenta 92 de strunguri obișnuite, pe durata a 8 ore. Calculele pot merge mai departe, fiindcă, folosirea noulor produse în uzul casnic, în bucătării, la baie sau pe holuri, tot numai în București, ar duce la o economie suficientă pentru alimentarea a încă 1 000 de strunguri într-un

schimb. Am făcut comparația cu strungurile pentru a fi mai sugestiv. Cred că am pornit cu dreptul. La Ministerul Turismului noile noastre produse au fost primite cu mult interes, atît din punct de vedere economic, cît și estetic.

În concluzie, să amintim că prețul de cost al lămpilor confecționate de Dumitru Dirvăreanu nu depășește prețul obiectelor similare din magazine (George Cușnăreanu).

CONFERINȚĂ DE PARODONTOLOGIE

A avut loc, la Centrul metodologic de parodontologie din strada 11 Iunie 10, o conferință de presă cu tema **Promovarea concepției și metodei originale parodon-**

tologice dr. Grigore Osipov Sinești și a produselor „Os-minerale“ și „Ossidenta“, brevete de autorul concepției. Conferința, care a prilejuit și o gală de filme științifice inspirate din activitatea doctorului Osipov Sinești și a colectivului pe care îl conduce, a suscitat un deosebit interes, numărul participanților fiind mare.

„Flacăra“ a susținut cauza parodontologiei românești. Azi, cînd concepția dr. Grigore Osipov Sinești nu mai înseamnă o promisiune, ci o împlinire, recunoscută ca atare în țară și în străinătate, avem, firește, motive speciale de satisfacție. Cu atît mai întemeiate cu cît, cu ocazia manifestării, însuși inventatorul a adresat călduroase mulțumiri revistei noastre pentru sprijinul acordat. Nu ne rămîne decît să-i urăm doctorului Osipov Sinești noi izbînzii în nobila sa muncă, purtată în mijlocul unui colectiv de tineri specialiști și spre binele oamenilor.

Flacăra. Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția **Viața politică** (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) — 26 00, 25 66 ; Secția **Economie, Știință, Sport** (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Ovidiu Ioanițoiaia) — 14 57, 25 59 ; Secția **Cultură-Invățămînt** (George Arion) — 25 60 ; Secția **Scrisori, Probleme sociale cetățenești** (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) — 21 30, 25 58 ; **Administrație** — 21 24 ; **Fotoreportaj** — 25 42 ; **Secretariat de redacție** (Dan Bîrlădeanu, Ion Predoșanu) — 21 23, 25 69, 20 72 ; **Secretar responsabil de redacție** — **Nicolae CRISTACHE** — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50 ; **Redactor șef adjunct** — **Nicolae ARSENIU** — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28 ; **Redactor șef** — 17 60 10 interior 20 02, 20 10 ; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei“. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex : 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU